

Załącznik Nr 1 do uchwały Rady Gminy Załuski Nr 117/XVII/2004

Strategia Rozwoju Gminy Załuski Na lata 2004 - 2014

Czerwiec, 2004 rok

Zespół autorski:

Edward Budnik - Wójt Gminy Załuski

Zbigniew Witkowski - Sekretarz Gminy

Eugenia Decyk - Skarbnik Gminy

Marianna Brzeska - Kierownik USC

Janina Zarzycka - Kierownik GOPS

Marianna Czerwińska - Kierownik Biblioteki

Beata Pierścińska - Inspektor d/s. ochrony środowiska
integracji europejskiej oraz promocji gminy

Urszula Frączak - Inspektor d/s. gospodarki gruntami,
komunalno - mieszkaniowej i zagospodarowania
przestrzennego

Urszula Szybińska - Referent d/s. obsługi Rady

Witold Rykowski - Inspektor ds. oświaty

Mieczysław Frączak - Inspektor d/s. rolnictwa,
rozwoju gospodarczego i drogownictwa

Spis Treści

MISJA I WIZJA GMINY ŻAŁUSKI.....	5
1. WPROWADZENIE	6
1.1. ZAŁOŻENIA WYJŚCIOWE STRATEGII.....	6
1.2. DIAGNOZA MOŻLIWOŚCI ROZWOJOWYCH.....	7
1.2.1. Szanse rozwojowe gminy:.....	7
1.2.2. Zagrożenia rozwojowe gminy:	8
2. CHARAKTERYSTYKA GMINY	9
3. ZASOBY NATURALNE I STAN ŚRODOWISKA	10
3.1. WARUNKI KLIMATYCZNE	10
3.2. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	10
3.3. WARUNKI GEOLOGICZNE I HYDROGEOLOGICZNE	12
3.3.1. Geologia.....	12
3.3.2. Hydrogeologia.....	13
3.4. GLEBY	15
3.5. SZATA ROŚLINNA	16
3.6. GOSPODARKA ODPADAMI.....	20
3.7. HAŁAS	22
3.8. PROMIENIOWANIE	24
3.9. POTENCJALNE ZAGROŻENIE ŚRODOWISKA.....	25
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	27
4.1. WODOCIĄGI	27
4.1.1. Ujęcie Szczytno.....	27
4.1.2. Ujęcie Kroczewo	29
4.2. KANALIZACJA	31
4.3. MELIORACJE WODNE.....	33
4.4. KOMUNIKACJA	33
4.5. ENERGETYKA	35
4.6. GAZOWNICTWO.....	35
4.7. TELEKOMUNIKACJA	35
5. PLANOWANIE PRZESTRZENNE W GMINIE	37
6. ZASOBY MIESZKANIOWE	38
7. STRUKTURA SPOŁECZNA I DEMOGRAFICZNA GMINY	40
7.1. LICZBA I WYKSZTAŁCENIE LUDNOŚCI ZAMIESZKUJĄCEJ NA TERENIE GMINY	40
7.2. BEZROBOCIE NA TERENIE GMINY	47
8. RYS HISTORYCZNY	52
8.1. KOŚCIÓŁ PARAFIALNY W KAMIENICY	54
8.2. KOŚCIÓŁ PARAFIALNY W KROCZEWIE	55
9. OŚWIATA I KULTURA	58
10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	60
10.1. OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA	60
10.1.1. Sytuacja pożarowa na terenie gminy.....	61
10.2. REWIR DZIELNICOWY W ŻAŁUSKACH SEKCJI PREWENCJI KPP W PŁOŃSKU.....	62
10.2.1. Struktura zagrożeń	63
11. POMOC SPOŁECZNA	65
12. OPIEKA ZDROWOTNA	70

12.1. EPIDEMIOLOGIA	70
12.1.1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zatruc.....	70
12.1.2. Stan uodparniania populacji dziecięco - młodzieżowej.....	71
12.1.3. Stan sanitarny obiektów służby zdrowia.....	71
13. ROLNICTWO	73
14. GOSPODARKA - POZAROLNICZE FORMY DZIAŁALNOŚCI	83
15. BUDŻET GMINY	84
15.1. DOCHODY GMINY ŻALUSKI W LATACH	84
15.2. WYDATKI GMINY ŻALUSKI	86
16. HIERARCHICZNY UKŁAD STRATEGII.....	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
17. IDENTYFIKACJA GŁÓWNYCH PROBLEMÓW ROZWOJOWYCH ORAZ PLANOWANE SPOSOBY ICH ROZWIĄZANIA.....	96
17.1. GŁÓWNE PROBLEMY ROZWOJOWE W OBSZARZE INFRASTRUKTURY OCHRONY ŚRODOWISKA	96
17.2. GŁÓWNE PROBLEMY ROZWOJOWE W OBSZARZE INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ	99
17.3. GŁÓWNE PROBLEMY ROZWOJOWE W SFERZE OŚWIATY I WYCHOWANIA	100
17.4. GŁÓWNE PROBLEMY ROZWOJOWE W OBSZARZE GOSPODARKI I RYNKU PRACY	101
17.5. GŁÓWNE PROBLEMY ROZWOJOWE W SFERZE SPOŁECZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA	102
18. HARMONOGRAM REALIZACJI INWESTYCJI.....	104
19. ANALIZA SWOT	107
20. PODSUMOWANIE	109
21. WYKAZY	110
21.1. SPIS TABEL	110
21.2. SPIS WYKRESÓW.....	111

MISJA I WIZJA GMINY ZAŁUSKI

MISJA GMINY

*OSIĄGNIĘCIE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY ZAŁUSKI
POPRAZ KREOWANIE WARUNKÓW DO ROZWOJU
GOSPODARCZEGO W GMINIE,
ZAPEWNIENIE DOSTĘPU DO EDUKACJI,
ROZWIJANIE SPECJALISTYCZNEJ PRODUKCJI ROLNEJ,
ROZWÓJ INFRASTRUKTURY,
ORAZ POPRAWĘ JAKOŚCI ŚRODOWISKA.*

WIZJA GMINY

*GMINA, W KTÓREJ MIESZKAŃCY MAJĄ DOSTĘP DO OŚWIATY
I KULTURY NA WYSOKIM POZIOMIE,
POWSZECHNĄ OPIEKĘ ZDROWOTNĄ,
NOWOCZESNĄ INFRASTRUKTURĘ
ORAZ POCZUCIE BEZPIECZEŃSTWA
I MOŻLIWOŚCI AKTYWNEGO UCZESTNICTWA W ŻYCIU
I ROZWOJU LOKALNEJ WSPÓLNOTY.*

1. WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy - to pewien generalny plan strategiczny długotrwałego działania, mający na celu przedstawienie kompleksowego programu rozwoju tego terenu, opartego o istniejące uwarunkowania, potencjalne możliwości i szanse.

Strategia rozwoju Gminy jest dokumentem uchwalanym przez Radę Gminy w celu określenia najważniejszych zamierzeń, osiąganym wspólnym wysiłkiem władz samorządowych, mieszkańców i podmiotów gospodarczych.

Narzędziem realizacji strategii są głównie publiczne środki finansowe. Większość zamierzeń gmin wykracza poza możliwości budżetowe. Dlatego możliwe i konieczne jest stosowanie takich metod działania jak: współpraca międzygminna, pozyskiwanie środków pozabudżetowych, zlecenie zadań organizacjom społecznym, przedsięwzięcia publiczno - prywatne, interwencyjne działania władz rządowych i powiatowych. Oznacza to, że samorząd gminy nie jest jedynym podmiotem strategii rozwoju, chociaż ponosi odpowiedzialność za jej sformułowanie i uchwalenie .

W opracowaniu określone zostały wizja i misja gminy oraz jej cele strategiczne i operacyjne.

Akcesja Polski do struktur UE i wynikająca z tego konieczność procesów dostosowawczych, w sposób zasadniczy zmieniają warunki działania gminy.

Aby sprostać tym wyzwaniom, wykorzystując w pełni istniejący potencjał i szanse rozwojowe w tym dostęp do środków pomocowych UE funduszy centralnych, gmina musi dysponować strategią rozwoju.

Strategia w przyszłości będzie oparciem dla projektów infrastrukturalno - komunalnych, projektów rozwojowych drobnych przedsiębiorców działających na terenie gminy, czy dla stosowania instrumentów towarzyszących wykorzystywanych dla restrukturyzacji rolnictwa i terenów wiejskich.

1.1. ZAŁOŻENIA WYJŚCIOWE STRATEGII

Jako założenia wyjściowe do opracowania strategii rozwoju dla gminy Żaluski przyjęto uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne wynikające z obecnej sytuacji kraju, z Narodowego Planu Rozwoju, który tworzy ramy Sektorowych Programów Operacyjnych, z obowiązujących aktów prawnych, programów i strategii wyższego rzędu.

Gmina nie jest układem zamkniętym, dokładna znajomość warunków zewnętrznych pozwala aby planowane rozwiązania i przedsięwzięcia rozwojowe były realne ekonomicznie, zgodne z obowiązującym prawem, wykonalne technicznie oraz dopuszczalne z punktu widzenia ochrony środowiska.

Niezmiernie ważnym zagadnieniem jest finansowanie zamierzeń. Jeżeli projektujemy realizację zadania, to warto bardzo precyzyjnie przeanalizować czy jest ono zgodne z zamierzeniami tej instytucji, z której środków chcemy skorzystać. Jeżeli myślimy o środkach Unijnych to należy uwzględnić cele UE,

jeżeli myślimy o środkach budżetu państwa to należy uwzględnić priorytety państwa. I tak np. dokładna znajomość NPR i SPO przez aktyw samorządowo-gospodarczy ważna jest dlatego, że określają one szczegółowe warunki ubiegania się o fundusze strukturalne i skalę dofinansowania poszczególnych typów projektów.

Główne uwarunkowania zewnętrzne dla gminy Załuski w zakresie planowania strategicznego wynikają z następujących dokumentów:

- ↳ Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego (2001 - 2006),
- ↳ Narodowy Plan Rozwoju (2004 - 2006) wraz z Sektorowymi Programami Operacyjnymi,
- ↳ Narodowa Strategia Ochrony Środowiska (2000 - 2006),
- ↳ Krajowy Program Rolnośrodowiskowy,
- ↳ Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego,
- ↳ Wojewódzki Program Rozwoju Regionalnego Mazowsza (2001 - 2006),
- ↳ Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami Województwa Mazowieckiego,
- ↳ Strategia Rozwoju Powiatu Płońskiego,
- ↳ Lokalny Plan Rozwoju Powiatu Płońskiego 2004 - 2013,
- ↳ Program Współpracy Powiatu Płońskiego z organizacjami pozarządowymi,
- ↳ Program Ochrony Środowiska Powiatu Płońskiego 2003 - 2011 r.,
- ↳ Plan Gospodarki Odpadami Powiatu Płońskiego 2003 - 2011 r..

Uwarunkowania wewnętrzne wynikają z następujących dokumentów:

- ↳ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy,
- ↳ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Załuski na lata 2004 - 2012,
- ↳ Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Załuski na lata 2004 - 2012.

1.2. DIAGNOZA MOŻLIWOŚCI ROZWOJOWYCH

1.2.1. Szanse rozwojowe gminy:

a) Uwarunkowania zewnętrzne

- Bezpośrednie oddziaływanie metropolii warszawskiej:
 - dogodna komunikacja (trasa E 7, dobrze funkcjonujący transport publiczny,
 - przyciąganie nowych inwestorów,
 - rozwój agroturystyki,
 - możliwość podjęcia pracy przez mieszkańców gminy,
 - rozwój działalności dla rekreantów,
 - możliwość sprzedaży produktów rolnych z terenu gminy,
 - możliwość rozwoju gospodarstw ekologicznych produkujących zdrową żywność,

- możliwość korzystania z ofert kulturalnych (teatry, kina, galerie, muzea etc.),
- możliwość edukacji młodzieży w szkołach średnich i wyższych,
- bliskość ogólnopolskich organów władzy,
- Zasięg oddziaływania miasta Płońsk i Nowego Dworu Mazowieckiego - szanse podobne do określonych powyżej ale w mniejszym zakresie
- Bardzo dobra współpraca z gminami sąsiednimi

b) Uwarunkowania wewnętrzne

- dostęp do trasy E 7,
- przedsiębiorczość i pracowitość mieszkańców,
- wysoki poziom szkolnictwa podstawowego,
- atrakcyjne miejsca do lokalizacji zakładów produkcyjnych, usługowych i handlowych,
- korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa,,
- korzystne walory przyrodniczo-krajobrazowe,
- rozpoczęty proces tworzenia zaplecza turystycznego: budowa ośrodka wypoczynkowego w Michałowku, gospodarstwo agroturystyczne w msc. Wojny, stadnina koni w Przyborowicach, pracownicze ogrody działkowe w Przyborowicach itp.,
- bogate tradycje rolnicze w uprawach owoców miękkich.

1.2.2. Zagrożenia rozwojowe gminy:

a) Uwarunkowanie zewnętrzne

- bliskość metropolii warszawskiej:
 - emigracja wykształconej i przedsiębiorczej młodzieży,
 - alokacja większości środków pomocowych,
- zła koniunktura dla rolnictwa w kraju może stać się przyczyną zubożenia mieszkańców gminy utrzymujących się głównie z produkcji rolniczej,

b) Uwarunkowania wewnętrzne

- napięcia i konflikty w obrębie społeczności lokalnej,
- brak kanalizacji,
- niepełne zwodociągowanie gminy,
- brak kontaktów zagranicznych.

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Załuski, położona jest przy południowo-wschodniej granicy powiatu płońskiego, zajmuje powierzchnię 112 km², co stanowi 8,09 % ogólnej powierzchni powiatu. Gminę zamieszkuje 5.708 osób (dane z dnia 31.12.2003 r.) tj. 6,2 % ogólnej liczby ludności powiatu. Gmina Załuski sąsiaduje z 5 gminami: Czerwińsk n/Wisłą, Naruszewo, Płońsk i Joniec (powiat płoński) oraz z gminą Zakroczym (powiat nowodworski). W granicach gminy znajduje się 30 wsi.

Gmina leży w zasięgu oddziaływania miasta Płońska. Odległość ośrodka gminnego od miasta wynosi ok. 16 km. Niewiele większa odległość dzieli Załuski od miasta Nowy Dwór Mazowiecki. Odległość od magistralnej linii kolejowej relacji Warszawa-Gdańsk - 18 km i od miasta Nasielsk (również w/w linia kolejowa) - 23 km. Odległość gminy od Warszawy wynosi 40 km.

Zewnętrzne powiązanie komunikacyjne zapewniają przebiegające przez teren gminy następujące drogi: droga krajowa nr 7 relacji Warszawa-Gdańsk, droga wojewódzka nr 571 relacji Naruszewo - Nasielsk oraz sieć dróg powiatowych.

Wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo rozwijające się na bazie gospodarstw indywidualnych. Przekształcenia szaty roślinnej pod wpływem działalności gospodarczej, zabiegów melioracyjnych i innych doprowadziły do ukształtowania krajobrazu charakterystycznego dla rejonów typowo rolniczych. W krajobrazie dominują pola uprawne oraz zabudowa zwarta i rozproszona wraz z towarzyszącą jej zielenią (rośliny uprawne i ozdobne) oraz zbiorowiska chwastów ruderalnych. Niewielkie powierzchnie przypadają na półnaturalne zbiorowiska łąkowe i bagienne, ograniczone do pasów wzdłuż cieków oraz rozproszonych płatów w zagłębieniach bezodpływowych.

3. ZASOBY NATURALNE I STAN ŚRODOWISKA

3.1. WARUNKI KLIMATYCZNE.

Według regionalizacji klimatycznej Polski, Załuski i okolice znajdują się w północno-wschodniej części dzielnicy klimatycznej środkowej (VII) i północnej części regionu agroklimatycznego Krainy Wielkich Dolin (C).

Okres wegetacyjny w rejonie Załusk trwa średnio 210-220 dni. Pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio 50-60 dni w roku, dni z przymrozkiem jest średnio 100-110 w roku. Średnia roczna suma opadów atmosferycznych utrzymuje się poniżej 500 mm, jest to najmniejszy średni opad roczny w Polsce. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi $+7,3^{\circ}\text{C}$, najchłodniejszym miesiącem roku jest luty ze średnią temperaturą powietrza $-3,7^{\circ}\text{C}$, najcieplejszym lipiec ze średnią temperaturą powietrza $+17,8^{\circ}\text{C}$.

Dominują wiatry o kierunkach zachodnich (SW i W), według siły wiatr słaby (2-5 m/s).

3.2. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Okolice Załusk nie należą do obszarów o dużym zanieczyszczeniu powietrza atmosferycznego. Największą część emisji zanieczyszczeń stanowi emisja pochodząca z energetycznego spalania paliw. Spowodowana jest głównie znaczną ilością kotłowni lokalnych opalanych węglem. Instalacje technologiczne pełnią rolę drugorzędą ponieważ okolice Załusk mają charakter typowo rolniczy, a zakładów o profilu produkcji szkodliwym dla środowiska jest bardzo mało. Modernizacja kotłowni węglowych i palenisk domowych będzie uzależniona od sytuacji ekonomicznej i świadomości ekologicznej mieszkańców gminy. Obecnie najtańszym paliwem jest drewno i odpady z jego przeróbki oraz węgiel. Nośniki ciepła takie jak gaz propan - butan, olej opałowy i energia elektryczna są znacznie droższe. Należy zwrócić uwagę na możliwość wykorzystania źródeł energii o charakterze odnawialnym np. biomasa roślinna. Źródłem biomasy mogą być uprawy energetyczne wierzby krzewiastej prowadzone na nieużytkach i terenach niezagospodarowanych. Aby poprawić stan środowiska należy przyspieszyć procesy modernizacyjne w kotłowniach i stopniowo przechodzić na paliwo ekologiczne.

Zanieczyszczenia powietrza to głównie: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu oraz pyły. Dwutlenek siarki emitowany jest przede wszystkim przez kotłownie lokalne, przy spalaniu zanieczyszczonego węgla. Tlenki azotu pochodzą ze spalania węgla, koksu, gazu i benzyn (transport samochodowy). Pyły emitowane są do atmosfery wraz ze spalinami pochodzącymi ze spalania paliw stałych.

Wyższe wartości opadu pyłu mogą wystąpić wzdłuż drogi krajowej nr 7 Warszawa-Gdańsk. Na pogorszenie warunków arosanitarnych wpływają również zakłady usługowe, stacja benzynowa i obiekty hodowlane.

Do powietrza atmosferycznego mogą przedostawać się gazy złownone. Na terenie gminy odory mają głównie oddziaływanie lokalne. Jednakże, obciążenie atmosfery substancjami „złownnymi” powoduje, że nawet niewielkie niezorganizowane emisje zanieczyszczeń odorowych, przy zaistnieniu niekorzystnych warunków atmosferycznych może stanowić uciążliwość dla mieszkańców.

Do źródeł wytwarzających gazy złownone (odory) na terenie gminy można zaliczyć:

- ◀ odory towarzyszące hodowli (składowanie bądź nawożenie obornikiem, gnojówką, gnojowicą),
- ◀ odory towarzyszące chemizacji w rolnictwie (wykonywanie oprysków),
- ◀ zbiorniki bezodpływowe (szamba),
- ◀ niezorganizowane źródła emisji gazów złownych z indywidualnych palenisk domowych, (np. spalanie odpadów z tworzyw sztucznych, gumy w paleniskach domowych),
- ◀ oczyszczalnia ścieków.

W celu zmniejszenia dyskomfortu powstającego w wyniku przedostawania się gazów złownych do powietrza, należy przestrzegać odpowiednich odległości usytuowania domów mieszkalnych lub obiektów użyteczności publicznej od w/w potencjalnych źródeł substancji złownych a także prowadzić edukację ekologiczną dotyczącą prawidłowego zagospodarowania odpadów oraz stosowania dobrej praktyki rolnej.

Cele z zakresu poprawy powietrza atmosferycznego w gminie:

- ◀ spalanie węgla o korzystnych dla środowiska parametrach takich jak: zmniejszona zawartość siarki, niska zawartość popiołu, wysoka wartość opałowa,
- ◀ przechodzenie na paliwo olejowe lub gazowe,
- ◀ dążenie do ograniczania strat energii wytworzonej (uszczelnianie i usprawnianie sieci przesyłowych, poprawa parametrów energetycznych budynków w szczególności mieszkalnych - termoizolacja),
- ◀ zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii (np. wykorzystanie biomasy roślinnej), termoizolacja elewacji budynków i elementów stolarki okiennej i drzwi,
- ◀ stosowanie w budownictwie materiałów o wysokim współczynniku izolacyjności cieplnej,
- ◀ edukacja ekologiczna mieszkańców gminy w zakresie oszczędnego gospodarowania energią, korzystania z proekologicznych nośników energii jak również możliwości korzystnego finansowania

- (dofinansowanie lub preferencyjne kredytowanie termomodernizacji budynków i modernizacji kotłów i palenisk),
- ◀ promocja stosowania nowoczesnych rozwiązań w komunikacji i pojazdach,
 - ◀ stosowanie w pojazdach benzyny bezołowiowej, biopaliw i gazu.

3.3. WARUNKI GEOLOGICZNE I HYDROGEOLOGICZNE

3.3.1. Geologia

Teren gminy Załuski zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym wg J. Kondrackiego położony jest w obrębie prowincji niżu Środkowoeuropejskiego, w podprowincji Niziny Środkowopolskiej na obszarze makroregionu Niziny Północnomazowieckiej, zaś mezoregionu Wysoczyzna Płońska.

Obszar gminy pokryty jest utworami czwartorzędowymi. Największe powierzchnie pokrywają gliny zwałowe (morenowe), piaski i żwiry lodowcowe i wodnolodowcowe oraz ropy i mułki. Pod względem wiekowym odpowiadają one stadiałowi północnomazowieckiemu zlodowacenia środkowopolskiego. Mniejsze powierzchnie zajmują osady eluwialne, rzeczne i organogeniczne tworzące się w okresie ostatniego zlodowacenia i w holocenie.

Całkowita miąższość utworów czwartorzędowych wynosi od 20 do ponad 100 metrów. Niżej występujące utwory trzeciorzędowe mają około 120-150 m miąższości, są to:

- ◀ ropy plioceńskie o zmiennej miąższości, dochodzącej do 60-100 m - ze względu na zaburzenia glacitektoniczne strop tych utworów może być wymieszany z leżącymi wyżej osadami czwartorzędowymi,
- ◀ utwory mioceńskie o miąższości ok. 30 m (piaski kwarcowe z wkładkami węgla brunatnego przewarstwione ropy i mułkami),
- ◀ utwory oligoceńskie o miąższości 15 - 35 m. (piaski morskie i muły).

Strop utworów mezozoicznych znajduje się na głębokości ok. 250 - 300 m, a ich spąg na głębokości ok. 2700-2800 m.

Podłoże obszaru gminy w większości budują grunty nośne. Grunty słabonośne, nie nadające się do bezpośredniego posadowienia fundamentów, występują jedynie w obrębie zagłębień terenowych oraz w dnach dolin rzecznych.

Teren gminy Załuski nie należy do zasobnych w surowce mineralne.

Tabela nr 1. Złóża kruszywa naturalnego (piasku) występującego na terenie gminy (udokumentowane)

Lp.	Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Zasoby		Wydobycie
			geologiczne bilansowe [tyś. ton]	przemysłowe	
1.	Przyborowice II*	Z	228	-	-
2.	Przyborowice III	E	21	-	3
3.	Przyborowice IV	R	155	-	-
4.	Przyborowice V	R	150,32	-	-

gdzie:

Z - eksploatacja zaniechana

E - złoża eksploatowane

R- złoża rozpoznane

Są to złoża pochodzenia czwartorzędowego, leżą poza obszarem chronionego krajobrazu.

3.3.2. Hydrogeologia

Według podziału hydrogeologicznego Polski, rejon Załusk znajduje się w makroregionie Nizy Środkowopolskiego, regionie Mazowieckim (IX) i podregionie Wschodniomazowieckim (IX 1).

Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym analizowany obszar znajduje się w dorzeczu środkowej Wisły. Pokryty jest siecią wód powierzchniowych: rzek, strumieni i rowów melioracyjnych. Największym ciekim jest Naruszewka.

Naruszewka - jest prawobrzeżnym dopływem Wkry, którego obszar źródłowy leży w rejonie Radzymina (gmina Naruszewo). W 98 % swojej długości rzeka jest nieuregulowana. Powierzchnia jej dorzecza wynosi 120 km² zaś całkowita długość rzeki to 23 km.

W środkowej części gminy mają swoje obszary źródłkowe rzeka Suchodółka oraz jej niewielki prawobrzeżny bezimienny dopływ. Wody tych cieków płyną w dobrze wykształconych dolinach, a następnie w pobliżu wschodniej granicy gminy - w okolicach wsi Kroczewo giną w utworach przepuszczalnych wyściełających dno doliny.

Wśród jednostek hydrograficznych II rzędu przeważająca część gminy leży w obszarze zlewni Narwi (dział wodny II rzędu przebiega poniżej miejscowości: Naborowo, Naborówiec, Gostolin, Kroczewo). Za pomocą Strugi wody z południowej części gminy odprowadzone są bezpośrednio do Wisły.

Niektóre z wymienionych cieków posiadają sztucznie pogłębione, wyprofilowane koryta ułatwiające spływ wody, zasilane są w wodę poprzez nieliczne, o niewielkich przepływach boczne dopływy.

W rejonie miejscowości: Smólska, Sadówiec, Gostolin, Złotopolice występują niewielkie zbiorniki wodne naturalnego pochodzenia, wypełniające dna zagłębień wytopiskowych. Są to płytkie zbiorniki zarastające o mulistym i grząskim dnie. Na terenie gminy Załuski występują również zbiorniki wodne pochodzenia antropogenicznego w Szczytnie i Kroczewie, powstałe na skutek spiętrzenia wód w rzekach.

Wody podziemne

Na terenie gminy Załuski wody podziemne rozpoznane zostały w utworach trzeciorzędowych i czwartorzędowych. Wśród osadów trzeciorzędowych warstwy wodonośne występują w utworach miocenu na głębokości ca 150 m i oligocenu na głębokości 220 m. Woda z oligoceńskiego poziomu wodonośnego charakteryzuje się dobrą jakością, natomiast woda z poziomu miocenińskiego mimo znacznej wydajności nie nadaje się do zaopatrzenia ludności w wodę z uwagi na brunatne zabarwienie pyłem węglowym.

Podstawowe znaczenie dla zaopatrzenia w wodę mają czwartorzędowe poziomy wodonośne. Z rozpoznania warunków hydrogeologicznych wynika, że na analizowanym terenie w większości występują korzystne warunki zaopatrzenia w wodę tj. są możliwości uzyskania z pojedynczego otworu w wysokości 40 - 100 m³/h.

Najkorzystniejsze warunki występują w północno-zachodniej części gminy, w rejonie miejscowości Szczytno - Szczytniki oraz w części wschodniej gminy tj. na wschód od linii Smólska - Załuski - Gostolin, gdzie stwierdzono istnienie kopalnej doliny zasobnej w wodę podziemną. Główny poziom wodonośny występujący na głębokości 50 - 90 m, związany jest z utworami czwartorzędowymi - piaskami oraz piaskami i żwirami. Stanowi on źródło zaopatrzenia w wodę wodociągów zbiorowych. Miąższość warstw wodonośnych jest zróżnicowana - od kilku do kilkudziesięciu metrów. Wydajność płytszych warstw wodonośnych jest niższa, a ich przestrzenne rozmieszczenie jest stosunkowo słabo rozpoznane z uwagi na nieliczne udokumentowane wiercenia.

Zasoby wód podziemnych w części północnej i południowej gminy są o wydajności 10 - 40 m³/h/otwór, natomiast w części środkowej, w rejonie wsi Przyborowice - Karolinowo oraz Olszyny - Naborowo możliwość uzyskania maksymalnej wydajności około 10m³/godz. z pojedynczego otworu, świadczy o deficycie wód podziemnych w tym rejonie.

W związku ze zróżnicowanym wykształceniem osadów czwartorzędu nieomal na całym obszarze ich zalegania istnieją warunki do obecności kilku poziomów wodonośnych. Stwierdzono występowanie jednej, dwóch lub lokalnie trzech warstw wodonośnych. Wody podziemne charakteryzują się zarówno

swobodnym (wody gruntowe), jak i napiętym (wody wgłębne) lustrem wody. Swobodne zwierciadło wód gruntowych cechuje utwory przepuszczalne nie izolowane od stropu występowaniem warstwy osadów nieprzepuszczalnych (glin, iłłów).

Z badań prowadzonych przez WSSE w Ciechanowie (na terenie gminy Załuski nie ma punktów badawczych jakości wód podziemnych w ramach monitoringu krajowego i wojewódzkiego) wynika, że woda w studniach kopanych jest często skażona bakteriologicznie i chemicznie (ponadnormatywna zawartość związków azotu).

Pierwszy, przypowierzchniowy poziom wodonośny narażony jest na skażenie zanieczyszczeniami z powierzchni, co jest konsekwencją intensywnego stosowania nawozów mineralnych oraz niewłaściwej gospodarki ściekowej.

W związku z:

- ◀ płytkim zaleganiem wody gruntowej na znacznej części terenu,
- ◀ występowaniem obszaru o słabej izolacyjności gruntowej warstw wodonośnych (twory nieprzepuszczalne do 2 m lub utwory półprzepuszczalne do 5 m) w zachodniej części gminy w rejonie wsi Słotwin i Przyborowice,
- ◀ niską wydajnością oraz często złą jakością.

poziom ten nie nadaje się do zaopatrzenia ludności w wodę do picia i na potrzeby bytowo-gospodarcze.

3.4. GLEBY

Pokrywą glebową gminy tworzą utwory wytworzone przeważnie z gliny moreny dennej w różnym stopniu odgórnie spłaszczonych.

Typologia gleb jest zróżnicowana. Część północna odznacza się przewagą gleb brunatnych wyługowanych na piaskach gliniastych i glinach lekkich. W części wschodniej i południowej dominują gleby brunatne na piaskach luźnych i piaskach gliniastych oraz gleby pseudobielicowe na piaskach gliniastych. W części zachodniej występują gleby brunatne wyługowane wytworzone z piasków średnich i pyłów oraz gleby bielicowe i pseudobielicowe na pyłach i piaskach giniastych.

W dolinie rzeki Naruszewki i jej dopływach oraz innych zagłębieniach występują gleby typu mady, czarne ziemie zdegradowane wytworzone na pyłach lub piaskach gliniastych a także gleby mułowo - torfowe podścielone piaskiem luźnym, pyłem lub gliną.

Pod względem przydatności rolniczej dominują gleby zaliczane do kompleksów 5-go (żytni dobry), i 6-go (żytni słaby), które zajmują ok. 65% gruntów ornych i występują na obszarze całej gminy.

Obszary gleb bardzo dobrych i dobrych kompleksów 2-go (pszenny dobry), 4-go (pszenno-żytni) i 8-go (zbożowo-pastewny mocny) stanowią ok. 30% gruntów ornych. Gleby takie posiadają dość dobrze wykształcony poziom orno-

próchniczny, odczyn obojętny lub słabo alkaliczny, w większości prawidłowe stosunki wodne. Nadają się pod uprawę wszystkich roślin łącznie z warzywami. Zwarte skupiska takich gleb występują w zachodniej (Słotwin, Zdunowe, Kamienica, Załuski) oraz północnej (Szczytno, Wrońska) części gminy. Mniejsze płaty spotyka się w rejonie południowo-zachodnim (Wojny, Kroczewo, Koryciska).

Gleby najslabsze jakościowo zaliczane do kompleksu 7-go (żytni bardzo słaby) zajmują ok. 2% gruntów orných i tworzą niewielkie izolowane płaty występujące w pobliżu wsi Karolinowo, Olszyny Nowe.

Łąki i pastwiska zajmują stosunkowo małe powierzchnie i koncentrują się głównie wzdłuż cieków - północna część gminy. W większości zaliczane są do kompleksu 2-go (użytki zielone średnie).

3.5. SZATA ROŚLINNA

Przekształcenia szaty roślinnej pod wpływem działalności gospodarczej, zabiegów melioracyjnych i innych doprowadziły do ukształtowania krajobrazu charakterystycznego dla rejonów typowo rolniczych. W krajobrazie dominują pola uprawne oraz zabudowa zwarta i rozproszona wraz z towarzyszącą jej zielenią (rośliny uprawne i ozdobne) oraz zbiorowiska chwastów ruderalnych. Niewielkie powierzchnie przypadają na półnaturalne zbiorowiska łąkowe i bagienne, ograniczone do pasów wzdłuż cieków oraz rozproszonych płatów w zagłębieniach bezodpływowych.

Na terenie gminy Załuski tereny lasów i zadrzewień zajmują **851 ha** co stanowi **7,62%** ogólnej powierzchni. Gmina odznacza się bardzo niskim stopniem lesistości (powiat płoński - 13,2%, województwo mazowieckie - 22%). Problemem nie mniej ważnym niż niska lesistość w gminie jest znaczne rozdrobnienie i rozproszenie kompleksów leśnych. W strukturze władania dominują lasy państwowe - 546 ha zarządzane przez Nadleśnictwo Płońsk. Większe kompleksy leśne (nie kontaktujące się bezpośrednio z innymi kompleksami) występują w środkowej części gminy w rejonie miejscowości gminnej oraz w części południowej - Uroczysko Złotopolice.

Największy udział lasów w powierzchni ogółem (powyżej średniej w gminie) występuje w następujących sołectwach:

- Niepiekła (19,9%),
- Karolinowo (13,8%),
- Przyborowice Dolne (19,7 %)
- Falbogi Wielkie (13,5%)
- Przyborowice Górne (10,5%).

Pozostałe powierzchnie leśne, w tym zwarte młodniki i drągowiny sosnowe na gruntach porolnych występują w formie niewielkich płatów, porozrzucanych wśród pól. Najmniejszy udział lasów w powierzchni ogółem (poniżej 4%) występuje w sołectwach:

- Wojny (0,0%),

- Naborowiec (0,02%),
- Gostolin (0,1%),
- Sadowiec (0,2%),
- Kamienica (0,4%),
- Stróżewo (0,9%),
- Olszyny Stare (1,1%),
- Koryciska (1,5%),
- Wilamy (2,2%)
- Naborowo (3,2%)
- Michałówek (3,4%)
- Smólska (4,0%)
- Kroczewo (4,0 %).

Przeważająca część lasów posiada drzewostan sztucznie wprowadzony, typu jednowiekowych i jednowarstwowych monokultur, wśród których dominują drzewostany sosnowe. Gatunkami uzupełniającymi są: brzoza, dąb, grab i olcha. Drzewostan pochodzący z naturalnego odnowienia występuje na siedliskach podmokłych (olcha) oraz sporadycznie jako domieszka w starszych kompleksach leśnych (brzoza, dąb, grab).

Wiek drzewostanu nie przekracza na ogół 50 lat - są to głównie młodniki, drągowiny i młode drzewostany w wieku nieprodukcyjnym. Drzewostany starsze występują w lasach łągowych oraz w lasach Gostolin i Uroczysku Złotopolice. Teren Gminy Załuski w całości mieści się w obszarze Zielonych Płuc Polski.

Tabela nr 2. Plan zalesień Gminy Załuski

Powierzchnia w hektarach			
2001 - 2005	2006 - 2010	2011 - 2015	2016 - 2020
5	6	7	4

Obszary chronionego krajobrazu

- **„Krysko – Joniecki” OChK** - o powierzchni ogólnej 9 203,40 ha (w tym 889,80 ha lasów), którego lesistość wynosi 9,67 %. Obejmuje część gminy: Sochocin, Joniec, Naruszewo, Płońsk i Załuski,
- **„Naruszewski” OChK** - o powierzchni ogólnej 7 030,20 ha (w tym 2 348,60 ha lasu), którego lesistość wynosi 33,41 %. Obejmuje fragment gminy Naruszewo i Załuski.

Pomniki Przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory oraz ich skupienia chronione prawnie ze względu na szczególne znaczenie naukowe, estetyczne, historyczno-pamiętkowe, czy też swoiste cechy krajobrazu.

Tabela nr 3. Wykaz pomników przyrody z terenu gminy Załuski

Lp	Nr Rej. Woj.	Podstawa prawna	Położenie	Chroniony obiekt	Obw. [cm]	Wys. [m]	Uwagi
1	337/398/90	Rozp. nr 3/90 z 1.12.90r. Dz.Urz. nr 17 z 14.12.90r. poz. 197	część 441d leśnictwo	Kępa drzewostan buk pospolity	54- -233	18- -22	powierzchnia wynosi 0,08 ha
2	21/73	Orz. nr 410 z 25.10.73r. Dz.Urz. nr 20 z 10.11.73r. poz. 434	Zdunowo – na terenie pa	Grupa drzew dąb szypułkowy 4 szt. jesion wyniosły 2 szt. modrzew europej wiąz szypułkowy topola biała lipa drobnolistna	300 327 330 337 227 258 227 300 300 357	22 22 22 22 24 24 26 20 32 22	
3	29/73	Orz. nr 420 z 19.11.73r. Dz.Urz. nr 21 poz. 506	Zdunowo – wzdłuż drogi do Kroczewa na wschód zabudowań szkoły	Aleja drzew lipa drobnolistna 158 szt.	91- -251	16	
4	151/212/82	Orz. nr 151/212/82 z 21.10. Dz.Urz. nr 1 z 4.05.83r. po	Naborowiec – na roli przy drodze do Gostolina	sosna pospolita	279	12	
5	375/436/94	Rozp. Nr 5/94 z 23.02.94r. Dz.Urz. nr 31 z 28.02.94r. poz. 16	Kroczevo – przy kościele	dąb szypułkowy	460	20	
6	442/503/97	Rozp. nr 40/97 z 8.12.97r. Dz.Urz. nr 28/97 10.12.97r	Wrońska Stare	Grupa drzew dąb szypułkowy 3 szt.	380 340 380	19 19 20	

Parki zabytkowe i wiejskie

W zasięgu terytorialnym gminy Załuski istnieje wiele obiektów o znaczeniu historyczno-kulturowym, w tym pięć parków podworskich. Parki najczęściej funkcjonują w ramach Zespołów Dworskich jako podworskie parki krajobrazowe.

Tabela nr 4. Parki zabytkowe

Lp.	Położenie	Opis	Uwagi
1	Załuski	Zdewastowany park podworski o powierzchni 1,20 ha, położony na płaskim terenie ok. 200 m od szosy, z którą łączy go aleja lipowo-robiniowa. Drzewostan tworzą głównie gatunki rodzime. W obrębie parku znajduje się dwór.	Od 1 czerwca 1980r. wpisany do Rejestru Zabytków, nr 220/80.
2	Szczytno	Park krajobrazowy o powierzchni 10,8 ha (w tym trzy stawy 0,9 ha), z fragmentami lepiej i gorzej zachowanymi. Dawny ogród dworski. Bogaty drzewostan w wieku 40-120 lat z gatunkami rodzimymi. Ciekawostką jest modrzew polski oraz wiekowe buki.	Od 30 sierpnia 1980 r. wpisany do Rejestru Zabytków, nr 271/80.
3	Kroczewo	Park krajobrazowy z drugiej połowy XIX w, powierzchnia 13,20 ha (w tym wody 3,50 ha), dawny ogród dworski. Bogaty, dobrze zachowany drzewostan, w przewadze z gatunkami rodzimymi. Wiek 40-200 lat z dominacją starodrzewu (120 lat). Układ komunikacyjny zatarty, pierwotna koncepcja nieczytelna.	Od 1 czerwca 1980r. wpisany do Rejestru Zabytków, nr 219/80.
4	Kamienica	Założenie podworskie z XIX w złożone z rodzimych gatunków. Powierzchnia 3,45 ha. W okolicy liczne działki rekreacyjne.	Od 1 marca 1976r. wpisany do Rejestru Zabytków, nr 164/76.
5	Zdunowo	Park krajobrazowy z początku XIX w z lipową aleją oraz dworem z początku XX w.	Od 1 czerwca 1980r. wpisany do Rejestru Zabytków, nr 221/80.

Użytki ekologiczne

Wszystkie użytki ekologiczne znajdujące się na terenie gminy Załuski zostały wprowadzone na mocy Rozporządzenia Nr 221 Wojewody Mazowieckiego z dnia 10 lipca 2001 r. w sprawie wprowadzenia użytków ekologicznych na terenie województwa mazowieckiego (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Nr 162 z 6.08.2001 r. poz. 2403).

Tabela nr 5. Wykaz użytków ekologicznych na terenie gminy Załuski

Załuski	Kroczewo	0,26 ha	Bagno
	Niepiekła	1,74 ha	Bagno
	Złotopolice	2,77 ha	Bagno, pastwisko

3.6. GOSPODARKA ODPADAMI

Na terenie gminy Załuski ilość odpadów komunalnych wytworzona w roku 2003 wyniosła 914,325 Mg, z czego 914,125 Mg trafiło na składowisko w Zakrocymiu, a tylko 0,2 Mg zostało poddane procesowi recyklingu.

Wyliczony z powyższych danych wskaźnik nagromadzenia wynosi: 914, 325 Mg/rok : 5708 M. = 0,16 Mg/M/rok = 160 kg/M/rok.

Wyliczony wskaźnik nagromadzenia jest niższy od przyjętego w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami (224 kg/M/rok), ale należy zaznaczyć, iż część odpadów zostaje zagospodarowana we własnym zakresie przez mieszkańców, głównie odpady organiczne na kompost, papier do spalania itd. Można przyjąć, iż różnica pomiędzy tą liczbą a przyjętymi wartościami wskazuje na ich stopień zagospodarowania.

Na terenie gminy Załuski ustawionych jest 13 kontenerów KP-7 z czego 12 ma stałą lokalizację, natomiast trzynasty kontener lokalizowany jest w różnych miejscach w zależności od potrzeb.

Lokalizacja kontenerów jest następująca:

- ↙ Załuski (przy dawnym GS),
- ↙ Szczytno (przy drodze publicznej vis-a-vis RSP),
- ↙ Szczytno (okolice szkoły - przy zjeździe z wiaduktu),
- ↙ Karolinowo (przy szkole),
- ↙ Słotwin (przy zlewni mleka),
- ↙ Stróżewo (przy posesji P. Lesaka Andrzeja),
- ↙ Olszyny Nowe (przy sklepie P. Wiesława Bartołowicza),
- ↙ Złotopolice (przy posesji Włodzimierza Jaworskiego),
- ↙ Naborowo (przy posesji P.Zdzisława Czerniakowskiego),
- ↙ Zdunowo (obok bloku mieszkalnego),
- ↙ Kroczewo - 2 szt. koło hydroforni,
- ↙ Kamienica (przy szkole),

Poza kontenerami użytkowane są pojemniki o poj 1,1 m² - 5 sztuk.

Lokalizacja pojemników jest następująca:

- ↙ Szczytno (przy szkole),
- ↙ Karolinowo (przy szkole),
- ↙ Stróżewo (przy szkole),
- ↙ Kroczewo (przy szkole),
- ↙ Kroczewo (przy Domu Nauczyciela),
- ↙ Kamienica (przy Domu Nauczyciela),
- ↙ Kroczewo (przy Przedszkolu),
- ↙ Załuski (przy Urzędzie Gminy).

Na terenie gminy Załuski realizowana jest selektywna zbiórka z udziałem trzech zestawów pojemników i prowadzona jest od początku 2001 r. Tak mała ilość pojemników na wyselekcjonowane odpady powoduje, że w chwili obecnej

segregacja ma znaczenie bardziej edukacyjne niż mające na celu faktyczne wyselekcjonowanie ze strumienia odpadów komunalnych surowców wtórnych.

Wykorzystywane są trzy zestawy pojemników po 3 sztuki każdy przeznaczonych do segregacji szkła i makulatury. Są to pojemniki typu „dzwony” o pojemności 1,5 m³ przystosowane do opróżniania za pomocą wysięgnika dźwigowego HDS (hydrauliczny dźwig samochodowy). Rozdzielnie jest gromadzone szkło białe i kolorowe. Pojemniki charakteryzują się odpowiednio dobraną kolorystyką:

- niebieskie – na makulaturę,
- zielone – na szkło kolorowe,
- białe – na szkło bezbarwne.

Pojemniki posiadają napisy wskazujące na rodzaj gromadzonego surowca wtórnego oraz nadrukowaną instrukcję segregacji. Pojemniki są obsługiwane przez PGK Sp. zo.o z Płońsk. W systemie pojemnikowym, odbiór segregowanych odpadów następuje po napełnianiu pojemnika.

W celu objęcia systemem selektywnej zbiórki całej gminy w lipcu br. został wprowadzony system workowy.

Zdecydowano się na wprowadzenie systemu workowego ponieważ system pojemnikowy jest systemem droższym i wymaga sporych nakładów związanych z zakupem pojemników. Jest bardziej skutecznym systemem w obszarze gęstej zabudowy wielorodzinnej. Dla gmin wiejskich o dużym rozproszeniu, takich jak Załuski lepszym systemem jest system workowy.

Zgodnie z wytycznymi Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami przy budowie systemu gospodarki odpadami na terenie województwa mazowieckiego będzie stosowana zasada regionalizacji, oznaczająca łączenie się jednostek terytorialnych (gmin i powiatów) w grupy, w których prowadzone będzie kompleksowe zagospodarowanie wytworzonych odpadów. Gmina Załuski łącznie z pozostałymi gminami powiatu płońskiego oraz z gminami powiatu nowodworskiego ma przynależeć do regionu płońskiego. W pierwszej kolejności gminy powiatu płońskiego zamierzają utworzyć Ekologiczny Związek Gmin. Rada Gminy Załuski przyjęła uchwałę o zamiarze przystąpienia do związku.

Regiony zgodnie z zasadą bliskości, powinny być samowystarczalne pod względem poszczególnych elementów systemu (zbiórka, transport, odzysk, unieszkodliwianie) jedynie dla specyficznych rodzajów odpadów (np. PCB, zużyte oleje itp.) konieczne będzie korzystanie z usług zewnętrznych operatorów. Projektowany system gospodarki odpadami komunalnymi opierać się będzie na rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, osiągnięciu planowanych poziomów odzysku odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych, zaplanowanej redukcji odpadów ulegających biodegradacji oraz tworzeniu zdolności produkcyjnych dla przerobu wyselekcjonowanych odpadów. Regionalne zakłady gospodarki odpadami (RZGO) o charakterze

ponadlokalnym spowodują lepsze wykorzystanie zdolności produkcyjnych oraz obniżą jednostkowe koszty inwestycyjne i eksploatacyjne tych obiektów.

Zakład powinien być skoncentrowany na maksymalny odzysk surowców wtórnych, które mogą być dalej wykorzystywane oraz na utylizację tej części odpadów, których nie będzie można zagospodarować. Wymaga to budowy linii odzysku: papieru, puszek, szkła, metali, tworzyw sztucznych, drewna, oraz stanowisk do kompostowania odpadów organicznych. Odpady balastowe których nie można zagospodarować w inny sposób niż składowanie będą składowane na składowisku w Dalanówku.

Realizacja powyższych założeń spowoduje, że ilość deponowanych na składowisku odpadów komunalnych będzie mniejsza (redukcja ilości odpadów poprzez wprowadzenie selektywnej zbiórki, odzysku, recyklingu etc) , poza tym będą one deponowane na nowowzbudowanym składowisku posiadającym wszelkie zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem środowiska.

Głównymi celami do osiągnięcia w gospodarce odpadami na terenie gminy Załuski są :

- współtworzenie wraz z innymi gminami z Ekologicznego Związku Gmin Powiatu Płońskiego Regionalnego Zakładu Gospodarki Odpadami w Dalanówku,
- sprawowanie kontroli nad odbieraniem odpadów komunalnych od wszystkich mieszkańców gminy,
- podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy,
- organizacja systemu odbioru odpadów wielkogabarytowych,
- objęcie wszystkich prywatnych lecznic i gabinetów lekarskich systemem odbioru i unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych,
- sprawowanie kontroli nad utylizacją odczynników chemicznych z laboratoriów szkół podległych gminie,
- współtworzenie punktu gromadzenia odpadów problematycznych i niebezpiecznych przy RZGO.

3.7. HAŁAS

Hałas, zwłaszcza w wysokim natężeniu jest czynnikiem negatywnie wpływającym zarówno na zdrowie ludzi jak i na środowisko naturalne. Na terenie gminy Załuski wyróżnia się trzy główne rodzaje hałasu, według źródła powstawania:

- ◀ hałas komunikacyjny,
- ◀ hałas przemysłowy,
- ◀ hałas komunalny.

Hałas komunikacyjny

Do najpowszechniejszych i najbardziej uciążliwych źródeł hałasu należy komunikacja drogowa. Środki transportu są ruchomymi źródłami hałasu

decydującymi o parametrach klimatu akustycznego przede wszystkim na terenach zurbanizowanych. Poziomy dźwięku środków komunikacji drogowej są wysokie i wynoszą 75-90 dB, przy dopuszczalnych natężeniach hałasu w środowisku w otoczeniu budynków mieszkalnych do 67 dB w porze nocnej i do 75 dB w porze dziennej.

Z uwagi na wzrastającą liczbę pojazdów i zwiększające się natężenie ich ruchu można przyjąć, że na terenie gminy utrzymywać się będzie tendencja wzrostowa natężenia hałasu związanego z ruchem kołowym.

Hałas przemysłowy

Poziom hałas przemysłowego jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od parku maszynowego, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych, a także prowadzonych procesów technologicznych oraz funkcji urbanistycznej sąsiadujących z nim terenów. Wewnątrz hal przemysłowych hałas sięga poziomu 80 -125 dB i w znacznym stopniu przenosi się na tereny sąsiadujące. W sąsiedztwie zakładów przemysłowych poziomy dźwięku osiągają wartości od 50 dB (mało uciążliwe) do 90 dB (bardzo uciążliwe). Na terenie gminy brak zakładów przemysłowych uciążliwych pod względem emisji hałasu.

Zakłady usługowe są źródłami hałasu o ograniczonym zasięgu oddziaływania, wpływają one na warunki klimatu akustycznego, jednakże wpływ ten ma charakter lokalny.

Do zakładów takich należą najczęściej: warsztaty mechaniki pojazdowej, blacharskie, ślusarskie, stolarskie, kamieniarskie i krawieckie. Takie stacjonarne źródła hałasu mogą jednak powodować uciążliwości dla osób zamieszkujących w ich najbliższym sąsiedztwie.

Hałas komunalny

Według polskiej normy, poziom hałasu pochodzący od instalacji i urządzeń budynku może wynosić w ciągu dnia 30-40 dB, nocą 25-30 dB.

Ponadnormatywny hałas mieszkaniowy spotykany jest w zabudowie wielorodzinnej najczęściej w wyniku oszczędności na materiałach i konstrukcjach budowlanych, a także w wyniku wadliwego działania instalacji wodno-ściekowej, centralnego ogrzewania. Poza hałasem występującym wewnątrz budynków jest jeszcze hałas zewnętrzny spowodowany przez pracę silników samochodowych, wywożenie śmieci, dostawy do sklepów etc.

W przypadku gminy Załuski gdzie przeważa zabudowa rozproszona nie ma problemów spowodowanych hałasem komunalnym.

Cele z zakresu poprawy klimatu akustycznego w gminie:

- inwentaryzacja miejsc, gdzie występują przekroczenia hałasu,
- trzymanie aktualnego poziomu hałasu w obszarach, gdzie sytuacja akustyczna jest korzystna,

- ograniczenie poziomu hałasu emitowanego przez środki transportu w obszarach centrum miejscowości i wzdłuż głównych dróg,
- koordynacja działań (z udziałem policji) w celu badania pojazdów powodujących szczególny hałas,
- przy lokalizacji nowych inwestycji oraz w planowaniu przestrzennym należy brać jako jedno z kryterium emisję hałasu,
- przy modernizacji dróg należy dobrać nawierzchnię dla rzeczywistej prędkości pojazdów (asfalty porowate dla prędkości powyżej 70 km/h, a tzw. ciche asfalty dla prędkości poniżej 70 km/h),
- stosowanie okien dźwiękoszczelnych,
- prowadzenie działalności edukacyjnej o zagrożeniu środowiska i zdrowia ludzkiego hałasem.

3.8. PROMIENIOWANIE

Promieniowanie elektromagnetyczne

W środowisku występują pola elektromagnetyczne, których obecność nie jest związana z działalnością człowieka (naturalne) oraz pola będące efektem działalności człowieka (sztuczne).

Złożone spektrum promieniowania elektromagnetycznego jest bardzo rozległe i obejmuje różne długości fal: od fal radiowych przez fale promieni podczerwonych, zakres widzialny i fale promieni nadfioletowych, do bardzo krótkich fal promieni rentgenowskich i promieni gamma. Z całego spektrum promieniowania elektromagnetycznego w sposób istotny oddziałują na organizmy tylko te, które są pochłaniane przez atomy, cząsteczki i struktury komórkowe.

Z uwagi na sposób oddziaływania promieniowania na materię, widmo promieniowania elektromagnetycznego można podzielić na promieniowanie jonizujące i niejonizujące:

- **promieniowanie jonizujące**, występuje w wyniku użytkowania zarówno wzbogaconych, jak i naturalnych substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych,
- **promieniowanie niejonizujące**, występuje wokół linii energetycznych wysokiego napięcia, radiostacji, pracujących silników elektrycznych oraz instalacji przemysłowych, urządzeń łączności, domowego sprzętu elektrycznego, elektronicznego itp. Z punktu widzenia ochrony środowiska i zdrowia człowieka w zakresie promieniowania niejonizującego istotne są mikrofały, radiofały oraz fale o bardzo niskiej (VLF) i ekstremalnie niskiej częstotliwości (FW).

Nadmierne dawki promieniowania działają szkodliwie na wszystkie organizmy żywe, dlatego też ochrona przed szkodliwym promieniowaniem jest jednym z ważnych zadań ochrony środowiska.

Promieniowanie jonizujące

Promieniowanie jonizujące jest nieodłącznym elementem środowiska naturalnego. Radionuklidy pochodzenia sztucznego przedostały się do środowiska w wyniku prób z bronią jądrową lub zostały uwolnione z obiektów jądrowych i składowisk paliwa w trakcie ich normalnej eksploatacji lub w stanach awaryjnych (np. katastrofa elektrowni jądrowej w Czarnobylu).

Promieniowanie niejonizujące

Źródłami promieniowania niejonizującego są:

- stacje radiowe,
- elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia,
- stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej,
- zespoły sieci i urządzeń elektrycznych w gospodarstwie domowym (np. kuchenki mikrofalowe),
- urządzenia radiolokacyjne i radionawigacyjne.

Stacje bazowe telefonii komórkowej są najbardziej rozpowszechnionym rodzajem obiektów radiokomunikacyjnych.

Na terenie gminy Żaluski znajdują się dwie stacje telefonii komórkowej:

- ◀ stacja bazowa z wieżą anteny telefonii komórkowej GSM usytuowana na działce nr 89 w miejscowości Szczytno,
- ◀ stacja telefonii komórkowej GSM - 1800 Centertel usytuowana na działce 100/2 w Michałowku (przy drodze E-77).

Cele do realizacji w zakresie ograniczenia wpływu promieniowania elektromagnetycznego na ludzi:

- monitoring promieniowania niejonizującego,
- utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń dla mieszkańców i środowiska ze strony promieniowania elektromagnetycznego tj. utrzymanie natężenia promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego poniżej poziomów dopuszczalnych,
- w przypadku stwierdzenia w przyszłości przekroczeń wartości dopuszczalnych należy dokonać separacji przestrzennej człowieka od pól przekraczających określone wartości granicznej,
- zapobieganie powstawaniu nowych źródeł promieniowania niejonizującego na terenach mieszkalnych.

3.9. POTENCJALNE ZAGROŻENIE ŚRODOWISKA

Na obszarze gminy brak zakładów stwarzających zagrożenia typu chemicznego, technicznego i pożarowego.

Głównym zagrożeniem na terenie gminy są:

- ◀ trasa E - 7 w relacji Warszawa - Gdańsk po której są przewożone środki chemiczne, materiały łatwopalne a szczególnie produkty ropopochodne,

- ◀ stacja paliw w miejscowości Załuski (usytuowana ok. 1,5 km od budynku Urzędu Gminy w kierunku Warszawy),
- ◀ przez południowo zachodni kraniec gminy przebiega rurociąg na odcinku ca 8 km w pobliżu miejscowości: Naborowo, Naborówiec, Niepiekła, Zdunowo. W przypadku awarii-uszkodzenia wyciekająca ropa naftowa może spowodować niebezpieczne skażenie gleby i użytków rolnych oraz powstawanie pożarów przestrzennych.
- ◀ przez miejscowości: Szczytniki, Szczytno, Wrońska, Przyborowice Górne, Karolinowo przechodzi gazociąg, którego awaria i uwolnienie się gazu do atmosfery może stanowić niebezpieczne zagrożenie dla okolicznej ludności,
- ◀ na trasie E-7 katastrofy związane z transportem kołowym toksycznych środków przemysłowych takich jak: chlor, amoniak, etylina itp. stanowią duże zagrożenie dla miejscowości położonych przy trasie,

Zagrożenia naturalne

W związku z anomaliami klimatycznymi i występującymi w ostatnich latach nietypowymi zjawiskami przyrodniczymi, należy zwrócić uwagę także na zagrożenia naturalne. Na terenie gminy mogą wystąpić: pożary, wichury, susze, gradobicie. Z uwagi na to, że na terenie gminy Załuski nie ma większych rzek, nie występuje zagrożenie powodziowe. W roku 2003 teren gminy nawiedzały burze z gradobiciem, czyniące znaczne szkody w uprawach polowych. Zagrożeniem naturalnym mogą być również obserwowane w skali całego globu zmiany klimatu. W ostatnim stuleciu zaobserwowano ocieplenie klimatu. Poważnym źródłem tych zmian jest działalność gospodarcza człowieka. Największą rolę w kształtowaniu zmian klimatu przypisuje się:

- wzrostowi emisji CO₂ do atmosfery, powstającego w wyniku spalania paliw,
- produkcji przemysłowej chlorowcopochodnych węglowodorów,
- emisji NO_x,
- wylesianiu terenów, zubożeniu pokrywy roślinnej,
- intensyfikacji hodowli,
- emisja związków chemicznych, a głównie związków organicznych chloru i bromu, powodujących rozpad ozonu.

Zjawiska te mają miejsce również na terenie gminy Załuski, chociaż na bardzo małą skalę.

Aby zapewnić bezpieczeństwo mieszkańcom gminy należy przeciwdziałać potencjalnym zagrożeniom powodowanym przez wszelkiego rodzaju awarie infrastruktury technicznej jak i katastrofom wywołanym przez siły natury.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

4.1. WODOCIĄGI

Na terenie gminy Żaluski funkcjonują dwa ujęcia wiejskie: Kroczewo i Szczytno.

4.1.1. Ujęcie Szczytno

W skład ujęcia wody zaopatrującego SUW w Szczytnie wchodzi studnie Nr 2 i Nr 3. Studnia Nr 1 została zlikwidowana w październiku 2002 r. "Dokumentacja geologiczna likwidacji studni Nr 1 została przyjęta bez zastrzeżeń przez Starostę Płońskiego - pismo z dnia 21.10.2002 r. znak RŚ 752/5/02.

Zasoby eksploatacyjne ujęcia w Szczytnie wynoszą $Q_e = 50 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S = 6,0 \text{ m}$ - zawiadomienie o przyjęciu dokumentacji przez Starostę Płońskiego z dnia 12.11.2002 r. znak: RŚ 752/6/02.

Studnia Nr 2 została wykonana w 1986 r. przez Przedsiębiorstwo Rolnicze w Olsztynie.

Dane techniczne studni:

- głębokość otworu - 89,0 m.
- rury $\Phi 457 \text{ mm}$ podciągnięte do głębokości 64,0 m.
- filtr stalowy siatkowy $\Phi 356 \text{ mm}$, posadowiony na głębokości 88,8 m.

Tabela nr 6. Konstrukcja studni Nr 2 w Szczytnie

	Średnica (mm)	Długość (m.)
Rura nadfiltrowa	$\Phi 356$	11,8
Filtr część robocza I	$\Phi 356$	6,8
Rura międzyfiltrowa	$\Phi 356$	1,1
Filtr część robocza II	$\Phi 356$	5,1
Rura podfiltrowa	$\Phi 356$	2,9

Studnia Nr 3 została wykonana w 2002 r. przez Zakład Robót Studniarskich Felter z Żąbek.

Dane techniczne studni:

- w otworze o średnicy Φ 356 mm zbudowano filtr siatkowy wykonany z rur wiertniczych Φ 244 mm, w części roboczej perforowanych i owiniętych siatką nylonową nr 10 na podkładzie winidurym.
- filtr posadowiono na głębokości 90,0 m.

Tabela nr 7. Konstrukcja studni Nr 3 w Szczytnie

	Średnica (mm)	Długość (m)
Rura nadfiltrowa	Φ 244	14,5
Filtr część robocza I	Φ 244	6,5
Rura międzyfiltrowa	Φ 244	1,0
Filtr część robocza II	Φ 244	5,6
Rura międzyfiltrowa	Φ 244	1,0
Filtr część robocza III	Φ 244	4,0
Rura podfiltrowa	Φ 244	5,0

Stacja Uzdatniania Wody w m. Szczytno o wydajności $Q_h = 55,0 \text{ m}^3/\text{h}$ ($Q_{\text{max d}} = 650 \text{ m}^3/\text{dobę}$) została wybudowana w 1987 r.

Stacja wyposażona jest w następujące urządzenia:

- ↙ filtry odżelaziające Φ 1400 mm - szt.3,
- ↙ filtry odmanganiające Φ 1400 mm - szt.3,
- ↙ hydrofory o pojemności $V=6300 \text{ dm}^3$ - szt.2,
- ↙ sprężarki WAN-E - szt.2,
- ↙ chloratory C-52 - szt.2,
- ↙ pompa głębinowa G 80 - IV A - kpl.1,
- ↙ pompa głębinowa G 80 - V B - kpl 1,
- ↙ urządzenia kontrolno - pomiarowe, armatura.

W roku 1999 w miejscowości Smulska wybudowano Przepompownię Strefową ze zbiornikiem wyrównawczym wody $V = 100 \text{ m}^3$ o wydajności $Q_h = 40 \text{ m}^3/\text{h}$ ($Q_d = 300 \text{ m}^3/\text{d}$).

Aktualnie z ujęcia wodociągowego w miejscowości Szczytno korzysta 755 odbiorców wody (gospodarstw) w 18 miejscowościach w gm. Załuski tj.: Szczytno, Wrońska Nowe, Karolinowo, Słotwin, Olszyny Stare, Olszyny Nowe, Sadówiec, Przyborowice Dolne, Smólska, Michałówek, Zdunowo, Koryciska, Załuski, Wrońska Stare, Stróżewo, Szczytniki, Przyborowice Górne

Sobole (5 gospodarstw) oraz 4 gospodarstwa z miejscowości Krysk Nowy gm. Naruszewo.

Analizując zużycie wody na wodociągu w miejscowości Szczytno w latach 1990 - 2002 należy stwierdzić, że maksymalne rozbiory wody wynoszą od $Q_{\max d} = 200 \text{ m}^3/\text{d}$ do $Q_{\max} = 370 \text{ m}^3/\text{d}$ w zależności od dnia i pory roku. Istniejącą rezerwę wody planuje się wykorzystywać na zwodociągowanie w roku 2004 wsi Falbogi Wielkie, Wilamy, Wojny.

4.1.2. Ujęcie Kroczewo

W skład ujęcia wody zaopatrującego SUW w Kroczewie wchodzi dwie studnie: Nr 3 (podstawowa) oraz studnia Nr 2 (awaryjna). Zasoby eksploatacyjne ujęcie wynoszą $Q_e = 36 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S=2,35 \text{ m}$. - zawiadomienie o przyjęciu dokumentacji przez Starostę Płońskiego z dnia 21.11.2003 r. znak: RŚ 752/6/4/03. Studnia nr 1 została zlikwidowana w oparciu o projekt likwidacji zatwierdzony przez Wojewodę Mazowieckiego - decyzja z dnia 08.09.2003 r. znak: WŚR - C.7440/4/03. "Dokumentacja geologiczna likwidacji studni nr 1 na terenie SUW w Kroczewie, gm. Żaluski, pow. płoński, woj. mazowieckie" została przyjęta bez zastrzeżeń przez Wojewodę Mazowieckiego - pismo z dnia 15.10.2003 r. znak: WŚR-C. 7441/25/2003.

Studnia Nr 3 (podstawowa)

Dane techniczne:

- głębokość otworu - 55,0 m.,
- w otworze zabudowano filtr siatkowy,

Tabela nr 8. Konstrukcja studni Nr 3 w Kroczewie

	Średnica (mm)	Długość (m.)
Rura nadfiltrowa	Φ 244	7,9
Filtr część robocza I	Φ 244	3,75
Rura międzyfiltrowa	Φ 244	0,75
Filtr część robocza II	Φ 244	6,45
Rura podfiltrowa	Φ 244	4,5

Aktualna wydajność studni Nr 2 (awaryjnej) wynosi $12 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S=6 \text{ m}$.

Stacja Uzdatniania Wody w Kroczewie została wybudowana w latach 1971-72. Wydajność stacji wynosi $Q=24,0 \text{ m}^3/\text{h}$ ($300 \text{ m}^3/\text{d}$).

Stacja wyposażona jest w następujące urządzenia:

- ◀ filtry odżelaziające Φ 1000 mm - szt.2,
- ◀ filtry odmanganiające Φ 1000 mm - szt.2,

- ◀ hydrofory o pojemności $V=2500 \text{ dm}^3$ - szt.2,
- ◀ sprężarki WAN-E - szt.1,
- ◀ chloratory C-52 - szt.1,
- ◀ pompy głębinowe G 80 - VI B -szt. 2,
- ◀ urządzenia kontrolno - pomiarowe, armatura.

Obecnie wodociąg dostarcza wodę do 203 odbiorców z miejscowości Kroczewo. Na rok 2005 planuje się zwodociągowanie w oparciu o wodociąg Kroczewo następujących miejscowości: Gostolin, Kamienica, Kamienica Wygoda, Naborowo, Naborowo Parcele, Sadówiec (3 gospodarstwa), Naborówiec, Złotopolice, Sobole. Ponadto planowana jest modernizacja SUW.

Tabela nr 9. Wodociągi na terenie gminy Żaluski

L.p.	Wieś	Ujęcie	Długość [km]		Przyłącza [szt]	
			wyko- nano	do wyk.	wyko- nane	do wyk.
1	Kroczewo	Kroczewo	9,3	4,0	161	5
2	Złotopolice	Kroczewo	1,0	8,5	4	55
3	Szczytno	Szczytno	5,5	1,5	52	4
4	Słotwin	Szczytno	8,4	-	57	-
5	Wrońska Nowe	Szczytno	7,1	-	50	-
6	Karolinowo	Szczytno	4,4	-	45	-
7	Olszyny Stare	Szczytno	5,0	1,0	30	2
8	Olszyny Nowe	Szczytno	5,0	1,5	30	3
9	Sadówiec	Szczytno/ 3 odb. Kroczewo	3,0	1,0	10	4
10	Przyborowice Dolne	Szczytno	3,3	1,0	26	2
11	Smulska	Szczytno	5,5	1,0	30	4
12	Michałówek	Szczytno	5,3	0,5	43	2
13	Zdunowo	Szczytno	4,4	1,5	49	4
14	Koryciska	Szczytno	5,4	-	36	-
15	Żaluski	Szczytno	8,6	1,0	78	4
16	Wrońska Stare	Szczytno	3,6	3,0	21	14
17	Naborowo Parcele	Kroczewo	0,3	3,0	4	20
18	Szczytniki	Szczytno	3,2	1,5	32	5
19	Przyborowice Górne	Szczytno	2,5	2,5	5	20
20	Wilamy	Szczytno	-	4,0	-	40
21	Stróżewo	Szczytno	8,6	1,0	42	5
22	Naborowo	Kroczewo	-	3,0	-	30
23	Naborówiec	Kroczewo	-	4,0	-	48
24	Kamienica	Kroczewo	-	8,5	-	78
25	Kamienica Wygoda	Kroczewo	1,0	4,0	5	30
26	Falbogi Wielkie	Szczytno	-	3,5	-	20
27	Wojny	Szczytno	-	2,5	-	20
28	Niepiekła	Kroczewo	4,6	0,5	37	2
29	Sobole	Kroczewo/5 odb. Szczytno	0,3	3,5	1	31
30	Gostolin	Kroczewo	-	5,0	-	22
Razem:			104,8	71,0	850	474
			59,6%	40,4%	64,2%	35,8%

Gmina Załuski zleciła bieżącą konserwację i eksploatację wodociągów Kroczewo i Szczytno Zakładowi Usług Wodnych dla Potrzeb Rolnictwa w Mławie (umowa z dnia 03.01.2000 r. zawarta na czas nieokreślony).

Zakład Usług Wodnych dla Potrzeb Rolnictwa w Mławie jest samorządową jednostką organizacyjną Województwa Mazowieckiego.

Po reformie ustrojowej państwa Wojewódzki Zakład Usług Wodnych dla Potrzeb Rolnictwa w Ciechanowie z siedzibą w Mławie, stał się z mocy prawa z dniem 1 stycznia 1999r. Zakładem Usług Wodnych dla Potrzeb Rolnictwa w Mławie.

Zarząd Województwa Mazowieckiego w dniu 19 maja 1999 roku przyjął uchwałę Nr 144/XXV/9 w sprawie dostosowania organizacji Wojewódzkiego Zakładu Usług Wodnych w Ciechanowie z siedzibą w Mławie do reformy ustrojowej państwa dostosowując jednocześnie Statut Zakładu Usług Wodnych dla Potrzeb Rolnictwa w Mławie. Zakład podporządkowany jest Zarządowi Województwa Mazowieckiego.

Działalność statutowa ZUW polega w szczególności na:

- eksploatacji, konserwacji i remontach urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych,
- wykonywaniu robót budowlano - montażowych w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, w szczególności:
 - budowie stacji uzdatniania wody,
 - budowie sieci wodociągowej i przyłączy wodociągowych,
 - budowie oczyszczalni ścieków,
 - budowie sieci kanalizacyjnych i przykanalików,
 - innych usługach związanych z sanitacją.

Zakład prowadzi gospodarkę finansową w formie zakładu budżetowego i zalicza się do działań gospodarki narodowej "rolnictwo".

Zgodnie z planem wodociągowania gmina Załuski zostanie zwodociągowana w 100% w roku 2006.

4.2. KANALIZACJA

Obecnie na terenie gminy Załuski brak jest sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków komunalnych. Ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych (szamb).

Tabela nr 10. Ilość zbiorników bezodpływowych w poszczególnych miejscowościach gminy.

L.p.	Miejscowość	Zbiorniki bezodpływowe [szt.]
1.	Falbogi Wielkie	4
2.	Gostolin	5
3.	Kamienica	44
4.	Kamienica Wygoda	16
5.	Karolinowo	brak danych
6.	Koryciska	brak danych
7.	Kroczewo	115
8.	Michałówek	16
9.	Naborowo	20
10.	Naborowo Parcele	brak danych
11.	Naborówiec	brak danych
12.	Niepiekła	brak danych
13.	Olszyny Nowe	19
14.	Wrońska Stare	13
15.	Wrońska Nowe	27
16.	Przyborowice Dolne	15
17.	Przyborowice Górne	11
18.	Sadówiec	8
19.	Słotwin	23
20.	Sobole	16
21.	Smulska	brak danych
22.	Stare Olszyny	brak danych
23.	Stróżewo	36
24.	Szczytniki	18
25.	Szczytno	52
26.	Wilamy	brak danych
27.	Wojny	brak danych
28.	Załuski	16
29.	Zdunowo	29
30.	Złotopolice	28
Suma		531

Na terenie gminy eksploatowane są trzy oczyszczalnie przydomowe. Gmina Załuski zamierza wybudować sieć kanalizacyjną, która obsługiwałaby miejscowości gminy o zwartej zabudowie. Projekt sanitacji gminy Załuski byłby realizowany w powiązaniu z projektami sąsiednich gmin tj. Płońska, Dzierżąźni i Naruszewa.

Przewidywana ilość odprowadzanych ścieków:

◀ Q - śr. d - 400 m³/d

◀ Q max d = 500 m³/d

Stężenie zanieczyszczeń maksymalnych w ściekach komunalnych:

- ↙ BZT5 -500 mgO₂/l,
- ↙ ChZT -700 mgO₂/l,
- ↙ zawiesina ogólna 600 mg/l,
- ↙ azot amonowy 120 mg N-NH₄/l,
- ↙ azot azotynowy 1 mg N-NO₃/l,
- ↙ fosfor ogólny 40 mg P/l.

4.3. Melioracje wodne

Dobre warunki glebowe oraz wysoki poziom rolnictwa wymusiły rozwój melioracji wodnych.

W ostatnim dziesięcioleciu zakres inwestycji melioracyjnych został zahamowany, a bieżące prace konserwacyjne nie są w stanie utrzymać urządzeń które szybko ulegają dekapitalizacji.

Na obszarze gminy Załuski jest zmeliorowane 1 139 ha użytków rolnych, w tym 1 097 ha gruntów ornych i 42 ha użytków zielonych. Stopień zaspokojenia potrzeb wynosił 47,7 % użytków rolnych (na gruntach ornych - 50,4%, a na użytkach zielonych - 20,0 %) i był niższy niż średnio w powiecie płońskim - 79 % użytków rolnych. Użytki rolne wymagające zabiegów melioracyjnych obejmują powierzchnię 1 247 ha, w tym grunty orne - 1 089 ha, użytki zielone - 168 ha.

4.4. Komunikacja

Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 7 z północy na południe Gdańsk - Warszawa. Droga ta jest osią komunikacyjną gminy wraz z drogą wojewódzką nr 571, krzyżującą się z nią w miejscowości Przyborowice Górne stanowi podstawowe powiązanie gminy i wsi gminnych z terenami zewnętrznymi. Gmina Załuski oddalona jest:

- ok. 16 km od Płońska na północny zachód,
- ok. 18 km od Nowego Dworu Mazowieckiego na południowy wschód,
- ok. 40 km od Warszawy - drogą krajową nr 7,
- ok. 23 km od Nasielska - drogą wojewódzką nr 571,

Nadrzędny układ komunikacyjny na terenie gminy stanowią drogi: krajowa nr 7, wojewódzka nr 571 i drogi powiatowe.

Przez teren gminy nie przebiega żadna linia kolejowa. Najbliższe stacje znajdują się w Płońsku na linii kolejowej Nasielsk- Sierpc oraz w Nowym Dworze Mazowieckim na magistralnej linii kolejowej E - 65 Gdańsk Warszawa.

Droga krajowa

Droga krajowa nr 7 Gdańsk - Warszawa, o łącznej długości na obszarze gminy ok. 16 km przebiega przez teren wsi: Szczytniki, Szczytno, Przyborowice Górne, Michałówek, Załuski, Niepiekła i Kroczewo. Na całym odcinku w gminie są dwie jezdnie. Ruch na drodze krajowej to w ogromnej większości ruch tranzytowy o charakterze gospodarczym. Według danych generalnych pomiaru

ruchu, średni dobowy ruch pojazdów samochodowych na przebiegającym przez teren gminy odcinku drogi nr 7 prognozowany na 2015 rok będzie o natężeniu 34 000 pojazdów na dobę.

Droga wojewódzka

Droga wojewódzka nr 571 Naruszewo - Nasielsk o łącznej długości na obszarze gminy ok. 8,5 km przebiega przez miejscowości: Słotwin, Przyborowice Dolne, Przyborowice Górne i Karolinowo. Droga posiada nawierzchnie utwardzoną - bitumiczną. Na drodze odbywa się ruch gospodarczy i wykazuje tendencje wzrostową.

Drogi powiatowe

Siec dróg powiatowych na terenie gminy stanowi dziewięć dróg o łącznej długości ok. 44,24 km.

Tabela nr 11. Numer i długość dróg powiatowych

L.p.	Numer drogi	Droga	Długość na terenie gminy w [km]
1	771	Wrońka-Omięciny-Joniec	ok. 4,200
2	772	Słotwin-Wrońska	ok. 2,900
3	793	Trębki- Kamienica-Naruszewo	ok. 6,255
4	794	Kamienica-Olszyny-Przyborowice	ok. 7,112
5	795	Załuski-Zdunowo-Kamienica	ok. 8,320
6	796	Załuski-Koryciska-Wilamy	ok. 5,879
7	797	Kroczewo-Trębki	ok. 2,612
8	798	Kroczewo-Wojny-Wilamy	ok. 5,600
9	265	Koryciska-Wrona Stara	ok. 1,361

Drogi gminne

Drogi gminne o łącznej długości ok. 80 km, stanowią uzupełnienie układu drogowego gminy. Obsługują przede wszystkim zabudowę rozproszoną, stanowią komunikacje wewnątrz wsi, tworzą połączenia między wsiami i ułatwiają dojazdy do użytków rolnych. W większości (ok. 70%) są to drogi o nawierzchni nieutwardzonej gruntowej i żwirowej.

Na terenie gminy, w Załuskach przy zachodniej jezdni drogi krajowej nr 7 znajduje się jedna stacja paliw z zespołem parkingów i obiektami handlowo-gastronomicznymi.

W zakresie komunikacji zbiorowej, głównym przewoźnikiem jest PKS, obsługujący większość miejscowości w gminie.

4.5. ENERGETYKA

Zaopatrzenie w energię elektryczną odbiorców na terenie gminy odbywa się z GPZ/15 kV w Płońsku i częściowo z GPZ w Pomiechówku, zasilanych napowietrzną linią przesyłową WN 110 kV Staroźreby - Pomiechówek. Linia ta przebiega na obszarze gminy na długości ok. 4,5 km przez obszar wsi Wrońska i Karolinowo.

Energia Elektryczna rozprowadzana jest do odbiorców poprzez rozdzielczą sieć napowietrznych średnich napięć 15 kV oraz stacje transformatorowe 15/0,4 kV i sieć odbiorczą niskiego napięcia 220/380 V.

Sieci i urządzenia elektroenergetyczne są własnością Zakładu Energetycznego S.A. w Płocku, w Zarządzie Rejonu Energetycznego w Płońsku. Dostawy energii elektrycznej pokrywają zapotrzebowanie odbiorców na terenie gminy. Działania RE polegają przede wszystkim na utrzymaniu ciągłości dostaw energii, konserwacji linii i urządzeń, rozbudowanie sieci w rejonie skupisk odbiorców.

4.6. GAZOWNICTWO

Przez obszar gminy na długości ok. 8,8 km, przez teren wsi Szczytniki, Szczytno, Wrońska, Przyborowice Górne i Karolinowo przebiega przesyłowa sieć gazowa wysokiego ciśnienia 6,4 MPa - dwa gazociągi DN 500 relacji Rembelszczyzna - Włocławek. Z gazu sieciowego nie korzystają jednak mieszkańcy gminy. Zaopatrywani są w butlowy gaz propan - butan, poprzez sieć punktów wymiany butli.

Docelowo, według przewidywań zawartych w "Stadium rozwoju gazyfikacji województwa ciechanowskiego" (1996) wykonane przez GAZO PROJEKT Wrocław, zaopatrzenie w gaz sieciowy odbiorców na terenie gminy nastąpi w oparciu o ww. przesyłową sieć gazową. Realizacja sieci i urządzeń gazowniczych w gminie musi być poprzedzona opracowaniem koncepcji programowej gazyfikacji.

W południowej części gminy, w relacji wschód - zachód przez teren wsi Sadówiec, Naborowo, Naborówiec, Zdunowo, Niepiekła i Wojny, na długości ok. 9,0 km przebiega ropociąg w kierunku Płocka. Nie ma on bezpośredniego znaczenia dla gminy, wprowadza jednak ograniczenia w możliwościach zainwestowania w rejonie swojego przebiegu.

4.7. TELEKOMUNIKACJA

Obiekty i urządzenia telekomunikacyjne na terenie gminy są własnością Telekomunikacji Polskiej S.A. Łączna liczba abonentów telefonicznych wynosi 840 (dane na rok 2002). Na tysiąc mieszkańców gminy przypada 150 telefonów.

Uzupełnieniem stacjonarnej sieci telekomunikacyjnej jest telefonia komórkowa.

W zakresie telefonii komórkowej, na terenie gminy Załuski znajdują się dwie stacje telefonii komórkowej:

- stacja bazowa z wieżą anteny telefonii komórkowej GSM usytuowana na działce nr 89 w miejscowości Szczytno
- stacja telefonii komórkowej GSM - 1800 Centertel usytuowana na działce 100/2 w Michałowku.

Istotną sprawą w chwili obecnej staje się zapewnienie szerokiego i taniego dostępu do sieci internetowej.

5. PLANOWANIE PRZESTRZENNE W GMINIE

W roku 2001 Rada Gminy Załuski uchwaliła "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy". Dokument określa główne kierunki rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego Gminy Załuski, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki rozwoju rolnictwa, kreowania poza rolniczych miejsc pracy.

6. ZASOBY MIESZKANIOWE

Zabudowę mieszkaniową Gminy Załuski w zasadzie stanowią budynki prywatne: zagrodowe i jednorodzinne, które stanowią 94,7%, budynki spółdzielcze wielorodzinne tworzą niewielki odsetek 0,55%, mieszkania własności gminy stanowią 3,26%, zaś Skarbu Państwu 1,32%.

Średnia powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wnosi 80,9 m², w przeliczeniu na jedną osobę 20,9 m².

Tabela nr 12 Dane o zamieszkanym mieszkaniach i warunkach mieszkaniowych

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym mieszkania stanowiące własność			
		Osób Fizycznych	Spółdzielni mieszkaniowych	Gminy	Skarbu Państwa
Mieszkania	1440	1364	8	47	16
Izby	5249	5026	30	138	52
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	116470	112908	529	2157	834
W tym mieszkania zamieszkane stale					
Mieszkania	1425	1352	8	47	16
Izby	5214	4996	30	138	47
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	115859	112386	529	2157	745

Poziom zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych ludności gminy obrazują przytoczone wielkości standardów.

Tabela nr 13 Wielkości standardów mieszkaniowych

Standardy	Miernik	Wielkość
Zagęszczenie mieszkań	osób/mieszkanie	3,88
Przeciętna wielkość mieszkań	m ² p.uż./mieszkanie izb/mieszkanie	81,3 3,66
Wygoda zamieszkania	m ² p.uż./osobę	20,9

Wyposażenie mieszkań w urządzenia infrastruktury technicznej jest niezadawalające, bowiem gmina nie posiada kanalizacji, gazyfikacji, zaś tylko 64,2% mieszkańców jest podłączone do sieci wodociągowej.

W związku z niewielkim ruchem budowlanym poprawa warunków mieszkaniowych odbywać się będzie w przyszłości drodze przekształceń i modernizacji istniejących zasobów.

7. STRUKTURA SPOŁECZNA I DEMOGRAFICZNA GMINY

7.1. LICZBA I WYKSZTAŁCENIE LUDNOŚCI ZAMIESZKUJĄCEJ NA TERENIE GMINY

Gminę zamieszkuje 5.708 osób (dane z dnia 31.12.2003 r.) tj. 6,2 % ogólnej liczby ludności powiatu.

Tabela nr 14. Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach

L.p.	Miejscowość	Liczba ludności
1.	Falbogi Wielkie	54
2.	Gostolin	106
3.	Kamienica	372
4.	Kamienica Wygoda	130
5.	Karolinowo	166
6.	Koryciska	108
7.	Kroczewo	596
8.	Michałówek	121
9.	Naborowo	175
10.	Naborowo Parcele	78
11.	Naborówiec	222
12.	Niepiekła	174
13.	Olszyny Nowe	111
14.	Wrońska Stare	167
15.	Wrońska Nowe	244
16.	Przyborowice Dolne	125
17.	Przyborowice Górne	108
18.	Sadówiec	76
19.	Słotwin	171
20.	Sobole	128
21.	Smulska	141
22.	Stare Olszyny	178
23.	Stróżewo	286
24.	Szczytniki	138
25.	Szczytno	282
26.	Wilamy	157
27.	Wojny	57
28.	Załuski	418

29.	Zdunowo	373
30.	Złotopolice	247

Wykres nr 1. Ruch naturalny w gminie w latach 1990-2003

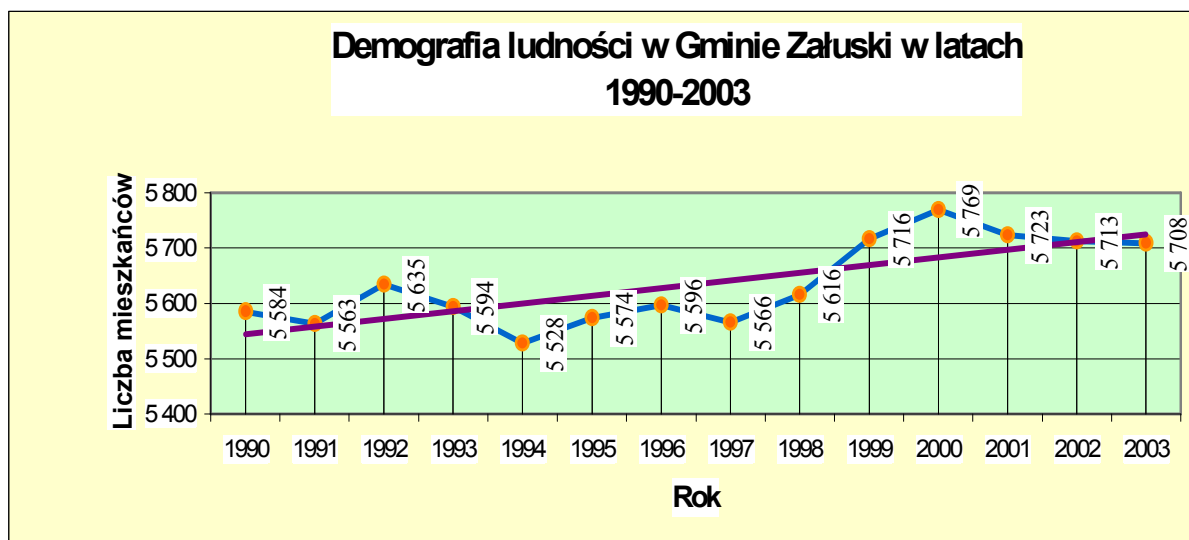

Tabela nr 15. Ruch naturalny w gminie w latach 1990-2003.

Rok	Ludność ogółem	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
1990	5 584	85	71	14	14,8	12,3	2,4
1991	5 563	90	67	23	15,7	11,7	4,0
1992	5 635	111	73	38	19,3	12,7	6,6
1993	5 594	89	69	20	15,5	12,1	3,5
1994	5 528	71	69	2	12,4	12,1	0,3
1995	5 574	80	51	29	14,1	9,0	5,1
1996	5 596	83	84	-1	14,6	14,8	-0,2
1997	5 566	65	76	-11	11,4	13,3	-1,9
1998	5 616	77	67	10	13,6	11,8	1,8
1999	5 716	75	63	12	13	10,9	2,1
2000	5 769	63	65	-2	11	11,4	-0,4
2001	5 723	55	48	7	9,6	9,6	1,2
2002	5 713	56	54	2	9,7	9,7	0,4
2003	5 709	63	79	-16	11	11	-2,8

Gęstość zaludnienia wynosi **51 osób/km²**.

W rozwoju demograficznym Gminy Załuski występuje charakterystyczny trend polegający na okresowym "falowaniu" przyrostów lub ubytków liczby ludności. Zjawisko to ma istotny wpływ na prognozowanie potrzeb w usługach publicznych - oświacie i wychowaniu, opiece społecznej i ochronie zdrowia oraz wpływ na rynek pracy. W roku 2003 Gminę Załuski zamieszkiwało 5708 osób, co w porównaniu z latami wcześniejszymi jest tendencją spadkową.

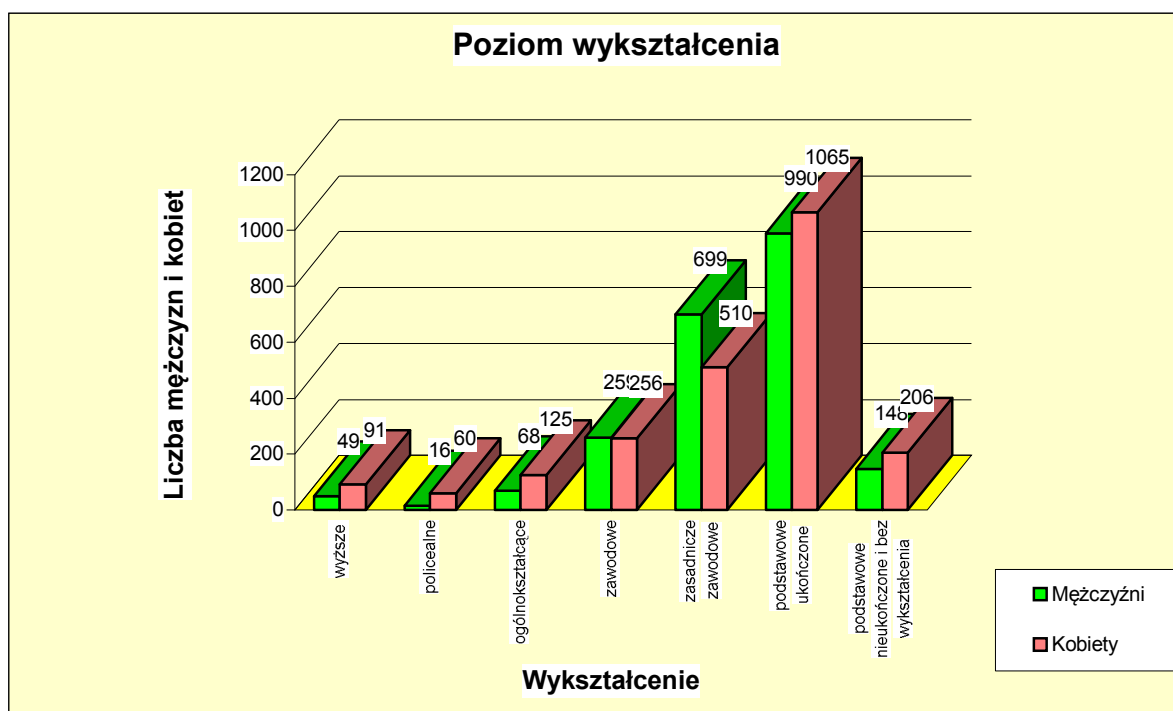
Tabela nr 16. Ludność według stanu cywilnego prawnego, grup wieku i płci - (15 lat i więcej)

Ogółem	Stan cywilny prawny				
	kawaler/ panna	żonaty/ zamężna	wdowiec/ wdowa	rozwidziony/ rozwidziona	pozostały
4384	1108	2677	512	85	2

Tabela nr 17. Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia

Wyszczególnienie	Ogółem	Poziom wykształcenia							
		wyższe	policjalne	średnie			zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego
				razem	ogólnokształcące	zawodowe			
Ogółem	4542	140	76	708	193	515	1209	2055	354
Mężczyźni	2229	49	16	327	68	259	699	990	148
Kobiety	2313	91	60	381	125	256	510	1065	206

Wykres nr 2. Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy Załuski

Wśród osób z wykształceniem wyższym, policealnym, ogólnokształcącym przeważającą grupę stanowią kobiety. Natomiast mężczyźni kształcą się w kierunkach zawodowych i stanowią liczną grupę z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Tabela nr 16. Gospodarstwa domowe według liczby osób w gospodarstwie i głównego źródła utrzymania

Główne źródło utrzymania gospodarstwa domowego	Ogółem	Gospodarstwa domowe o liczbie osób				
		1	2	3	4	5 i więcej
Ogółem	1704	332	359	313	292	408
Praca	1129	110	145	246	262	366
Najemna	407	48	54	105	102	98
Na rachunek własny	722	62	91	141	160	268
w rolnictwie	673	57	86	128	148	254
poza rolnictwem	49	5	5	13	12	14
Pozostałe źródła	575	222	214	67	30	42
w tym emerytury i renty	518	207	206	58	18	29

Tabela nr 17. Osoby niepełnosprawne według kategorii niepełnosprawności, płci, ekonomicznych grup wieku, poziomu wykształcenia oraz aktywności ekonomicznej

Wyszczególnienie	Osoby niepełnosprawne									
	ogółem			prawnie			tylko biologicznie			
	razem	mężczy- źni	kobiety	razem	mężczy- źni	kobiety	razem	mężczy- źni	kobiety	tylko biologicznie
Ogółem	583	272	311	425	214	211	158	58	100	
Według ekonomicznych grup wieku										
Przedprodukcyjny	22	13	9	11	7	4	11	6	5	
Produkcyjny	292	162	130	252	141	111	40	21	19	
-mobilny	93	53	40	77	42	35	16	11	5	
-niemobilny	199	109	90	175	99	76	24	10	14	
Poprodukcyjny	269	97	172	162	66	96	107	31	76	
Według poziomu wykształcenia										
Wyższe	3	2	1	#	#	#	#	#	#	
Policealne	4	#	#	4	#	#	-	-	-	
Średnie	43	20	23	31	12	19	12	8	4	
-zawodowe	31	16	15	23	9	14	8	7	1	

-ogólnokształcące	12	4	8	8	3	5	4	1	3
Zasadnicze zawodowe	85	44	41	71	37	34	14	7	7
Podstawowe ukończone	334	150	184	240	120	120	94	30	64
Podst. nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	99	44	55	70	37	33	29	7	22
Wg aktywności ekonomicznej									
Aktywni zawodowo	86	46	40	52	28	24	34	18	16
-pracujący	80	42	38	51	#	#	29	#	#
-bezrobotni	6	4	2	1	#	#	5	#	#
Bierni zawodowo	497	226	271	373	186	187	124	40	84

7.2. BEZROBOCIE NA TERENIE GMINY

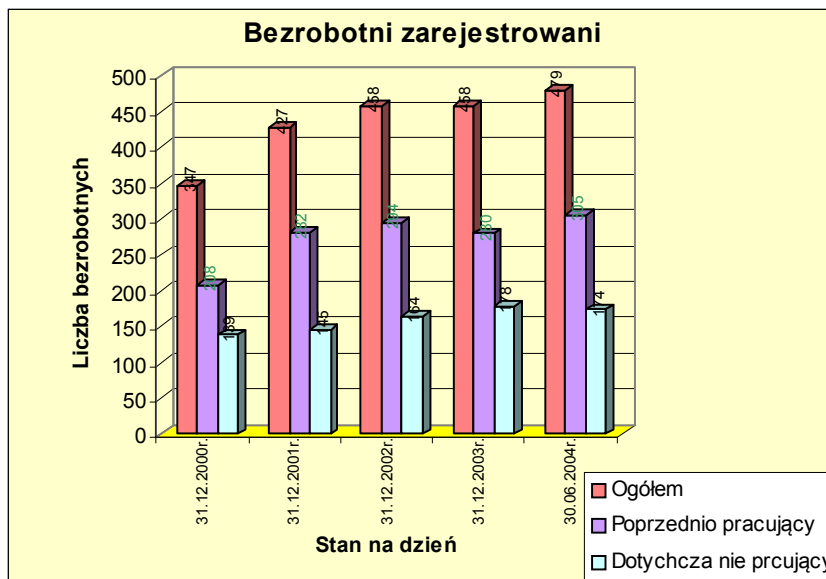
Tabela nr 18. Bezrobotni według wieku, poziomu wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy
(stan na dzień 31. 05. 20004)

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych ogółem	Z tego wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach					
		do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	pow. 24
Wiek							
15-17 lat	0	0	0	0	0	0	0
18-24	183	12	23	16	47	33	52
25-34	130	4	6	8	11	32	69
35-44	67	0	2	5	4	13	43
45-54	66	3	1	6	4	9	43
55-59	17	1	3	0	0	2	11
60-64 lata	5	0	0	0	1	0	4
Wykształcenie							
wyższe	4	0	0	0	1	2	0
polic. i śr. zaw.	67	6	5	5	14	11	21
śr. ogólnokoszt.	28	1	2	2	7	4	11

	zasadnicze zawodowe	161	7	11	11	24	40	70
	gimnazj. i poniżej	208	6	17	17	21	32	120
staż pracy ogółem	do 1 roku	51	7	2	2	2	6	29
	1-5	122	4	8	8	20	29	54
	5-10	44	1	6	6	2	11	21
	10-20	35	1	4	4	3	8	14
	20-30	29	3	0	0	3	5	17
	30 lat i więcej	5	1	0	0	1	0	3
	bez stażu	182	3	15	15	36	30	84

Wśród bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowi młodzież w wieku od 18 do 24 lat. Są to ludzie po ukończeniu szkół średnich i studiów nie posiadający doświadczenia zawodowego, który w obecnej chwili jest niezbędny do podjęcia pracy zawodowej. Liczną grupę stanowią bezrobotni posiadający wykształcenie zasadnicze zawodowe.

Wykres nr 3. Bezrobotni zarejestrowani zamieszkujący na terenie gminy Żaluski

Wykres nr 4. Bezrobocie w latach na terenie Gminy w latach 31.XII.2000-30.VI.2004r.

Wśród osób bezrobotnych przeważają ludzie młodzi. Jest to zjawisko coraz powszechniejsze i niebezpieczne dla przyszłości ekonomicznej kraju. W sytuacji, gdy rynek pracy staje się niedostępny dla nowych osób niepewna staje się kwestia emerytur i rent w niedalekiej przyszłości. Przeważającą liczbę wśród bezrobotnych stanowią kobiety.

8. RYS HISTORYCZNY

Pierwsze informacje o najstarszych śladach osadnictwa na terenie obecnej gminy Załuski pochodzą z rejonu wsi Kamienica i można je wiązać z neolitem, z kulturą amfor kulistych (ok. 2000 - 1500 lat p.n.e.).

Po pustce osadniczej jaka nastąpiła w wyniku Wędrówki Ludów i po nastaniu w VI w. n.e. na Mazowszu Słowian, teren obecnej gminy był na uboczu osadnictwa. Najbliższym ośrodkiem osadnictwa był Wyszogród z grodem z VII wieku zaś ośrodek kultowy był w Radzikowie. Sugeruje to istnienie, w jego pobliżu szeregu osad i na terenie obecnej gminy Załuski być może istniały Przyborowice i Naborówiec. W X i XI wieku powstały grody w Zakroczymiu i Płońsku, które były znacznie zaludnione. Od strony tych grodów i grody w Wyszogrodzie rozprzestrzeniało się, metodycznie wyniszczające kompleksy leśne, osadnictwo. Musiały też powstawać szlaki komunikacyjne łączące te grody. Ekspansja osadnictwa wynikała też z polityki nadawania, przez Bolesława Krzywoustego, ziemi rycerzom.

Opracowania kościelne przyjmują, że najwcześniejszą parafią na terenie obecnej gminy była Kamienica, datowana na schyłek XII wieku. Prawdopodobnie w tym samym wieku powstała parafia w Kroczewie.

Z analiz wynika, że wczesnośredniowieczne osadnictwo skupiało się w południowo - zachodniej części obecnej gminy.

Rozwój Mazowsza był zakłócany przez wojenne wyprawy Prusów i Litwinów ciągnące się aż do połowy XIV. Obecny teren gminy leżał w pewnym oddaleniu od terenów trapiionych przez łupieżców a także poprawa stosunków z Litwą wpłynęły na wzrost osadnictwa. W tym czasie istniały już Gostolin, Słotwin, Stróżewo, Złotopolice oraz Szczytno i Wrońska, związane raczej z rejonem Płocka oraz erygowano parafie we Wrońskach, sięgającą aż do Stróżewa.

Dzięki działalności księcia Janusza I od 1374 roku powstał szereg nowych miejscowości, które obecnie stanowią wraz z tymi starymi, podstawową sieć osadniczą. Większość starszych miejscowości obecnej gminy Załuski jest datowana w latach przełomu XV i XVI.

XV i XVI wiek były pomyślne gospodarczo - eksport zbóż do Gdańska za pośrednictwem przystani na Wiśle w Zakroczymiu. Jednak z początkiem wieku XVII rozpoczął się regres, który apogeum osiągnął po Potopie Szwedzkim, W konsekwencji tego na Mazowszu nastąpił proces wyludniania sięgnęło 40%, zaś straty materialne 70%. Wielkie połacie zarastały lasami, dawny potencjał ludnościowy osiągnięto dopiero u schyłku XVII wieku.

Dalsza lata nie przynosiły poprawy. Walki toczone na początku XVIII wieku epidemia w 1709 roku, likwidacja we wrońskach w wyniku pożaru kościoła

ok. 1880 r., wyniszczający okres napoleoński, powracające epidemie cholery w 1831 r., 1854 r. i 1855 r.

Okres po Powstaniu Styczniowym 1863 r. przyniósł obok licznych kar i grzywien, uwłaszczanie chłopów. Konsekwencją tego była rozbudowa miejscowości i powstanie nowych. Powstawały one na terenie dotychczasowych lasów lub na powstałych po wycięciu i sprzedaży drewna, nieużytkach. Odbiorcą drewna po 1854 r. była twierdza Modlińska, która przeznaczyła je do budowy gigantycznych koszarów. Bliskość twierdzy ujawniła się podczas działań wojennych co było złą stroną. W wyniku tego zniszczono prawie całkowicie 13 wsi zaś kolejnych 7 w połowie.

Po okresie Wielkiej Wojny usuwanie zanieczyszczeń zostało zakłócone przez wojnę z bolszewikami. Usuwanie ruin i odtwarzanie gospodarki spadło wyłącznie na barki społeczności lokalnej. W tym okresie nastąpił istotny proces parcelacji majątków i nabywanie gruntów przez ludność bezrolną - znikły folwarki oraz powstała obok dotychczas zwartej, zabudowa kolonijna wsi.

Okres rozwoju w latach 30 przerwała kolejna wojna. Zniszczenia okresu wojennego i powojennego przyniosły następne straty i zmiany, przy czym najbardziej istotne z punktu widzenia przestrzennego były zniszczenie dworskiej struktury gospodarczej, zabudowy i wyposażenia dworów, upaństwowienie przemysłu i niszczenie mniejszych obiektów produkcyjnych, obciążenie wsi przymusowymi kontyngentami.

Tabela nr 19. Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Miejscowość	Funkcja	Nr rej.	Okres powstania
Kroczewo	Kościół parafialny pod wezwaniem Matki Boskiej Bolesnej z otocz. o prom. 50 m	28/76-58/58 WA	XV w.
Szczytno	Dworek drewniany, przyległy drzewostan	119/76-701/62 WA	XVIII-XIX w.
Zdunowo	Zespół podworski: dwór murowany, park krajobrazowy, aleja lipowa	221/80	ok. 1910 r.

Tabela nr 20. Cmentarze na tereni gminy

Miejscowość	Wyznanie	Rok budowy najstarszego nagrobka
Kamienica	rzym.-kat.(przykościelny)	funkcjonował XIV-XIX
Kamienica	rzym.-kat.	1854
Kroczewo	rzym.-kat.(przykościelny)	funkcjonował XIV-XIX
Kroczewo	rzym.-kat.	1852

8.1. KOŚCIÓŁ PARAFIALNY W KAMIENICY

Parafia w Kamienicy należy do Dekanatu Zakroczym Diecezji Płockiej. Znajduje się w trójkącie miast: Płońsk, Zakroczym, Czerwińsk. Patronem parafii i patronem kościoła jest Opatrzność Boża. Odpust na tę uroczystość przypada w szóstą niedzielę po Zesłaniu Ducha Świętego.

Obecny kościół został pobudowany w latach 1934 - 1950 według projektu Leona Tarasiewicza i Leona Antoszewskiego. Bryła kościoła ma wygląd nowoczesny o rysach gotyckich. Jest zbudowany z cegły. Kościół ma 27,5 m. długości oraz 12 m. szerokości i 12 m. wysokości licząc od posadzki do zwieszenia sklepienia.

W 1727 roku został pobudowany drewniany Kościół w Kamienicy, kryty kleńcem o węglach łamanych. W 1862 roku był restaurowany i w tym czasie powstały trzy nowe ołtarze: Wielki Zbawiciela Ukrzyżowanego, Opatrzności Bożej i Świętego Rocha. Mimo starań ówczesnego księdza Ozdobińskiego i parafian nie udało się uratować Kościoła przed Rosjanami, którzy 17 lipca 1915 roku spalili doszczętnie kościół, drewnianą dzwonnice oraz zabudowania plebańskie. Po pożarze w 1916 r. parafię przejął ksiądz Franciszek Gołaszewski, a rolę kościoła pełniła prowizoryczna kaplica, której budowę rozpoczęto w lipcu tego samego roku. Kaplica powstała dzięki ofiarności i pracowitości parafian.

Od kwietnia 1933 roku parafię przejmuje ksiądz Stanisław Morawski. Przystępuje do budowy nowego kościoła wraz z wiernymi, która trwała do wybuchu drugiej wojny światowej. Fundusze na kościół głównie płynęły od parafian i z diecezji.

Od 6 lipca 1980 roku parafia Kamienica otrzymała nowego proboszcza ks. Jana Pikulskiego, który nadzoruje sprawy kościoła i parafian do chwili dzisiejszej.

Obecny cmentarz przykościelny według dostępnych dokumentów liczy 277 lat i stoi na nim już trzeci kościół. Gdy zaczęto kopać fundamenty w 1934r. pod obecny kościół, wykopano kości ludzkie, które przewieziono na cmentarz

grzebalny. Położony jest on w kierunku północny zachód od kościoła w odległości 850 m. Przestrzeń jego wynosi 4470 m.², na środku usytuowany jest krzyż. Na cmentarzu znajduje się kilka starych grobów, które pochodzą z lat 1888 - 1920.

Na terenie parafii znajdują się krzyże i kapliczki, jest ich 33. Zaledwie sześć z nich pochodzi z początków poprzedniego stulecia. Kapliczki usytuowane są w Złotopolicach, Sadówcu, Dłutowie, Karnikowie i Naborówcu i w Kamienicy. Pozostałą część stanowią krzyże wykonane przez mieszkańca sąsiedniej parafii.

Tabela nr 21. Informacje dotyczące parafii pod wezwaniem Opatrzności Bożej w Kamienicy

Kościół parafialny	pw. Opatrzności Bożej
Odpust	Opatrzności Bożej - VI niedziela po Zesłaniu Ducha Świętego
Księgi materialne	chrztów - od 1920
	ślubów - od 1928
	zgonów - od 1928
Proboszcz	ks. kanonik Jan Pikulski, od 1980
Terytorium (miejscowości)	Dłutowo, Goławinek, Kamienica, Karnkowo, Łubowo, Naborowo, Naborówiec, Noskowo, Pieńki, Sadówiec, Stróżewo, Wygoda, Zdunowo, Złotopolice
Księża pochodzący z parafii	Ireneusz Wrzesiński (1965)
Księża spoczywający na cmentarzu parafialnym	Aleksander Praszyński († 1966)
Ilość mieszkańców	2 230

8.2. KOŚCIÓŁ PARAFIALNY W KROCZEWIE

Parafia pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela powstała na początkach XIV w., choć pierwsza wzmianka o kościele pochodzi dopiero z 1424 r. W połowie XVI w. wzniesiono murowane prezbiterium z absydą, zakrystia i kaplica oraz drewnianą nawą. Z wizytacji z 1599 r. wiadomo, że kościół był konsekrowany i miał cztery ołtarze. Obiekt spłonął w 1705r. Odbudował go w 1746 r. Jan Mikulski, podczaszy nowogrodzki, z ks. Maciejem Chmielewskim, proboszczem kroczewskim. Kościół wyposażony był w trzy ołtarze:

- ołtarz wielki poświęcony św. Janowi chrzcicielowi,
- ołtarz boczny Matki Boskiej Bolesnej,
- ołtarz boczny św. Mikołaja.

Obceny trzynawowy, murowany kościół wznioł w latach 1918 - 1921 ks. Paweł Chodkowski, według projektu architekta Hugona Kundera. Konsekracji dokonał 31 maja 1928 r. bp Leon Wetmański. W 1938 r. polichromię wykonał Władysław Drapiewski. Po wojnie świątynię restaurowali ks. Antoni Gawrecki i ks. Józef Gawlik.

Tabela nr 22. Informacje dotyczące parafii pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela w Kroczewie

Kościół parafialny	pw. Matki Boskiej Bolesnej
Odpusty	św. Jana Chrzciciela - 24 czerwca
	MB Bolesnej - piątek przed Niedzielą Palmową
Kościół filialny	Wojszczyce, pw. św. Józefa
Odpust	św. Józefa - 19 marca
Księgi metrykalne	chrztów - od 1910
	ślubów - od 1908
	zgonów - od 1914
Proboszcz	ks. kanonik Bonifacy Kazimierz Radziszewski od 1997
Wikariusz	ks. mgr Robert Kamiński
Terytorium (miejscowości)	Błogosławcie, Emolinek, Falbogi Wielkie, Gostolin, Henrysin, Janowo, Jaworowo, Koryciska, Kroczewo, Niepiekła, Smoły, Sobole, Strubiny, Swobodnia, Trebki Nowe, Trebki Stare, Wojny, Wojszczyce, Załuski Nowe, Załuski Stare, Zaręby.
Księża pochodzący z parafii	Aleksander Pasternakiewicz (1959)
	Ryszard Czekalski (1989)
Księża spoczywający na cmentarzu parafialnym	Władysław Celmerowski († 1981)
Ilość mieszkańców	3 489

9. OŚWIATA I KULTURA

Na terenie gminy funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- ◀ Szkoła Podstawowa w Kamienicy
09 - 142 Załuski,
- ◀ Szkoła Podstawowa w Karolinowie
09 - 142 Załuski,
- ◀ Szkoła Podstawowa w Stróżewie
09 - 142 Załuski,
- ◀ Zespół Szkół Ogólnokształcących w Kroczewie
09 - 142 Załuski,
- ◀ Zespół Szkół Ogólnokształcących w Szczytnie
09 - 141 Szczytno,
- ◀ Przedszkole w Kroczewie
09 - 142 Załuski.

Większość istniejących na terenie gminy placówek oświatowych funkcjonuje w dobrych warunkach lokalowych, jedynie ZSO Kroczewo wymaga rozbudowy. Najlepsze warunki lokalowe są w ZSO w Szczytnie, w 2002 r. oddano do użytku nowy budynek z przeznaczeniem dla gimnazjalistów. Aktualnie jest w budowie sala gimnastyczna. Poza tym typowa sala gimnastyczna znajduje się w Kroczewie, oraz trzy sale zastępcze w Szczytnie, Stróżewie i Kamienicy. Szkoły są dobrze wyposażone w pomoce dydaktyczne. W każdej placówce mieszczą się sale informatyczne. Dzieci do szkół dowożone są trzema autobusami wynajmowanymi z PKS Nowy Dwór Mazowiecki i PKS Płońsk. Dzieci uczące się w szkołach gminnych osiągają dobre wyniki w nauce oraz odnoszą sukcesy w olimpiadach i konkursach. Najliczniej uczestniczą w konkursach matematycznych, historycznych, recytatorskich, w turniejach wiedzy pożarniczej oraz w olimpiadach sportowych (bieg przełajowy, pchnięcie kulą, skok w dal, piłka siatkowa, piłka nożna, tenis stołowy, ringo).

Dzieci w w/w dziedzinach osiągają sukcesy na szczeblach gminnych, powiatowych, wojewódzkich, krajowych i międzynarodowych (Kangur - konkurs matematyczny).

W szkołach gminnych zatrudniona jest kadra nauczycielska o wysokich kwalifikacjach.

Razem nauczyciele zatrudnieni - 82 w tym:

- stażyści - 3
- kontraktowi - 13
- mianowani - 61
- dyplomowani - 5

Liczba uczniów w roku szkolnym 2003-2004 wynosiła 856 w tym z czego 563 osoby to uczniowie szkół podstawowych, natomiast 293 - gimnazjaliści.

Gminna Biblioteka w Załuskach jest jedyną placówką kultury na terenie gminy. Stanowi ona odrębną jednostkę budżetową, działającą na podstawie regulaminu organizacyjnego.

Księgozbiór biblioteki liczy 12 467 pozycji. Ze zbioru biblioteki korzysta 333 zarejestrowanych czytelników (dane na koniec 2003 r). Najbardziej aktywną i liczną grupę stanowią ludzie młodzi

Struktura wiekowa osób korzystających z biblioteki:

- do lat 15 - 73 osób,
- 16-19 lat - 63 osoby,
- 20-24 lata - 62 osoby,
- 25-44 lata - 101 osób,
- 45 - 60 lat - 20 osób,
- powyżej 60 - 4 osoby.

Podział czytelników ze względu na wykonywane zajęcie:

- pracownicy fizyczni - 19 osób,
- rolnicy 47 osób,
- urzędnicy 42 osoby,
- studenci 10 osób,
- młodzież 168 osób
- bezrobotni 41 osób,
- inni 6 osób.

10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

10.1. OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA

Na terenie gminy Załuski działa 5 jednostek OSP typu "S", które liczą 114 członków, 8 honorowych i dwóch wspierających. Są to następujące jednostki:

- ↳ OSP Nowe Wrońska,
- ↳ OSP Kroczewo,
- ↳ OSP Szczytno,
- ↳ OSP Załuski,
- ↳ OSP Smólska.

Na terenie gminy są trzy drużyny młodzieżowe liczące 30 osób, działające przy OSP Załuski i Nowe Wrońska oraz 8 osobowa drużyna kobieca przy OSP Nowe Wrońska. Wszystkie jednostki OSP posiadają domy strażackie i wyposażone są w samochody:

- ↳ OSP Nowe Wrońska -Star,
- ↳ OSP Kroczewo - Żuk,
- ↳ OSP Szczytno - Star i Lublin.
- ↳ OSP Załuski - Jelcz i Żuk,
- ↳ OSP Smólska - Jelcz.

Jednostki wyposażone są w podstawowy sprzęt ratowniczo - gaśniczy.

Do przyczyn stałego wzrostu ilości zdarzeń pożarowych i innych miejscowych należy zaliczyć:

- ↳ pogarszający się stan techniczny: budynków, dróg komunikacyjnych, instalacji gazowych, elektrycznych i ogrzewczych,
- ↳ częste i gruntowne zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych, związane z przekształceniami gospodarczymi, mające nierzadko charakter żywiolowy, bez przeprowadzenia niezbędnych prac dostosowujących obiekt do nowych zadań,
- ↳ prowadzenie działalności gospodarczej w niedostosowanych do tego budynkach mieszkalnych i związane z tym przypadki przechowywania w mieszkaniach znacznych ilości materiałów niebezpiecznych pożarowo,
- ↳ niedozwolone przeróbki instalacji elektrycznych i gazowych oraz liczne przypadki wypalania traw na przydrożnych rowach i nieużytkach powodujące pożary przyległych obiektów,
- ↳ niedostateczny nadzór prewencyjny ze strony właścicieli i użytkowników obiektów, w tym władz samorządowych, które zobowiązane są do nadzoru właścicielskiego nad wieloma obiektami,
- ↳ kumulacja niekorzystnych warunków atmosferycznych:

- długotrwałe mrozy, powodujące zwiększone wykorzystywanie często prowizorycznych urządzeń grzewczych, także liczne awarie infrastruktury komunalnej, w tym szczególnie niebezpieczne - instalacji gazowej,
- dotkliwe susze na przełomie zimy i wiosny oraz w okresie letnim, sprzyjające powstawaniu pożarów,

Potencjalne nadzwyczajne zagrożenia ludzi i środowiska stwarzają głównie:

- ↳ materiały i substancje szczególnie niebezpieczne stosowane w zakładach pracy,
- ↳ materiały szczególnie niebezpieczne przewożone transportem drogowym,
- ↳ gaz propan - butan oraz paliwa pędne zgromadzone w stacjach paliw oraz przewożone transportem drogowym.

Przez teren gminy przebiega gazociąg mogący stanowić potencjalne źródła zagrożeń pożarowych oraz innych miejscowych.

Poważnym, potencjalnym źródłem wystąpienia zarówno zagrożeń pożarowych jak i miejscowych są rurociągi do przesyłania ropy naftowej - "Przyjaźń".

Przez teren gminy przebiega ważny szlak komunikacyjny - trasa E 7 Warszawa - Gdańsk. Wiąże się to z powstawaniem miejscowych zagrożeń czyli niebezpieczeństwa związane z awariami i katastrofami środków transportu drogowego przewożących substancje niebezpieczne. Jest to dość istotnym mankamentem jest również brak parkingów przystosowanych do przyjmowania oraz odstawiania pojazdów przewożących ładunki niebezpieczne. Brak takich parkingów powoduje, że pojazdy parkują w sposób niekontrolowany.

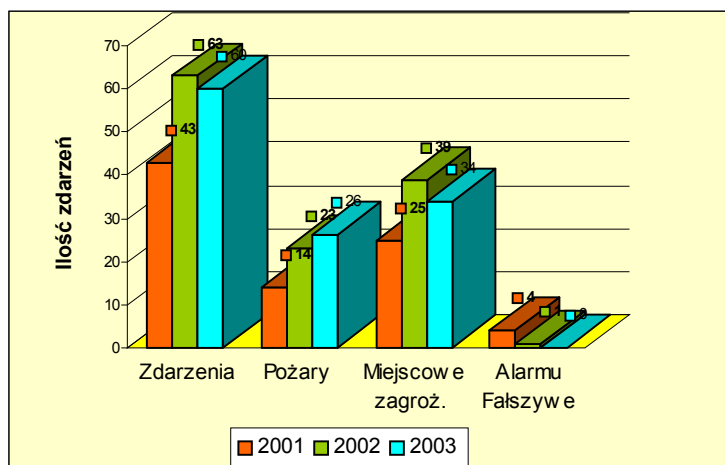
10.1.1. Sytuacja pożarowa na terenie gminy

W roku 2003 na terenie gminy miało miejsce 26 pożarów i 31 zagrożeń. Najbardziej niebezpiecznymi punktami są Przyborowice Górne, Kroczewo i Załuski. W zdarzeniach tych były ofiary śmiertelne w ludziach w ilości 8 osób.

Na terenie gminy istnieją zakłady o zagrożeniach:

- stacja paliw płynnych w Załuskach,
- dystrybucje gazu płynnego w Szczytnie,
- obiekty szkół i kościołów,
- kompleksy leśne,
- rurociąg gazowy i naftowy.

Wykres nr 5. Zdarzenia powstałe na terenie Gminy Załuski w latach 2001-2003

Najwięcej pożarów powstało w związku z:

- NOD przy posługiwaniu się ogniem otwartym,
- podpalanie umyślne,
- wady urządzeń i instalacji elektrycznych,
- NOD przy wypalaniu pozostałości roślinnych.

Straty powstałe w związku z zaistniałymi zdarzeniami oszacowano na kwotę 475,70 tys. zł. W wyniku podjętych działań ratowniczo - gaśniczych zdołano uratować mienie o łącznej wartości 69,00 tys. zł.

W okresie od 01.01. do 18.06. 2004 roku na terenie gminy zanotowano łącznie 19 zdarzeń (widoczny spadek w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego o 7, w tym:

- pożary (8),
- miejscowe zagrożenia (9),
- alarmy fałszywe (2).

Najwięcej pożarów powstaje na skutek nieostrożności osób dorosłych. W zaistniałych wypadkach samochodowych na "gminnym" odcinku drogi E 7 odnotowano trzy ofiary śmiertelne oraz dwie osoby ranne.

10.2. REWIR DZIELNICOWY W ZAŁUSKACH SEKCJI PREWENCJI KPP W PŁOŃSKU

Cały czas służba prewencyjna była i jest ukierunkowana na pełnienie jej w godzinach popołudniowych i nocnych. Daje to możliwość lepszego zabezpieczenia podległego terenu służbowego. Zważywszy jednak na specyfikę tego terenu (graniczenie z powiatem nowodworskim), należy stwierdzić, że nawet

mimo pełnienia służby nocnej, nie można całkowicie wyeliminować występowanie przestępczości pospolitej, która ma największy udział w skali kraju.

W pełnienie służby prewencyjnej terenu gminy (podzielonej na trzy rejony służbowe) zaangażowanych jest dwóch dzielnicowych i kierownik rewiru a także przez funkcjonariuszy Sekcji Kryminalnej, Sekcji Ruchu Drogowego oraz Sekcji Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Płońsku.

Zagrożenie przestępczością na terenie gminy Załuski nieznacznie zmalało ze 138 stwierdzonych przestępstw w 2002 roku do 120 stwierdzonych w roku 2003. Zagrożenie to nadal istnieje, należy dążyć wszelkimi możliwymi sposobami do jego obniżenia.

Celem działania Rewiru Dzielnicowych w Załuskach Sekcji Prewencji KPP w Płońsku nadal będzie dążenie do podniesienia wskaźników w zakresie wykrywania sprawców przestępstw, zmniejszenia dynamiki popełniania ich, utrzymanie a nawet podniesienie na wyższy poziom stanu ładu, porządku i bezpieczeństwa publicznego.

10.2.1. Struktura zagrożeń

Ogólna wykrywalność w 2002 roku wyniosła 52,4% zaś w 2003 roku wyniosła 57,4% czyli wykrywalność wzrosła o 5%.

Tabela nr 23. Odnotowane przestępstwa na terenie Gminy

L.p.	Wyszczególnienie	Rok	
		2002	2003
1	rozbój, wymuszenie rozbójnicze	2	3
2	kradzież z włamaniem	43	34
3	kradzież cudzej rzeczy	31	25
4	uszkodzenia ciała	6	1
5	uszkodzenia mienia	12	5
6	wypadek drogowy	16	16
7	inne przestępstwa	12	36

Wykrywalność w rozbiciu na poszczególne rejony przedstawia się następująco:

- ◀ rejon służbowy nr 1 - 51,4%,
- ◀ rejon służbowy nr 2 - 78,6%,
- ◀ rejon służbowy nr 3 - 47,9%

Zagrożenia

1. Nasilenie przestępczości oraz postępująca demoralizacja i młodzieży szkolnej.

2. Pogorszenie się bezpieczeństwa w ruchu drogowym spowodowane zwiększającym się natężeniem ruchu drogowego oraz złym stanem nawierzchni dróg.
3. Wzrost drobnej przestępczości kryminalnej, a szczególnie kradzieży i kradzieży z włamaniem.
4. Zagrożenia pożarowe i ekologiczne związane z przebiegiem przez teren gminy rurociągu "PRZYJAŹŃ".
5. przewóz transportem okołowym droga krajowa, Nr 7 materiałów niebezpiecznych.

Większość dokonywanych przestępstw, to w dalszym ciągu kradzieże z włamaniem do samochodów ciężarowych parkowanych na parkingach przy trasie E 7, następnie kradzieże z włamaniem do domków letniskowych oraz nowo budowanych obiektów.

Wykroczenia

W roku 2003 ujawniono ogółem 140 wykroczeń, w tym 128 wykrytych i 12 umorzono z powodu nie wykrycia sprawcy, wykrywalność 91,4%. W 2002 roku ujawniono ogółem 131 wykroczeń, w tym 121 wykrytych, 10 umorzonych, wykrywalność 92,4%. Wykrywalność zmniejszyła się o 1%.

Tabela nr 24. Odnotowane wykroczenia w 2002 i 2003 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Rok	
		2002	2003
1	kolizje drogowe	59	72
2	inne wykroczenia drogowe	27	22
3	wykroczenia meldunkowe	12	12
4	wykroczenia porządkowe	16	21
5	uszkodzenia mienia	1	2
6	kradzież minia	2	1
7	inne wykroczenia	5	2

11. POMOC SPOŁECZNA

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Załuskach zatrudniony jest kierownik oraz dwóch pracowników: starszy pracownik socjalny oraz specjalista pracy socjalnej. Na umowę zlecenie zatrudnione są dwie opiekunki, w przyszłości planuje się zatrudnienie ich na umowę o pracę w niepełnym wymiarze godzin.

Ośrodek dysponuje środkami z budżetu państwa w wysokości 70% oraz z budżetu gminy w wysokości 30%.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy osobom i rodzinom w celu przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki i możliwości.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu:

- ↳ ubóstwa,
- ↳ sieroctwa,
- ↳ bezdomności,
- ↳ bezrobocia,
- ↳ potrzeby ochrony macierzyństwa,
- ↳ niepełnosprawności,
- ↳ długotrwałej choroby,
- ↳ bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielolodzietnych,
- ↳ alkoholizmu lub narkomanii,
- ↳ trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- ↳ klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W 2003 roku z różnych form pomocy społecznej realizowanych w ramach zadań własnych skorzystało 479 osób tj. 8,4 % mieszkańców gminy. Wśród wielu form pomocy, z których korzystali mieszkańcy można wymienić:

- ↳ zasiłki stałe,
- ↳ zasiłki wyrównawcze,
- ↳ zasiłki macierzyńskie,
- ↳ zasiłki celowe,
- ↳ zasiłki celowe w formie posiłków dla dzieci,
- ↳ renty socjalne.

Tabela nr 25. Formy pomocy realizowane w ramach zadań własnych

L.p.	Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Kwota
1	Posiłek - dożywiane dzieci	131	275	70.986
2	Usługi opiekuńcze	2	2	7.824
3	Sprawianie pogrzebu	6	6	6.517
4	Zasiłki celowe i pomoc w naturze	183	196	61.618
Ogółem				146.945

Tabela nr 26. Ogólna liczba posiłków dla uczniów w 2003 roku

Forma pomocy	Ilość posiłków
Pełen obiad	11003
Jedno danie gorące	7936
mleko, bułka (kanapki)	19000
Ogółem	37939

Formy pomocy realizowane są także w ramach zadań zleconych.

Tabela nr 27. Rodzaje zadań zleconych realizowanych z budżetu Wojewody w 2003 r.

L.p.	Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenia	Kwota
1	zasiłki stałe z tytułu sprawowania opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym	11	11	41.920
2	Zasiłki stałe wyrównawcze	11	11	34.479
3	Zasiłki okresowe	15	15	2.357
4	Renta socjalna	52	56	203.437
5	Zasiłek z tytułu ochrony macierzyństwa	22	22	20.313
Ogółem		111	115	305.923

Tabela nr 28. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w 2003 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	557	308	1093
2	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych (bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę)	115	103	375
3	Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę)	479	245	893

Tabela nr 29. Podział korzystających z pomocy społecznej z uwzględnieniem powodów trudnej sytuacji życiowej

Lp.	Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	Ubóstwo	242	842
2	Potrzeba ochrony macierzyństwa	22	109
3	Bezrobocie	136	479
4	Niepełnosprawność	60	207
5	Długotrwała choroba	62	215
6	Bezradność w sprawach opiek-wych. i prowadzenia gosp. domowego ogółem	116	559
	-rodziny niepełne	45	152
	-rodziny wielodzietne	36	247
7	Alkoholizm	7	28
8	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	4

Ostatnio nastąpiły zmiany w funkcjonowaniu ośrodka polegające na tym, że zmieniły się formy pomocy świadczonych przez GOSP, a także część świadczeń jest wypłacanych przez inne instytucje. Od 1 października 2003 r. renty socjalne wypłacane są przez ZUS, natomiast od 1 maja 2004 r. zmieniły się formy pomocy w sposób następujący:

- ◀ zasiłki stałe → obecnie świadczenie pielęgnacyjne
- ◀ zasiłki wyrównawcze → obecnie zasiłki stałe
- ◀ macierzyńskie → przeszły do świadczeń rodzinnych.

Z uwagi na ograniczone środki finansowe nie zawsze Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest w stanie zapewnić pomoc wszystkim potrzebującym. Dotyczy to szczególnie grupy rodzin długotrwale bezrobotnych bez żadnych źródeł dochodów, bądź jednym źródłem dochodu takim jak zasiłek rodzinny, pielęgnacyjny, alimenty lub dochód z pracy dorywczej.

Osoby zgłaszające się do GOSP potrzebują różnych form pomocy, w tym również pomocy psychologicznej i prawnej. Wskazane byłoby utworzenie

w przyszłości punktu konsultacyjnego, w którym osoby z różnorodnymi problemami mogłyby uzyskać wsparcie oraz niezbędne informacje.

Działania GOPS winny skupiać się na nauce osób, rodzin jak również całych grup i społeczności lokalnych jak wykorzystywać potencjał drzemący w ludziach oraz pobudzać do świadczenia sobie wzajemnej pomocy. Bardzo ważne są tzw. grupy wsparcia tworzone przez ludzi znajdujących się w podobnym położeniu i przeżywających podobne problemy. Na terenie gminy brak jest świetlicy socjoterapeutycznej, która skupiałaby dzieci i młodzież z rodzin zagrożonych patologią społeczną. Większość dzieci wychowujących się w rodzinach zaniedbanych ma niską samoocenę i małą wiarę we własne możliwości, bez pomocy z zewnątrz nie mają szans na właściwy rozwój emocjonalny i poznawczy.

12. OPIEKA ZDROWOTNA

Zakres usług medycznych na terenie gminy Załuski obejmuje w chwili obecnej:

- ↳ podstawowa opieka medyczna,
- ↳ poradnia ginekologiczno - położnicza,
- ↳ gabinet rehabilitacji,
- ↳ gabinet stomatologiczny,

Analizując potrzeby medyczne mieszkańców gminy Załuski na najbliższe lata obecny zakres usług wydaje się być wystarczający.

12.1. EPIDEMIOLOGIA

12.1.1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zatruc

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zatruc na terenie gminy Załuski na tle powiatu płońskiego wygląda na ogół korzystnie. Zapadalność na choroby zakaźne przeciw którym szczepienia ochronne włączone są od lat do kalendarza szczepień utrzymuje się na stosunkowo niskim poziomie.

W 2003 roku nie notowano zbiorowych zatruc pokarmowych. Odnotowano pojedyncze zachorowania na salmonelozę - zatrucia pokarmowe związane z niehigienicznym przygotowywaniem i przechowywaniem potraw w środowiskach domowych.

Tabela nr 30. Zachorowalność i zapadalność na choroby zakaźne na terenie gminy Załuski w 2003 roku

L.p.	Jednostka chorobowa	2003	
		Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności na 100 tys. ludności
1	Ospa wietrzna	7	7,7
2	Salmonelozę - zatrucia pokarmowe	1	1,1
3	Zapalenie opon mózgowych wirusowe	1	1,1
4	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe	2	2,1
5	Nagminne zapalenie przyusznicy (świnka)	1	1,1
Razem		12	

Na podstawie analizy w/w danych stwierdzić można, że na terenie gminy Załuski odnotowano najczęściej zachorowań na ospę wietrzną pozostałe to pojedyncze zachorowania na choroby zakaźne.

12.1.2. Stan uodparniania populacji dziecięco - młodzieżowej

Na terenie gminy działa jeden punkt szczepień w Kontraktowym Ośrodku Zdrowia. Na podstawie analizy szczepień ochronnych za rok 2003 stwierdzono, że w rocznikach podlegających do szczepień średnie uodpornienie wynosiło 97%. W porównaniu z rokiem poprzednim utrzymywało się na zadawalającym poziomie.

Dla zapewnienia bezpieczeństwa epidemiologicznego prowadzi się profilaktykę swoistą wśród populacji dziecięco młodzieżowej w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych. Ponadto kontynuowany jest program profilaktyczny - "Zapobieganie odrze, śwince i różyczce"

Działania mające na celu walkę z chorobami zakaźnymi powinny być ukierunkowane na:

- ◀ pojawienie się przypadków niebezpiecznych chorób zakaźnych (bioterroryzm),
- ◀ utrzymanie wysokiego wykonawstwa szczepień ochronnych wśród populacji dziecięco - młodzieżowej,
- ◀ kontynuacje programów profilaktycznych (zapobieganie zachorowaniom na wirusowe zapalenie wątroby typu B, odrę, świnkę i różyczkę poprzez szczepienia ochronne),
- ◀ podnoszenie poziomu higieny w środowisku domowym, zakładach produkcyjnych i wprowadzających żywność do obrotu, kontrolę procesów dezynfekcji i sterylizacji w zakładach służby zdrowia (profilaktyka zakażeń krwiopochodnych - WZW B i C, AIDS),
- ◀ poprawę warunków sanitarnych w miejscu zamieszkania, głównie w zakresie zaopatrywania w wodę bieżącą, gospodarki ściekami i odpadami.

12.1.3. Stan sanitarny obiektów służby zdrowia

Na terenie gminy Załuski znajduje się Kontraktowy Ośrodek Zdrowia oraz 2 prywatne gabinety lekarskie - stomatologiczny, kardiologiczny, działające na terenie KOZ. Stan techniczny i sanitarny obiektu nie budzi zastrzeżeń.

Sterylizacja narzędzi i sprzętu medycznego odbywa się w autoklawach lub wyjałowiaczach na suche gorące powietrze. Urządzenia są sprawne, kontrolowane wskaźnikami chemicznymi (każdy proces) oraz biologicznymi (1 gromadzone są w wydzielonych pojemnikach medycznych (po uprzedniej dezynfekcji raz w miesiącu).

Postępowanie z odpadami niebezpiecznymi innymi niż niebezpieczne (zużyty sprzęt jednorazowego użytku, materiały opatrunkowe) jest prawidłowa. Odpady są gromadzone w typowych pojemnikach medycznych na sucho. Co najmniej raz w tygodniu odwożone są do spalania w spalarni KHK-50 SPZZOZ w Płońsku.

13. ROLNICTWO

Grunty

Gmina Załuski jest gminą typowo rolniczą. Użytki rolne zajmują 9040,66 ha, co stanowi 83,342% ogólnej powierzchni. Grunty orne w gminie zajmują 74,8%, łąki 2%, pastwiska 4%, sady 2%.

Wykres nr 6. Udział procentowy gruntów w ogólnej powierzchni terenu gminy

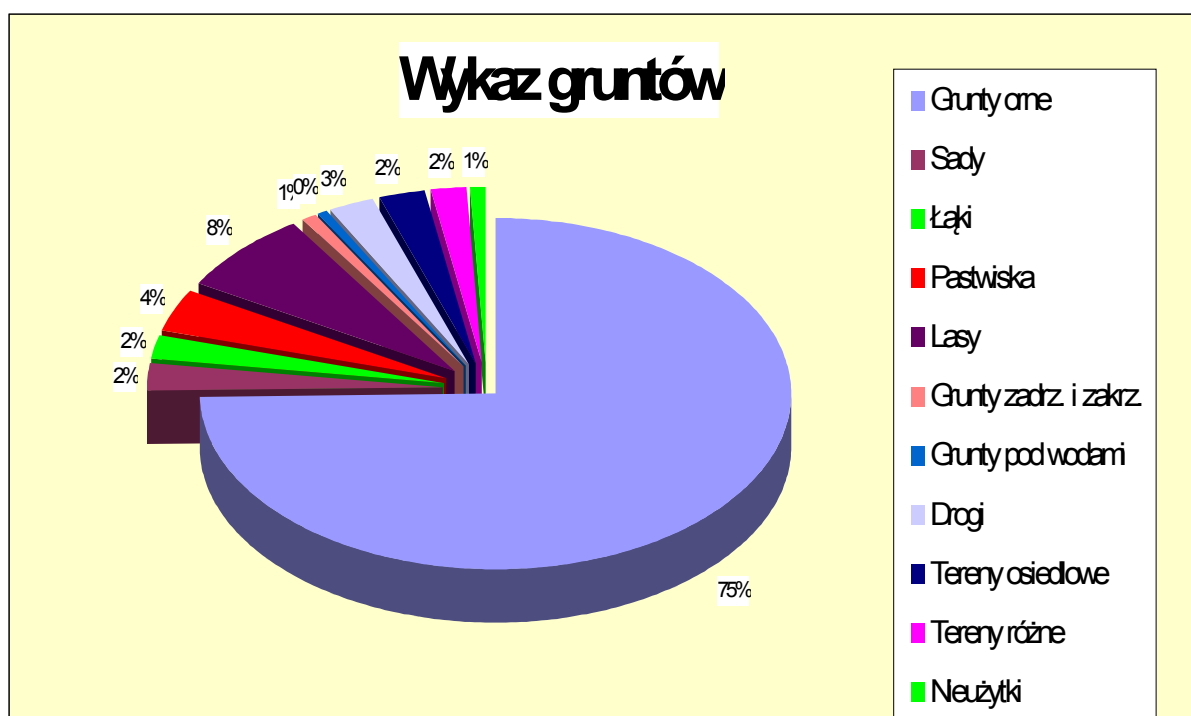

Tabela nr 31. Podział gruntów ze względu na przeznaczenie

L.p.	Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]
Ogółem		10848,5209
1	Grunty orne	8120,3126
2	Sady	252,4766
3	Łąki	233,8499
4	Pastwiska	434,0210
Użytki rolne ogółem		9040,6601
5	Lasy i grunty leśne	827,0145
6	Grunty zadrzewione i zakrzewione	91,1485
7	Grunty pod wodami w tym:	
	- wody stojące	0,1900
	- wody płynące	3,2000
	- rowy	29,5455
8	Drogi	288,1781
9	Tereny osiedlowe w tym:	
	- zabudowane	253,1879
	- niezabudowane	4,9286
	- zielone	1,0300
10	Tereny różne	231,8213
11	Nieuzytki	77,6184

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji gruntów ze Starostwa Powiatowego

Gleby

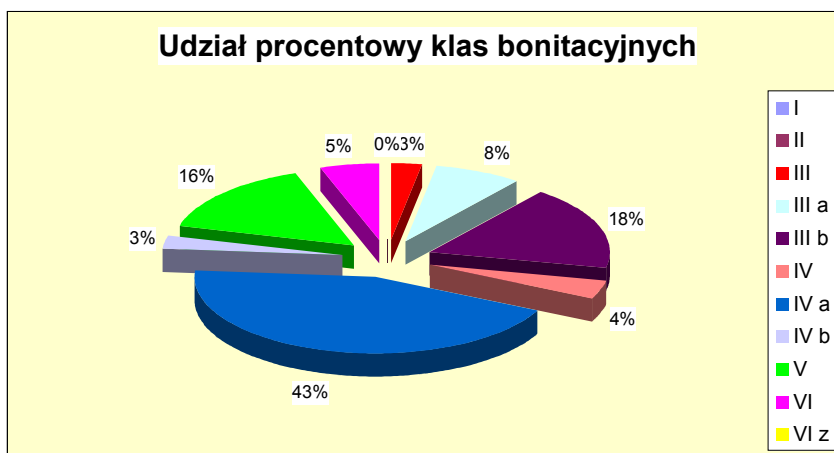
Gleby na terenie gminy Załuski są dobrej jakości. Przeważają grunty klasy bonitacyjnej IV a, które stanowią 43 %, duży odsetek stanowią grunty klasy III b tj. 18%. Z uwagi na dobrą jakość gleb tereny gminy nie zostały zakwalifikowane do Obszaru o Niekorzystnych Warunkach Gospodarowania (ONW).

Tabela nr 32. Wskaźniki bonitacji gleb - UR

L.p.	Klasa bonitacji		Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska
			Powierzchnia [ha]			
1	I		0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
2	II		0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
3	III	III a	553,7869	27,0689	95,9357	114,1703
		III b	1276,7778	55,1651		
4	IV	IV a	3224,0303	88,3448	73,4081	223,0724
		IV b	164,9446	57,9046		
5	V		1004,9991	22,2232	52,7361	88,5983
6	VI	VI	361,1839	1,7700	10,7700	8,1800
		VI z	4,5900	0,0000		0,0000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji gruntów ze Starostwa Powiatowego

Wykres nr 7. Udział procentowy klas bonitacyjnych

W gminie Załuski średnia wielkość gospodarstwa indywidualnego wynosi 7,1 ha. Najwięcej jest gospodarstw o areale 5 -10 ha 32,64%, 29,7 stanowią gospodarstwa o powierzchni mniejszej niż 5 ha.

Tabela nr 33. Charakterystyka gospodarstw rolnych według siedziby użytkownika

Grupy obszarowe użytków rolnych	Gospodarstwa		Powierzchnia			
	w liczbach bezwzględnych	lokata w województwie	ogólna		w tym użytków rolnych	
			w ha	lokata w województwie	w ha	lokata w województwie
Ogółem	1011	148	8553,22	128	7824,21	115
do 1 ha	117	169	64,29	228	49,48	206
1 - 5	296	166	919,82	192	820,62	178
5 - 10	330	73	2608,47	101	2396,65	85
10 - 15	143	69	1886,11	107	1738,57	98
15 ha i więcej	125	74	3074,53	117	2818,89	112

Źródło: Narodowy spis powszechny Ludności i Mieszkań, Powszechny Spis Rolny, 2002r.

Powierzchnia zasiewów

Tabela nr 34. Powierzchnia zasiewów

Głównych ziemiopłodów			Zbóż podstawowych		
Wyszczególnienie	Ogółem		Wyszczególnienie	Ogółem	
	w ha	w odsetkach		w ha	w odsetkach
Ogółem	6674,60	100,0	Ogółem	3607,26	100,0
Zboża ogółem w tym: zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	4318,23	64,7	Pszenica	840,13	23,3
	4307,09	64,5	Żyto	1541,72	42,7
Jęczmień			305,46	8,5	
Strączkowe jadalne na ziarno	15,90	0,2	Owies	250,95	7,0
Ziemniaki	994,34	14,9	Pszennyto	669,00	18,5
Przemysłowe	31,40	0,5			
Pastewne	223,46	3,4			
Pozostałe	1091,27	16,3			

Źródło: Narodowy spis powszechny Ludności i Mieszkań, Powszechny Spis Rolny, 2002r.

Wykres nr 8. Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych

Tabela nr 35. Gospodarstwa rolne zajmujące się uprawą głównych ziemiopłodów

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw	W % ogólnej liczby gospodarstw
Zboża	829	69,4
Ziemniaki	799	66,9
Buraki cukrowe	6	0,5
Rzepak i rzepik	#	#
Warzywa gruntowe	348	29,1
Pastewne	155	13,0

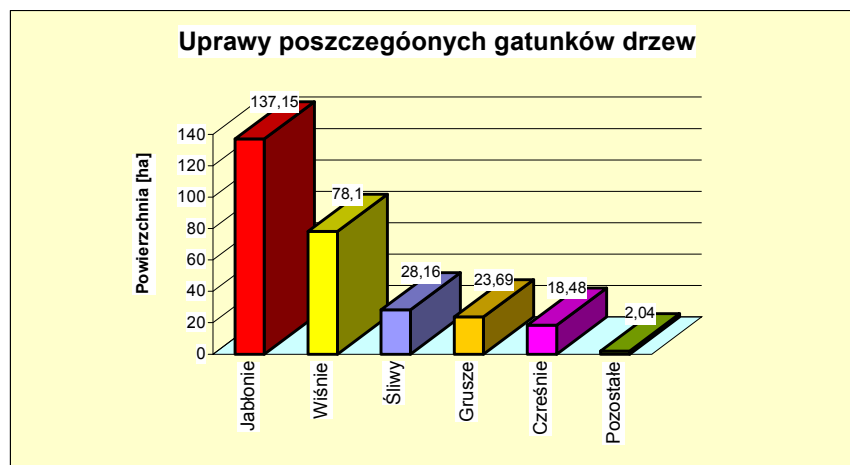
Źródło: Narodowy spis powszechny Ludności i Mieszkań, Powszechny Spis Rolny, 2002r

Uprawy poszczególnych gatunków drzew

Tabela nr 36. Powierzchnia uprawy poszczególnych gatunków drzew i krzewów owocowych oraz plantacji jagodowych (dane z roku 2002)

Wyszczególnienie	Powierzchnia	
	w ha	w odsetkach
Drzewa owocowe	287,62	100,0
Jabłonie	137,15	47,7
Grusze	23,69	8,2
Śliwy	28,16	9,8
Wiśnie	78,10	27,2
Czereśnie	18,48	6,4
Pozostałe	2,04	0,7
Krzewy owocowe i plantacje jagodowe	382,18	100,0
Agrest	0,03	0,0
Porzeczki	39,29	10,3
Maliny	332,40	87,0
Pozostałe	10,46	2,7

Źródło: Narodowy spis powszechny Ludności i Mieszkań, Powszechny Spis Rolny, 2002r.

Wykres nr 9. Poszczególne gatunki drzew sadowniczych

Zwierzęta gospodarskie

Średnio na terenie powiatu płońskiego na 100 ha użytków rolnych przypada 60 sztuk bydła. Na terenie gminy Załuski obsada bydła jest znacznie niższa i wynosi 29 sztuk na 100 ha. Jest to wskaźnik jeden z niższych w powiecie. Jednak mniej bydła hoduje się w gminie Nowe Miasto, gdzie wskaźnik wynosi 28,45 szt./100 ha i jest najniższy w powiecie.

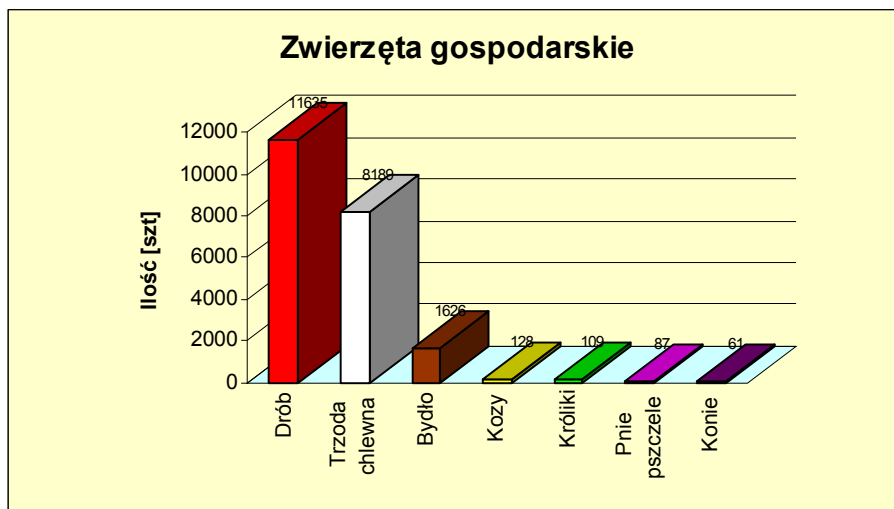
Tabela nr 37. Zwierzęta gospodarskie

Wyszczególnienie	Ogółem [szt.]	Gospodarstwa	W % ogół gospodarstw rolnych
Bydło:	1626	422	35,3
- w tym krowy	770	380	31,8
- w tym krowy mleczne	767	379	31,7
Trzoda chlewna	8189	440	36,8
- w tym lochy	734	307	25,7
Owce	#	#	#
- w tym maciorki 1-roczone i starsze	#	#	#
Kozy	128	27	2,3

- w tym samice 1-roczone i starsze	32	22	1,8
Konie	85	60	5,0
- w tym konie 3-letnie i starsze	61	47	3,9
Króliki (samice)	109	15	1,3
Pozostałe zwierzęta futerkowe (samice)	-	-	-
Pnie pszczele	87	7	0,6
Drób ogółem	11635	360	30,1
- w tym drób kurzy	9479	351	29,4
Obsada zwierząt gospodarskich w szt. dużych (SD) na 100ha UR	30	-	-

Źródło: Narodowy spis powszechny Ludności i Mieszkań, Powszechny Spis Rolny, 2002r

Wykres nr 10. Zwierzęta gospodarskie

Wyposażenie gospodarstw

Tabela nr 38. Wyposażenie gospodarstw rolnych w budynki i budowle

Wyszczególnienie	Gospodarstwa	Budynki i budowle
Budynki i budowle w tym:	910	2300
- obory	531	551
- chlewnie	113	117
- kurniki	69	69
- budynki wielofunkcyjne	320	345
- stodoły	513	519
Przechowalnie owoców , warzyw i ziemniaków	87	7512
Oslonięte zbiorniki do przechowywania nawozów naturalnych pochodzenia zwierzęcego	42	x

Źródło: Narodowy spis powszechny Ludności i Mieszkań, Powszechny Spis Rolny, 2002r

Tabela nr 39. Ciągniki, samochody ciężarowe i wybrane maszyny w gospodarstwach rolnych

Wyszczególnienie	Gospodarstwa	Maszyny
Ciągniki	688	915
Samochody ciężarowe	216	264
Kombajny:		
- zbożowe	46	49
- ziemniaczane	134	134
- buraczane	#	#
Silosokombajny samobieżne	-	-
Silosokombajny pozostałe	#	#
Dojarki bańkowe	78	80
Dojarki rurociągowo	#	#
Konwiowe schłodzarki do mleka	42	43
Zbiornikowe schłodzarki do mleka	5	5

Źródło: Narodowy spis powszechny Ludności i Mieszkań, Powszechny Spis Rolny, 2002r.

14. GOSPODARKA - POZAROLNICZE FORMY DZIAŁALNOŚCI

Dominującą funkcję w strukturze gospodarki gminy pełni rolnictwo. Pozarolnicze formy działalności są stosunkowo słabo rozwinięte.

Na terenie gminy działa łącznie 199 podmiotów gospodarczych (dane z marca 2004 r). W poszczególnych sekcjach dominują różne formy działalności usługowej, przede wszystkim podmioty handlowe oraz oferujące usługi w segmencie budownictwa oraz transportu. Podmioty te zawarto w poniższym zestawieniu.

Tabela nr 40. Podmioty gospodarcze na terenie gminy Załuski

Lp.	Podmioty gospodarcze	Liczba	%
1.	Sklepy, inne handlowe	33	16,58
2	Usługi budowlane, zakłady betoniarskie i kamieniarskie	18	9,05
3	Handel obwoźny	22	11,06
4	Usługi transportowe	21	10,55
5	Gastronomia	7	3,52
6	Mechanika pojazdowa	7	3,52
7	Inne	91	45,7

Najwięcej jest placówek handlowych. Brak jest wyraźnej specjalizacji. Nie wytwarza się wyrobów związanych z lokalną tradycją (rzemiosło, drobna wytwórczość) oraz nie oferuje się specyficznych, związanych wyłącznie z tym terenem usług.

Słabo rozwinięta jest także infrastruktura na rzecz przedsiębiorczości. Na terenie gminy brak jest dużych podmiotów gospodarczych. Obecnie do największych należą: PHU "Boryna", RSP Szczytno oraz DDA w Załuskach.

15. BUDŻET GMINY

15. 1. DOCHODY GMINY ZAŁUSKI W LATACH

Tabela nr 41. Dochody gminy Załuski w 1999 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Dochód	
		Kwota [zł]	%
1	Wpływ od osób fizycznych i prawnych z tytułu podatków i opłat	1 208 779	22,8
2	Subwencje ogólne	741 997	13,9
3	Subwencje oświatowe	2 145 026	40,3
4	Dotacje na zadania zlecone i własne	675 851	12,7
5	Inne - udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu	549 314	10,3
Razem		5 320 967	100

Tabela nr 42. Dochody gminy Załuski w 2000 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Dochód	
		Kwota [zł]	%
1	Wpływ od osób fizycznych i prawnych z tytułu podatków i opłat	1 249 754	20,7
2	Subwencje ogólne	895 250	14,8
3	Subwencje oświatowe	2 282 417	37,8
4	Dotacje na zadania zlecone i własne	1 049 956	17,4
5	Inne - udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu	564 504	9,3
Razem		6 037 881	100

Tabela nr 43. Dochody gminy Załuski w 2001 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Dochód	
		Kwota [zł]	%
1	Wpływ od osób fizycznych i prawnych z tytułu podatków i opłat	1 785 670	26,6
2	Subwencje ogólne	1 107 781	16,4
3	Subwencje oświatowe	2 798 516	41,7
4	Dotacje na zadania zlecone i własne	542 957	8,1
5	Inne - udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu	483 895	7,2
Razem		6 718 819	100

Tabela nr 44. Dochody gminy Załuski w 2002 roku

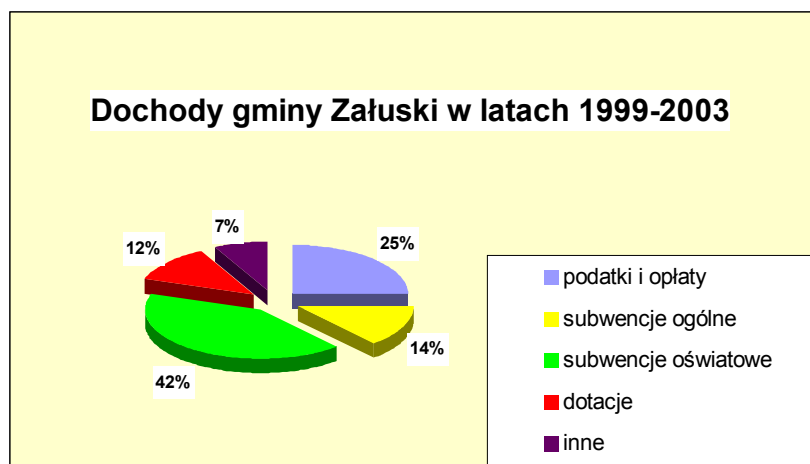
L.p.	Wyszczególnienie	Dochód	
		Kwota [zł]	%
1	Wpływ od osób fizycznych i prawnych z tytułu podatków i opłat	2 065 021	26,2
2	Subwencje ogólne	1 024 454	12,9
3	Subwencje oświatowe	3 340 067	42,2
4	Dotacje na zadania zlecone i własne	1 023 044	12,9
5	Inne - udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu	456 276	5,8
Razem		7 908 862	100

Tabela nr 44. Dochody gminy Załuski w 2003 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Dochód	
		Kwota [zł]	%
1	Wpływ od osób fizycznych i prawnych z tytułu podatków i opłat	2 226 181	27,0
2	Subwencje ogólne	940 080	11,4
3	Subwencje oświatowe	3 664 730	44,8
4	Dotacje na zadania zlecone i własne	900 594	10,9
5	Inne - udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu	487 910	5,9
Razem		8 219 495	100

Analiza dochodów gminy Załuski z 5 lat pozwala na stwierdzenie, że w ostatnich latach rosną systematycznie subwencje oświatowe. Wpływy od osób fizycznych i prawnych z tytułu podatków i opłat wykazują tendencję zwyżkową. Pozostałe udziały grupy dochodów (subwencje ogólne, dotacje i inne) na przestrzeni kilku lat wykazują tendencję zniżkową.

Wykres nr 11. Dochody gminy w latach 1999 - 2003

15.2. WYDATKI GMINY ZAŁUSKI

Tabela nr 45. Wydatki gminy Załuski w 1999 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Wydatki	
		Kwota [zł]	%
1	Inwestycje	1 213 604	22,0
2	Oświata i wychowanie	2 613 130	47,5
3	Opieka społeczna	464 385	8,4
4	Administracja państwowa	46 000	0,8
5	Administracja samorządowa	793 962	14,3
6	Gospodarka komunalna	81 526	1,5
7	Gospodarka mieszkaniowa	109 206	1,9
8	Rolnictwo	57 918	1,0
9	Transport	73 154	1,3
10	Kultura i sztuka	28 400	0,5
11	Ochrona zdrowia	36 306	0,6
12	Kultura fizyczna	241	0
13	Inne	11 063	0,2
Razem		5 500 496	100

Inwestycje:

1. Budowa wodociągu Smólska, - 180 954 zł,
2. Budowa przepompowni Smólska, -211 257 zł,
3. Droga żwirowa Szczytno - Poczernin, - 42 400,
4. Droga żwirowa Wrońska, - 33 500,
5. Położenie asfaltu Złotopolice, - 307 359,
6. Położenie asfaltu Kamienica - Olszyny, - 438 134,

Tabela nr 46. Wydatki gminy Załuski w 2000 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Wydatki	
		Kwota [zł]	%
1	Inwestycje	725 274	12,0
2	Oświata i wychowanie	3 288 225	54,5
3	Opieka społeczna	514 754	8,5
4	Administracja państwowa	49 082	0,8
5	Administracja samorządowa	896 220	14,9
6	Gospodarka komunalna	87 201	1,4
7	Gospodarka mieszkaniowa	205 957	3,4
8	Rolnictwo	69 170	1,2
9	Transport	125 546	2,1
10	Kultura i sztuka	37 100	0,6
11	Ochrona zdrowia	24 630	0,4
12	Kultura fizyczna	0	-
13	Inne	11 076	0,2
Razem		6 034 235	100

Inwestycje:

1. Wodociąg Michałówek, - 182 900 zł,
2. Wodociąg Zdunowo, - 99 202 zł,
3. Droga asfaltowa Stróżewo, - 121 200 zł,
4. Droga żwirowa Złotopolice - Gostolin, - 130 800 zł,
5. Budowa gimnazjum Szczytno, - 125 013 zł (rok 1999-2003),
6. Budowa sali gimnastycznej Kroczewo 66 159 zł (rok 1999-2003).

Tabela nr 47. Wydatki gminy Załuski w 2001 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Wydatki	
		Kwota [zł]	%
1	Inwestycje	1 134 914	16,8
2	Oświata i wychowanie	3 314 718	48,9
3	Opieka społeczna	567 204	8,3
4	Administracja państwowa	45 175	0,7
5	Administracja samorządowa	1 028 804	15,2
6	Gospodarka komunalna	153 706	2,3
7	Gospodarka mieszkaniowa	10 568	0,2
8	Rolnictwo	70 046	1,0
9	Transport	66 915	1,0
10	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	32 000	0,5
11	Ochrona zdrowia	20 284	0,3
12	Edukacyjna opieka wychowawcza	195 608	2,9
13	Inne	12 144	0,2
14	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	116 593	1,7
Razem		6 768 679	100

Inwestycje:

1. Budowa wodociągu Zdunowo, -56 649 zł,
2. Budowa wodociągu Koryciska, - 75 060 zł,
3. Studnia głębinowa Szczytno, - 98 400 zł,
4. Studnia głębinowa Kamienica Wygoda, - 31 832 zł,
5. Droga asfaltowa Szczytno - Wrońska, - 122 942 zł,
6. Droga asfaltowa Wrońska, - 184 531 zł,
7. Budowa gimnazjum Szczytno, - 313 487 zł,
8. Budowa sali gimnastycznej Kroczewo, - 252 013 zł.

Tabela nr 48. Wydatki gminy Załuski w 2002 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Wydatki	
		Kwota [zł]	%
1	Inwestycje	1 538 555	19,3
2	Oświata i wychowanie	3 771 562	47,2
3	Opieka społeczna	657 749	8,2
4	Administracja państwowa	42 916	0,5
5	Administracja samorządowa	1 075 713	13,5
6	Gospodarka komunalna	204 017	2,6
7	Gospodarka mieszkaniowa	12 098	0,2
8	Rolnictwo	140 532	1,8
9	Transport	92 375	1,1
10	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	29 500	0,4
11	Ochrona zdrowia	25 283	0,3
12	Edukacyjna opieka wychowawcza	237 864	3,0
13	Inne	55 515	0,7
14	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	99 607	1,2
Razem		7 983 286	100

Inwestycje:

1. Budowa wodociągu Załuski, - 209 300 zł,
2. Budowa wodociągu Koryciska, - 98 604 zł,
3. Budowa wodociągu Wrońska, - 111 700 zł,
4. Droga żwirowa Szczytno - Poczernin, - 37 500 zł,
5. Droga asfaltowa Naborowo, - 159 400 zł,
6. Chodnik Karolinowo, - 30 726 zł,
7. Krawężnik Szczytno, - 33 325 zł,
8. Budowa gimnazjum Szczytno, - 620 000 zł,
9. Budowa sali gimnastycznej Kroczewo, - 238 000 zł.

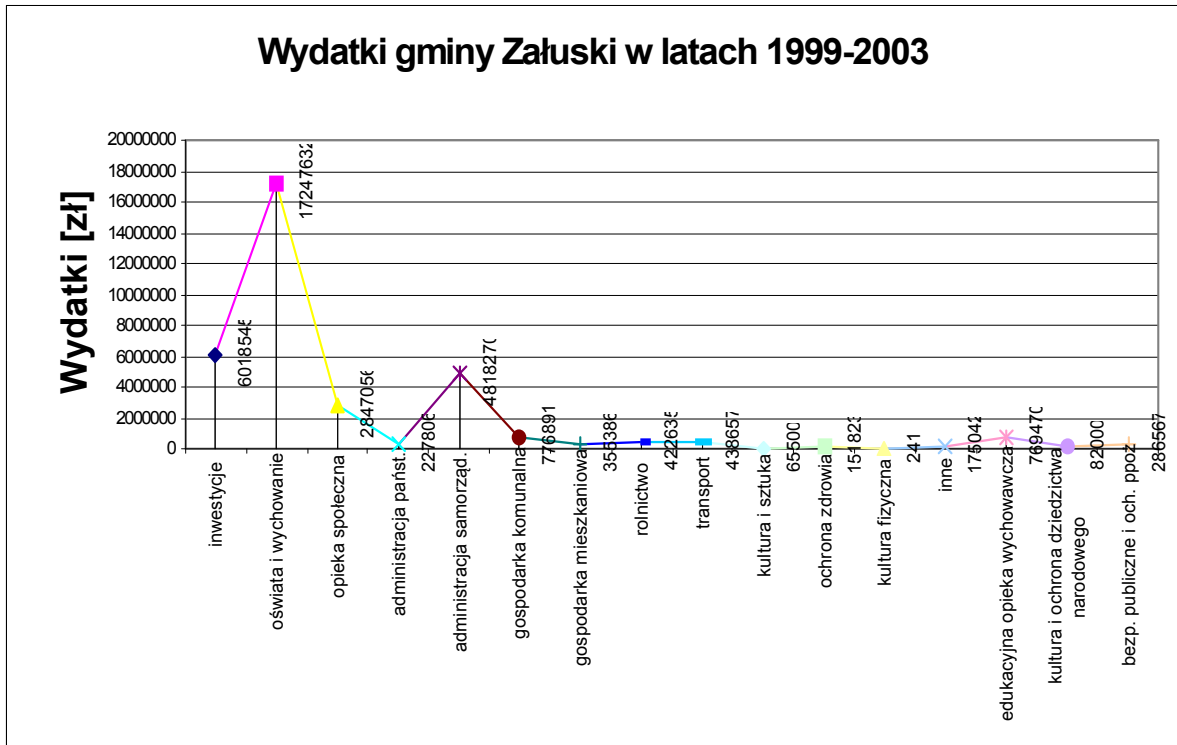
Tabela nr 49. Wydatki gminy Załuski w 2003 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Wydatki	
		Kwota [zł]	%
1	Inwestycje	1 406 198	16,8
2	Oświata i wychowanie	4 259 997	50,9
3	Opieka społeczna	642 964	7,7
4	Administracja państwowa	44 633	0,5
5	Administracja samorządowa	1 023 571	12,2
6	Gospodarka komunalna	250 441	3,0
7	Gospodarka mieszkaniowa	17 557	0,2
8	Rolnictwo	84 969	1,1
9	Transport	80 667	1,0
10	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	20 500	0,2
11	Ochrona zdrowia	45 320	0,5
12	Edukacyjna opieka wychowawcza	335 998	4,0
13	Inne	85 244	1,1
14	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	70 367	0,8
Razem		8 368 426	100

Inwestycje:

1. Budowa wodociągu Niepiekła, - 157 769 zł,
2. Budowa wodociągu Stróżewo I etap, - 151 560 zł,
3. Budowa wodociągu Stróżewo II etap, - 350 225 zł,
4. Budowa wodociągu Szczytniki, - 115 255 zł,
5. Studnia głębinowa Kroczewo, - 60 562 zł,
6. Droga żwirowa Złotopolice, - 96 544 zł,
7. Droga żwirowa Wrońska - Proboszczewice, - 68 716 zł,
8. Chodnik Karolinowo, - 31 697 zł,
9. Budowa gimnazjum Szczytno, - 122 432 zł,
10. Budowa sali gimnastycznej Kroczewo, - 251 438 zł.

Wykres nr 12. Wydatki gminy Załuski w latach 1999-2003

16. HIERARCHICZNY UKŁAD STRATEGII

Strategia Rozwoju Gminy Załuski przygotowana została w średniookresowym horyzoncie planistycznym i obejmuje okres do 2013 roku.

Dla strategii wyznaczono dwa zasadnicze podokresy realizacji:

- ↳ podokres I obejmujący lata 2004 - 2006,
- ↳ podokres II obejmujący lata 2007-2013.

Przyjęcie takiego podziału związane jest zarówno z perspektywą realizacji szeregu zadań strategii w okresie 2004 -2006 jak i z perspektywą finansowania tych zadań zarówno ze środków własnych jak i ze źródeł pozabudżetowych. Zbiega się również z okresem programowania środków pomocniczych pochodzących z Unii Europejskiej.

Strategia przygotowana została w pewnej uporządkowanej strukturze hierarchicznej. Poziom najwyższy stanowią **obszary strategiczne**. Są to najważniejsze pola aktywności gminy, na których osiągnane będą wszystkie cele zapisane w strategii. Obszaram strategicznym przyporządkowane są **cele strategiczne**. Cele te opisują ogólne kierunki interwencji w ramach obszarów. Cele strategiczne osiągnane będą za pomocą **celów operacyjnych**. Z kolei cele operacyjne przekładają się na konkretne **działania**. Najniższy poziom strategii stanowią **zadania priorytetowe**, bez których realizacji nie jest możliwe osiągnięcie wyznaczonych celów strategicznych.

Tabela nr 50/1 Sposób realizacji obszarów strategicznych - Infrastruktura ochrony środowiska

Obszar strategiczny	Cel strategiczny	Cel operacyjny	Działanie	Zadanie priorytetowe
Infrastruktura ochrony środowiska	Wysoka jakość środowiska naturalnego na terenie gminy	Uporządkowana gospodarka wodno-ściekowa	Budowa sieci wodociągowej	<ul style="list-style-type: none"> budowa wodociągu w msc. Wilamy, Falbogi Wielkie, Wojny budowa wodociągu w msc. Gostolin, Kamienica, Kamienica Wygoda, Naborowo, Naborowo Parcele, Naborówiec, Złotopolice, Sobole.
			Budowa sieci kanalizacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> budowa kanalizacji sanitarnej realizowana w III etapach <ul style="list-style-type: none"> etap I - msc. Kroczewo, Naborówiec, Zdunowo, Stróżewo, Zaluski (część) etap II - msc. Koryciska, Zaluski (część), Wilamy, Wojny, Sobole, Niepiekła etap III - msc. Smółska, Karolinowo, Przyborowice D, Stare Olszyny, Nowe Olszyny, Słotwin, Wrońska Nowe, Szczytno
			Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	<ul style="list-style-type: none"> opracowanie programu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w układzie wariantowym (pakiet indywidualnych rozwiązań)
			Budowa płyt gnojowych wraz ze zbiornikami	<ul style="list-style-type: none"> realizacja "Programu ograniczania zanieczyszczeń środowiska składnikami nawozowymi z produkcji zwierzęcej w woj. mazowieckim" przez pracowników administracji i rolników
			Zapewnienie dostaw wody o wysokiej jakości	<ul style="list-style-type: none"> modernizacja SUW w Kroczewie
		Uporządkowana gospodarka odpadami	Kompleksowy system gospodarki odpadami	<ul style="list-style-type: none"> współtworzenie wraz z innymi gminami z Ekologicznego Związku Gmin Powiatu Płońskiego Regionalnego Zakładu Gospodarki Odpadami w Dalanówku, sprawowanie kontroli nad odbiorem odpadów komunalnych od wszystkich mieszkańców gminy organizacja systemu odbioru odpadów wielkogabarytowych objęcie wszystkich prywatnych lecznic i gabinetów lekarskich systemem odbioru i unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych współtworzenie punktu gromadzenia odpadów problemowych i niebezpiecznych
			Edukacja ekologiczna społeczności lokalnej	<ul style="list-style-type: none"> opracowywanie corocznego kalendarza imprez ekologicznych organizowanie szkoleń, konferencji itp.

Tabela nr 50/2 Sposób realizacji obszarów strategicznych - Infrastruktura komunikacyjna

Obszar strategiczny	Cel strategiczny	Cel operacyjny	Działanie	Zadanie priorytetowe
Infrastruktura komunikacyjna	Wysoka dostępność komunikacyjna całej gminy	Sieć dróg dostosowana do potrzeb	Rozbudowa oraz modernizacja sieci dróg gminnych	<ul style="list-style-type: none"> • przebudowa drogi Zaluski - Falbogi W. 4,0 km, • Kamienica -Pieściidla 1,5 km, • Złotopolice - Gostolin 2,5 km, • Naborówiec (prze wieś) 1,7 km, • Szczytno - Poczernin 1,5 km, • Wroniska - Proboszczewice 2,0 km, • Szczytmiki - Szczytno 2,0 km. <p>Razem 15 km</p>
		Rozwinięta infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	Pełny dostęp do sieci telefonii stacjonarnej oraz Powszechny dostęp do sieci transformacji danych Informatyzacja instytucji świadczących usługi publiczne	<ul style="list-style-type: none"> • budowa lub rozbudowa lokalnych lub regionalnych szerokopasmowych i bezpiecznych sieci, współdziałających ze szkieletowymi sieciami regionalnymi lub krajowymi • tworzenie lokalnych publicznych punktów dostępu do internetu, • wdrożenie elektronicznej obsługi Petenta "e -urząd", • wprowadzenie podpisu elektronicznego.

Tabela nr 50/3. Sposób realizacji obszarów strategicznych - Oświata i wychowanie

Obszar strategiczny	Cel strategiczny	Cel operacyjny	Działanie	Zadanie priorytetowe
Oświata i wychowanie	Nowoczesna baza oświatowo-wychowawcza odpowiadająca współczesnym wyzwaniom edukacyjnym	<p>Placówki oświaty i wychowania dostosowane do potrzeb</p> <p>Kształcenie zgodne z wymogami nowoczesnej dydaktyki</p>	<p>Racjonalizacja sieci placówek oświaty i wychowania</p> <p>Investycje w baze dydaktyczną oraz zaplecze szkół gimnazjalnych</p> <p>Rozwój nowoczesnej oferty dydaktycznej w tym zajęć pozaszkolnych</p> <p>Programy stypendialne</p> <p>Wsparcie kształcenia nauczycieli</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa szkoły w Kroczewie, • budowa sal gimnastycznych w Kamienicy i Stróżewie, • wymiana instalacji CO wraz z piecem w ZSO w Szczytnie, • wymiana okien w ZSO w Szczytnie, • wymiana instalacji CO wraz z piecem w SP w Stróżewie, • wymiana okien w SP w Stróżewie, • wymiana instalacji CO wraz z piecem w SP w Kamienicy • wymiana okien w SP w Kamienicy, • wymiana instalacji CO wraz z piecem w ZSO w Kroczewie, • wymiana podłóg w starej części szkoły w ZSO w Szczytnie, • wymiana podłóg w SP w Kamienicy, • wymiana podłóg w SP w Stróżewie, • wymiana podłóg w SP w Kroczewie.

Tabela nr 50/4. Sposób realizacji wyznaczonych obszarów strategicznych - Gospodarka i rynek pracy, Sfera społeczna i bezpieczeństwo publiczne

Obszar strategiczny	Cel strategiczny	Cel operacyjny	Działanie	Zadanie priorytetowe	
Gospodarka i rynek pracy	Rozwinięta gospodarka oraz elastyczny rynek pracy	Nowoczesne dochodowe rolnictwo	Zwiększenie potencjału oraz dochodowości produkcji rolnej	<ul style="list-style-type: none"> opracowanie programu rozwoju działań specjalnych produkcji rolnej, wspieranie rozwoju grup producenckich, cykliczne zabiegi zmierzające do utworzenia lokalnych punktów skupu. 	
			Rozwój przetwórstwa rolno - spożywczego		
Sfera społeczna i bezpieczeństwo publiczne	Gmina przyjazna, gmina bezpieczna	Wysoki poziom mikro przedsiębiorstw	Doskonalenie umiejętności zawodowych pracujących w rolnictwie oraz przekwalifikowania	<ul style="list-style-type: none"> pokrycie obszaru gminy planami miejscowymi, przygotowanie szczegółowej oferty dla inwestorów, współpraca z jednostkami zajmującymi się wspieraniem przedsiębiorczości oraz organizacją szkoleń w tym zakresie. 	
			Rozwinięta drobna wytwórczość		
			Silny sektor usług		
		Rozwinięta sfera społeczna	Aktywna polityka przestrzenna oraz gospodarka gruntami		<ul style="list-style-type: none"> realizacja programów informacyjnych i szkoleniowych wśród młodzieży w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz innym patologiom społecznym, propagowanie sportu, jako sposobu na zapobieganie patologiom społecznymi zdrowy tryb życia poprzez: <ul style="list-style-type: none"> kontynuowanie lokalnych tradycji sportowych wychowania fizycznego, prowadzenie zajęć pozalekcyjnych.
			Promocja gminy		
			Sprawnny system pomocy społecznej oraz walka z patologiami		
Sprawne struktury instytucjonalne	Wzmocnienie współpracy pomiędzy administracją samorządową a społecznością lokalną	Szeroka oferta oraz wysoka jakość usług zdrowotnych	<ul style="list-style-type: none"> doposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w sprzęt specjalistyczny budowa garażu dla OSP Zaluski, zakup samochodu, 		
		Bogata oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna			
Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego					

17. IDENTYFIKACJA GŁÓWNYCH PROBLEMÓW ROZWOJOWYCH ORAZ PLANOWANE SPOSOBY ICH ROZWIĄZANIA

17.1. GŁÓWNE PROBLEMY ROZWOJOWE W OBSZARZE INFRASTRUKTURY OCHRONY ŚRODOWISKA

Na terenie gminy Załuski istnieją duże niedobory w zakresie infrastruktury środowiskowej.

Z wodociągu korzysta 64,2% ludności. Pozostali mieszkańcy korzystają z wody ujmowanej przez studnie kopane. Studnie te ujmują wody podskórne narażone na zanieczyszczenia ze względu na słabą izolację warstwy wodonośnej. Wydajność eksploatacyjna studni kopanych nie pokrywa zapotrzebowania na wodę.

Sieć wodociągowa prowadzona będzie w kolejnych miejscowościach gminy. W roku 2004 planuje się zwodociągowanie następujących miejscowości Wilamy, Wojny, Falbogi Wielkie, dokończenie Wrońska Stare i Przyborowice. Górne. W wyniku realizacji tego zadania zostanie podłączonych 78 gospodarstw. Łączna długość wyniesie 15,426 km.

W 2005 roku sieć wodociągowa będzie prowadzona w miejscowościach: Gostolin, Kamienica, Kamienica Wygoda, Naborowo, Naborowo Parcele, Naborówiec, Złotopolice, Sobole. Zadanie obejmować będzie budowę 40 km sieci wodociągowej wraz z przyłączami dla 330 gospodarstw indywidualnych. Dostarczanie wody do w/w gospodarstw będzie odbywało się w oparciu o istniejące ujęcie wody w Kroczewie o wydajności eksploatacyjnej 36 m³/h oraz istniejącą Stacją Uzdatniania Wody.

Obecnie wydajność stacji w Kroczewie wynosi 24 m³/h.

W 2004 roku planowane jest rozpoczęcie rozbudowy i modernizacji SUW, które będzie kontynuowane równoległe z wodociągowaniem w ramach realizacji Programy Wodociągowania Gminy, przyjętego uchwałą Rady Gminy w dniu 29 października 2003.

Zrealizowanie powyższych zamierzeń pozwoli gminie Załuski osiągnąć 100% zwodociągowania. Woda dobrej jakości będzie doprowadzana do wszystkich mieszkańców w ilości pokrywającej ich zapotrzebowanie.

Na terenie gminy brak jest kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczalni ścieków komunalnych. Ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych (szamb). Brak kanalizacji przekłada się na cały szereg negatywnych zjawisk, które zaobserwowano w sferze środowiskowej.

Notuje się przypadki użytkowania szamb nieszczelnych, a także odprowadzania ścieków bezpośrednio do rowów i gruntu.

Jest to przyczyną zanieczyszczenia gleb oraz wód gruntowych i powierzchniowych.

Powyższe problemy zamierza się rozwiązać poprzez skanalizowanie miejscowości o zwartej zabudowie oraz budowę oczyszczalni przydomowych w miejscowości o budowie rozproszonej.

Tabela nr 51. Wypis miejscowości przewidzianych do kanalizacji (trzy etapy)

I etap 2007 - 2008	
Wyszczególnienie	
Przewód tłoczny	
Pompownia	

II etap 2009 - 2012	
Wyszczególnienie	
Sieć kanalizacyjna w miejscowościach	Długość [km]
Kroczewo	18
Naborówiec	
Zdunowo	
Stróżewo	
Załuski	

III etap 2013 - 2015	
Wyszczególnienie	
Sieć kanalizacyjna w miejscowościach	Długość [km]
Koryciska	13,6
Załuski	
Wilamy	
Wojny	
Sobole	
Niepiekła	

IV etap 2016 - 2020	
Wyszczególnienie	
Sieć kanalizacyjna w miejscowościach	Długość [km]
Smólska	25,1
Karolinowo	
Przyborowice Dolne	
Stare Olszyny	
Nowe Olszyny	
Słotwin	
Wronska Nowe	
Szczytno	

Łączny koszt budowy sieci kanalizacyjnej:

56,7 km x 330 000 zł/km = **18 711 000 zł.**

Koszt budowy przewodu tłocznego **1 500 000 zł.**

Koszt budowy pompowni **200 000 zł.**

Łączny koszt budowy kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Załuski -
- 20 411 000 zł

Ścieki ujmowane w system kanalizacji będą odprowadzane do Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Płońsku.

Istotnym problemem są również trudności organizacyjne oraz egzekucyjne związane z koordynacją systemu gospodarowania odpadami. Obecnie odpady gromadzone są w systemie "donoszenia" opartym na 13 kontenerach KP 7 oraz 5 pojemników o pojemności 1,1 m³ wszystkie koszty z tym związane są pokrywane przez gminę. Ponadto na terenie gminy prowadzona jest selektywna zbiórka szkła, makulatury i tworzyw sztucznych realizowana systemem workowym. Z uwagi na to, że mieszkańcy nie ponoszą kosztów unieszkodliwiania odpadów komunalnych zmieszanych, nie są zainteresowani wyselekcjonowaniem jak największej ilości surowców wtórnych ze strumienia odpadów komunalnych. System zbierania odpadów wymaga reorganizacji polegającej na dostosowaniu systemu do wymogów ustawowych. Każdy z mieszkańców powinien we własnym zakresie wyposażyć posesji w pojemnik oraz zawrzeć umowę z przedsiębiorstwem wywozowym. Zgodnie z wytycznymi Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami w województwie mazowieckim przy budowie systemu gospodarki odpadami powinna być zastosowana zasada regionalizacji oznaczająca łączenie jednostek terytorialnych w grupy, w których prowadzone będzie kompleksowe zagospodarowanie wytworzonych odpadów. Gmina Załuski łącznie z pozostałymi gminami powiatu płońskiego zamierza utworzyć Regionalny Zakład Gospodarki Odpadami w Dalanówku.

Regionalne Zakłady Gospodarki Odpadami (RZGO) o charakterze ponadlokalnym spowodują lepsze wykorzystanie zdolności produkcyjnych oraz obniżenie jednostkowych kosztów inwestycyjnych i eksploatacyjnych tych obiektów.

Zakład będzie skoncentrowany na maksymalny odzysk surowców wtórnych, które mogą być dalej wykorzystane oraz na utylizację tej części odpadów, których nie można będzie zagospodarować. Wymaga to budowy linii odzysku: papieru, puszek, szkła, metali, tworzyw sztucznych, drewna oraz stanowisk do kompostowania odpadów organicznych. Odpady balastowe, których nie można zagospodarować w inny sposób niż składowanie, będą składowane na składowisku w Dalanówku. Na składowisku planowana jest budowa nowej kwatery do deponowania odpadów balastowych wraz z infrastrukturą.

Realizacja powyższych założeń spowoduje, że ilość deponowanych na składowisku odpadów komunalnych będzie mniejsza (redukcja ilości odpadów poprzez wprowadzenie selektywnej zbiórki odzysku, recyklingu, etc.) poza tym będą one deponowane na nawowybudowanym składowisku posiadającym wszelkie zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem środowiska.

w szerszym aspekcie występujące problemy środowiskowe mają negatywny wpływ na jakość życia całej społeczności lokalnej, zaburzają endogeniczny rozwój gminy oraz znacznie ograniczają atrakcyjność inwestycyjną jej obszaru dla podmiotów zewnętrznych.

17.2. GŁÓWNE PROBLEMY ROZWOJOWE W OBSZARZE INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ

Gmina Załuski posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg gminnych odpowiadającą strukturze zagospodarowania przestrzennego. Jednocześnie sieć ta charakteryzuje się bardzo złym stanem technicznym. Ponadto stan własnościowy tych dróg jest nieuregulowany.

Ponadto część ciągów nie posiada poboczy, zaś szerokość wybranych odcinków jezdni nie odpowiada przewidzianym dla nich normom szerokości. Jest to spowodowane nieuporządkowanym stanem własnościowym, co uniemożliwia poszerzenie niektórych odcinków. W złym stanie technicznym znajdują się również niektóre przepusty, mostki oraz rowy.

Złym stanem technicznym charakteryzuje się również część dróg wewnętrznych (dróg poza kategoriami).

Ze 80 km odcinków dróg utrzymywanych przez gminę ok. 30% posiada nawierzchnię asfaltową. Koszty bieżącego utrzymania sieci są zbyt wysokie w stosunku do możliwości ich finansowania ze środków własnych samorządu. Realizacja bieżących potrzeb modernizacyjnych pozwala jedynie na realizację ograniczonych zakresów rzeczowych dla wybranych zadań remontowych.

Wykonywanie kompleksowych zadań obejmujących gruntowne remonty ciągów dróg gminnych połączone z robotami w pasie około drogowym nie jest możliwe bez uzyskania zewnętrznego wsparcia bądź też bez jednoczesnego odstąpienia od remontów na innych odcinkach dróg gminnych.

Przebiegające przez teren gminy odcinki dróg krajowych oraz powiatowych nie w pełni spełniają oczekiwania mieszkańców zarówno z uwagi na stan techniczny poszczególnych fragmentów, a także miejscowo ograniczoną funkcjonalność. W pierwszej kolejności do przebudowy przewidziane są następujące drogi:

- przebudowa drogi Załuski - Falbogi W. 4,0 km,
- Kamienica -Pieścidla 1,5 km,
- Złotopolice - Gostolin 2,5 km,
- Naborówiec (prze wieś) 1,7 km,
- Szczytno - Poczernin 1,5 km,
- Wrońska - Proboszczewice 2,0 km,
- Szczytniki - Szczytno 2,0 km.

Razem 15 km

Realizacja w/w zamierzeń pozwoli na zmniejszenie kosztów utrzymania dróg zwiększy bezpieczeństwo użytkowników drogi, skrócenie czasu przejazdu, przyczyni się do rozwoju działalności gospodarczej na terenach położonych w sąsiedztwie.

Dostępność komunikacyjna wyraża nie tylko poziom osiągalności gminy w ruchu kołowym, kolejowym czy lotniczym. Miarą dostępności jest również stopień rozwoju oraz jakość świadczonych usług telekomunikacyjnych, a także poziom rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Na terenie gminy nie ma problemów w zakresie dostępu do sieci telefonii stacjonarnej. Jednocześnie bardzo niski jest stopień rozwoju infrastruktury informatycznej niezbędnej dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Placówki świadczące usługi publiczne nie są wyposażone w odpowiednią infrastrukturę informatyczną oraz nie dysponują nowoczesnymi zasobami sprzętowymi, by możliwe było świadczenie usług w oparciu o nowoczesne narzędzia.

17.3. GŁÓWNE PROBLEMY ROZWOJOWE W SFERZE OŚWIATY I WYCHOWANIA

Podstawowe problemy związane z funkcjonowaniem sfery oświaty i wychowania na terenie gminy dotyczą sieci placówek szkół podstawowych oraz gimnazjów.

Stały spadek liczby urodzeń w ciągu ostatnich lat zaczyna w sposób istotny przenosić się na sferę edukacji. Zmniejszająca się liczba uczniów w szkołach

podstawowych oznacza stopniowy spadek przychodów budżetu gminy z tytułu subwencji oświatowej, co przy wzrastających kosztach utrzymania tych placówek powoduje coraz większe obciążenia finansowe dla lokalnego samorządu. Znaczne środki przeznaczane są na utrzymanie placówek, co ogranicza możliwości zakupu wyposażenia w tym pomocy dydaktycznych.

W niektórych szkołach brakuje odpowiedniego zaplecza dla uczniów, zwłaszcza sportowego. Wiele do życzenia pozostawia również istniejąca oferta zajęć pozalekcyjnych oraz poziom wyposażenia w pomoce dydaktyczne oraz komputery.

Poważnym problemem jest poziom wykształcenia mieszkańców gminy. Połowa mieszkańców kończy edukację na poziomie szkoły podstawowej lub zasadniczej zawodowej. Świadczy to o niewystarczającym poziomie rozwoju instrumentów wspierających proces kształcenia.

Gmina stoi zatem w obliczu poważnego wyzwania modernizacyjnego w sferze oświatowej.

17.4. GŁÓWNE PROBLEMY ROZWOJOWE W OBSZARZE GOSPODARKI I RYNKU PRACY

Nadrzędnym problemem na terenie gminy jest wysoki poziom bezrobocia oraz związane z tym zjawiskiem zubożenie części społeczności lokalnej.

Bezrobocie jest natomiast pochodną negatywnych zjawisk koncentrujących się głównie w sektorze rolnictwa oraz w sferze szeroko rozumianej przedsiębiorczości pozarolniczej.

Bezrobocie w sektorze rolnictwa ma głównie charakter ukryty. Oszacowanie jego skali jest rzeczą trudną, jednak biorąc pod uwagę znaczącą liczbę osób pozbawionych jakiegokolwiek formy zabezpieczenia socjalnego można w sposób zdecydowany stwierdzić, że jego skala jest znacząca.

Zjawisko bezrobocia jest powszechne wśród ludzi młodych wchodzących na rynek pracy.

Zwraca uwagę brak systemowych rozwiązań na poziomie lokalnym służących różnym formom aktywizacji zawodowej ludzi młodych.

Główne problemy w sferze rolnictwa koncentrują się wokół następujących zagadnień:

- ◀ rozdrobnienia gospodarstw i wynikającym z tego niewielkim potencjałem produkcyjnym,
- ◀ trudności ze zbytem płodów rolnych, zwłaszcza ze strony małych gospodarstw, z którymi niechętnie nawiązują współpracę więksi odbiorcy,
- ◀ brakiem dostatecznych więzi kooperacyjnych pomiędzy rolnikami, działaniem w pojedynkę,

- ◀ brakiem wyraźnej specjalizacji w działalności rolniczej oraz niską skłonnością do poszukiwania nowych form produkcji niszowej,
- ◀ niedoinwestowaniem części gospodarstw rolnych.

W sferze przedsiębiorczości pozarolniczej zwracają uwagę następujące problemy:

- ◀ niewielka liczba podmiotów gospodarczych,
- ◀ brak tradycji w sferze wytwórczości i związane z tym skromne zaplecze dla rozwoju przedsiębiorczości w tym segmencie,
- ◀ słabo rozwinięty sektor usług,
- ◀ brak zaplecza rekreacyjnego i turystycznego.

Gmina zdefiniowała kierunkowe obszary rozwoju dla funkcji gospodarczej, nie ma jednak wieloletniego planu ich zagospodarowania.

Gmina nie posiada planów miejscowych.

Brakuje również wieloletniego planu gospodarowania majątkiem gminnym ukierunkowanego na osiągnięcie wymiernych efektów w sferze gospodarczej uwzględniającego jednocześnie korzyści w sferze społecznej.

W przypadku działań promocyjnych na uwagę zasługuje fakt, że jeden z popularniejszych seriali pt. "Złotopolscy" reżyserowany jest w oparciu o miejscowe realia panujące na terenie gminy Załuski. W serialu często pojawiają się nazwy miejscowości z terenu gminy, a w szczególności: Złotopolice, Gostolin, Załuski, Kamienica. Niejednokrotnie akcja serialu rozgrywa się w tutejszym plenerze, co jest doskonałą reklamą dla gminy.

Gmina Załuski, na tle innych jednostek o podobnych cechach struktury społeczno-gospodarczej posiada już na starcie znaczącą przewagę konkurencyjną. Problemem może być jedynie sposób prowadzenia działań promocyjnych oraz umiejętność osiągnięcia efektów synergicznych.

17.5. GŁÓWNE PROBLEMY ROZWOJOWE W SFERZE SPOŁECZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA

Na terenie gminy Załuski występuje szereg problemów w sferze społecznej. Zdecydowana większość z nich spowodowana jest trudną sytuacją materialną poszczególnych osób lub rodzin. Najczęściej występujący problem to ubóstwo. Dotyka ono głównie osób bezrobotnych oraz osób w podeszłym wieku. Na terenie gminy zamieszkuje ponadto znacznie wyższy niż średnio w kraju odsetek ludzi starych, często wymagających opieki długoterminowej. Wśród patologii największy problem dotyczy alkoholizmu.

Usługi zdrowotne są świadczone jedynie w formie podstawowej. Brak jest nowoczesnego zaplecza, odpowiedniego sprzętu, skromna jest również sama oferta. Wielu pacjentów zmuszonych jest korzystać z usług medycznych poza gminą.

Lokalna oferta związana ze spędzaniem czasu wolnego jest dosyć skromna, Dotyczy to zarówno sfery kultury, jak i sportu oraz rekreacji.

Brakuje bogatej oferty dla dzieci oraz młodzieży, szczególnie w czasie wolnym od nauki.

Ważnym czynnikiem kształtującym jakość życia społeczności lokalnej jest poziom sprawności instytucjonalnej podmiotów publicznych. Zagadnienie to dotyczy w szczególności sprawności oraz jakości pracy administracji gminnej (urzędu gminy), a także właściwych jednostek organizacyjnych. Poziom tych usług na terenie gminy uznawany jest za dobry, niemniej jednak, z uwagi na istotny wpływ działań władzy samorządowej na kształtowanie ogólnego wizerunku gminy, konieczne jest stałe podnoszenie jakości usług publicznych oraz sprawności struktur instytucjonalnych.

18. HARMONOGRAM REALIZACJI INWESTYCJI

Tabela nr 52. Harmonogram realizacji inwestycji

Zadania przewidziane do realizacji w zakresie przedsięwzięć z ochrony środowiska na terenie Gminy Żatuzki w latach 2004 - 2014					
Zadania do realizacji	Okres realizacji	Podokres realizacji	Źródła finansowania	Jednostka realizacji	
Budowa wodociągu w miejscowościach: Wilamy, Falbogi Wielkie, Wojny, dokończenie Przyborowice Górne i Wrońska Stare	2004	I	WFOŚiGW budżet gminy	Urząd Gminy	
Budowa wodociągu w miejscowościach: Gostolin, Kamienica, Kamienica Wygoda, Naborowo, Naborowo Parcele, Sądówiec (3 gosp.), Naborówiec, Złotopolice, Sobole	2004 - 2006	II	WFOŚiGW budżet gminy	Urząd Gminy	
Modernizacja SUW w Kroczewie	2004 -2005	I	budżet gminy	Urząd Gminy	
Budowa kanalizacji - I etap - Przewód tłoczny - Pompownia	2007 -2008	II	środki UE budżet państwa budżet gminy	Urząd Gminy	
Budowa kanalizacji - II etap (msc. Kroczewo, Naborówiec, Zdunowo, Stróżewo, częściowo Żatuzki)	2009 - 2012	II	środki UE budżet państwa budżet gminy	Urząd Gminy	
Budowa kanalizacji III etap (msc. Koryciska, częściowo Żatuzki, Wilamy, Wojny, Sobole, Niepiekła)	2013 - 2015	II	środki UE budżet państwa budżet gminy	Urząd Gminy	
Budowa kanalizacji IV etap (msc. Smólska, Karolinowo, Przyborowice Dolne, Stare Olszyny, Nowe Olszyny, Słotwin, Wrońska Nowe, Szezytno)	po 2015	po II	środki UE budżet państwa budżet gminy	Urząd Gminy	
Budowa przydomowych oczyszczalni w miejscowościach o rozproszonej zabudowie	praca ciągła	I i II	środki własne mieszkańców	mieszkańcy gminy	
Budowa płyt gnojowych wraz ze zbiornikami	praca ciągła	I i II	środki własne mieszkańców WFOŚ i GW	mieszkańcy gminy przy pomocy Urzędu Marszałkowskiego i Urzędu Gminy	

Strategia rozwoju Gminy Zaluski

Termomodernizacja budynku UG (wymiana instalacji CO wraz z piecem + ocieplenie budynku)	2008	II	WFOŚ i GW budżet gminy	Urząd Gminy
Termomodernizacja budynku ZSO w Szczytnie (wymiana instalacji CO wraz z piecem)	2009	II	WFOŚ i GW budżet gminy	Urząd Gminy
Termomodernizacja budynku ZSO w Szczytnie (wymiana okien)	2008	II	WFOŚ i GW budżet gminy	Urząd Gminy
Wymiana podłóg w starej części szkoły ZSO w Szczytnie	2007	II	budżet gminy	Urząd Gminy
Termomodernizacja budynku SP w Stróżewie (wymiana instalacji CO wraz z piecem)	2010	II	WFOŚ i GW budżet gminy	Urząd Gminy
Termomodernizacja budynku SP w Stróżewie (wymiana okien)	2006	I	WFOŚ i GW budżet gminy	Urząd Gminy
Budowa sali gimnastycznej przy SP w Stróżewie	2012	II	środki UE budżet państwa budżet gminy	Urząd Gminy
Wymian podłóg w SP w Stróżewie	2006	I	środki UE budżet państwa budżet gminy	Urząd Gminy
Termomodernizacja budynku SP w Kamienicy (wymiana instalacji CO wraz z piecem)	2011	II	WFOŚ i GW budżet gminy	Urząd Gminy
Termomodernizacja budynku SP w Kamienicy (wymiana okien)	2007	II	WFOŚ i GW budżet gminy	Urząd Gminy
Budowa sali gimnastycznej przy SP w Kamienicy	2011	II	środki UE budżet gminy budżet państwa	Urząd Gminy
Wymian podłóg w SP w Kamienicy	2007	II	środki UE budżet państwa budżet gminy	Urząd Gminy
Termomodernizacja budynku SP w Kroczewie (wymiana instalacji CO wraz z piecem)	2012	II	WFOŚ i GW budżet gminy	Urząd Gminy
Wymian podłóg w ZSO w Kroczewie	2008	II	środki UE budżet państwa budżet gminy	Urząd Gminy
Zakup sprzętu technicznego dla jednostek OSP	2005	I	budżet gminy	Urząd Gminy

Strategia rozwoju Gminy Zaluski

Budowa garażu dla OSP Zaluski	2004	I	budżet gminy	Urząd Gminy
Utworzenie i wyposażenie Gminnego Centrum Reagowania	2006	I	środki UE budżet państwa budżet gminy	Urząd Gminy
Budowa RZGO w Dalanówku wraz z innymi gminami powiatu płońskiego w tym:	2005-2008	I i II	budżety gmin fundusze strukturalne WFOŚ i GW inne fundusze ekologiczne	gminy powiatu płońskiego
1. Prace przygotowawcze i projektowe	2005	I		
2. Opracowanie studium wykonalności	2005	I		
3. Budowa sortowni tj. hala przyjmowania + linia segregacji odpadów (doczyszczanie odpadów zebranych selektywnie przed przekazaniem do miejsc odzysku)	2005-2007	II		
4. Boksy na surowce wtórne	2005-2006	I		
5. Budowa kompostowni frakcji biodegradowalnej	2006-2008	I i II		
6. Wiata dojrzwania kompostu	2006-2008	I i II		
7. Wiata dla odpadów wielkogabarytowych	2005-2006	I		
8. Budowa punktu odpadów niebezpiecznych	2005-2006	I		
9. Budowa punktu odpadów niebezpiecznych	2008	II		
Budowa lokalnych szerokopasmowych i bezpiecznych sieci informatycznych współpracujących ze szkieletowymi sieciami regionalnymi lub krajowymi	2007	II	środki UE budżet państwa budżet gminy	Urząd Gminy
Tworzenie lokalnych publicznych punktów dostępu do internetu	2007	II	środki UE budżet państwa budżet gminy	Urząd Gminy
Przebudowa dróg:	2009 -2012	II	środki UE	Urząd Gminy
1. Zaluski - Falbogi Wielkie -4,0 km	2009	II	budżet państwa budżet gminy	
2. Kamienica - Pieściidla - 1,5 km	2006	I		
3. Złotopolice - Gostolin - 2,5 km	2007	II		
4. Naborówiec (przez wieś) - 1,7 km	2008	II		
5. Szczytno - Poczernin - 1,5 km	2010	II		
6. Wrońska - Proboszczewice - 2,0 km	2012	II		
7. Szczytniki - Szczytno - 2,0 km	2011	II		

19. ANALIZA SWOT

Tabela nr 53. Analiza SWOT

MOCNE	SŁABE
<ul style="list-style-type: none"> • znaczna część gminy objęta siecią wodociągową, • częściowo uporządkowana gospodarka odpadami - kontenerowy wywóz odpadów, • korzystne położenie komunikacyjne, • obszar ekologicznie czysty - wolny od zanieczyszczeń przemysłowych, • wysoki poziom dostępu do telefonii stacjonarnej, pełna dostępność sieci bezprzewodowej, • duża podaż siły roboczej, • potencjał w zakresie rozwoju turystyki oraz rekreacji, • dobre warunki dla rozwoju rolnictwa, • funkcjonujący ośrodek zdrowia, • funkcjonująca biblioteka, • funkcjonujące przedszkole, • prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów, • bliskość metropolii warszawskiej, • położenie przy ważnym szlaku komunikacyjnym trasie E 7, • poleżenie gminy w obszarze funkcjonalnym "Zielone Płuca Polski", • baza surowcowa dla przemysłu rolno - spożywczego, zwłaszcza przetwórstwa owocowo- - warzywnego 	<ul style="list-style-type: none"> • niedobór w zakresie infrastruktury środowiskowej -brak kanalizacji, • punktowe braki w infrastrukturze wodociągowej, • niewystarczająca edukacja ekologiczna, • zły stan techniczny dróg oraz niedobory w zakresie infrastruktury około drogowej, • niski stopień rozwoju infrastruktury informatycznej, • niski poziom wykształcenia mieszkańców, • słaba oferta wsparcia kształcenia młodzieży, • wysoki poziom bezrobocia, • ubożenie społeczności lokalnej, • niski potencjał oraz dochodowość produkcji rolnej, • brak zakładów przetwórstwa rolnego, • brak specjalizacji w produkcji rolnej, • brak infrastruktury organizacyjnej i ekonomicznej sprzyjającej rozwojowi przedsiębiorczości w otoczeniu rolnictwa, • słabo rozwinięte usługi dla rolnictwa, • niski poziom przedsiębiorczości pozarolniczej, • niewielka oferta w zakresie aktywizacji bezrobotnych oraz absolwentów, • brak długofalowej koncepcji rozwoju przestrzennego, • brak spójnej polityki w zakresie gospodarki gruntami, • brak planu gospodarowania majątkiem gminnym, • brak planów miejscowych, • niski poziom nakładów inwestycyjnych, • zagrożenie patologiami, • niewystarczająca oferta w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego (kultura, rekreacja, sport itp.), • niewystarczająca oferta zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży, • niski budżet gminy.

SZANSE	ZAGROZENIA
<ul style="list-style-type: none">• utrzymanie proekologicznego charakteru gminy,• produkcja zdrowej żywności,• tania siła robocza,• ochrona krajowego rynku rolnego,• rozwój sieci rynków i giełd rolno - spożywczych,• sprawne i efektywne funkcjonowanie systemu doradztwa rolniczego,• preferencje kredytowe dla rolnictwa,• wzrost popytu na zdrową żywność,• poprawa relacji dochodowych w produkcji rolniczej (poprawa opłacalności),• szeroka oferta w zakresie indywidualnych rozwiązań dla rozwoju przydomowych oczyszczalni ścieków,• zamiar przystąpienia do Związku Międzygminnego,• zamiar lokalizacji międzynarodowego lotniska w Modlinie.	<ul style="list-style-type: none">• niski przyrost naturalny - postępujący proces starzenia się społeczeństwa,• zagrożenia przestępczości,• niska siła nabywcza społeczeństwa (bariera popytu),• wzrost patologii społecznych,• wysoki poziom bezrobocia w kraju,• brak perspektyw zatrudnienia w otoczeniu gminy,• spadek realnych dochodów ludności rolniczej,• napływ żywności z zagranicy,• słaby rozwój rynkowego otoczenia rolnictwa,• emigracja wykształconej i przedsiębiorczej młodzieży z terenu gminy do miast.

20. PODSUMOWANIE

Jako założenia wyjściowe do opracowania Strategii rozwoju gminy Załuski przyjęto uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne, uwzględniając obecną sytuację zarówno kraju jak i gminy, obowiązujące akty prawne, programy i strategie wyższego rzędu oraz możliwości finansowania zamierzeń.

Zidentyfikowano główne problemy rozwojowe gminy oraz zaproponowano sposoby ich rozwiązania. Strategia przygotowana została w pewnej uporządkowanej strukturze hierarchicznej. Poziom najwyższy stanowią obszary strategiczne, są to najważniejsze pola aktywności gminy, na których osiągnęte będą wszystkie cele zapisane w strategii. Obszarom strategicznym przyporządkowane są cele strategiczne, które będą osiągnęte za pomocą celów operacyjnych. Cele operacyjne przekładają się na konkretne działania. Najniższy poziom strategii stanowią zadania priorytetowe.

Dla strategii wyznaczono dwa zasadnicze podokresy realizacji:

- podokres I obejmujący lata 2004 - 2006
- podokres II obejmujący lata 2007 - 2013

Przyjęcie takiego podziału związane jest z perspektywą finansowania tych zadań zarówno ze środków własnych jak i ze środków pozabudżetowych. Zbiega się również z okresem programowania środków pomocowych pochodzących z UE.

Niniejsze opracowanie będzie pomocnym narzędziem w prowadzeniu odpowiedniej polityki gospodarczej i społecznej. Przyczyni się do rozwoju tego terenu w oparciu o istniejące uwarunkowania, potencjalne możliwości i szanse.

21. WYKAZY

21.1. SPIS TABEL

TABELA NR 1. ZŁOŻA KRUSZYWA NATURALNEGO (PIASKU) WYSTĘPUJĄCEGO NA TERENIE GMINY (UDOKUMENTOWANE)	13
TABELA NR 2. PLAN ZALESIEŃ GMINY ZAŁUSKI	17
TABELA NR 3. WYKAZ POMNIKÓW PRZYRODY Z TERENU GMINY ZAŁUSKI	18
TABELA NR 4. PARKI ZABYTKOWE	19
TABELA NR 5. WYKAZ UŻYTKÓW EKOLOGICZNYCH NA TERENIE GMINY ZAŁUSKI	19
TABELA NR 6. KONSTRUKCJA STUDNI NR 2 W SZCZYTNIE	27
TABELA NR 7. KONSTRUKCJA STUDNI NR 3 W SZCZYTNIE	28
TABELA NR 8. KONSTRUKCJA STUDNI NR 3 W KROCZEWIE	29
TABELA NR 9. WODOCIĄGI NA TERENIE GMINY ZAŁUSKI	30
TABELA NR 10. IŁOŚĆ ZBIORNIKÓW BEZODPŁYWOWYCH W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH GMINY	32
TABELA NR 11. NUMER I DŁUGOŚĆ DRÓG POWIATOWYCH	34
TABELA NR 12. DANE O ZAMIESZKANYCH MIESZKANIACH I WARUNKACH MIESZKANIOWYCH	38
TABELA NR 13. WIELKOŚCI STANDARDÓW MIESZKANIOWYCH	38
TABELA NR 14. LICZBA LUDNOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH	40
TABELA NR 15. RUCH NATURALNY W GMINIE W LATACH 1990-2003	41
TABELA NR 16. LUDNOŚĆ WEDŁUG STANU CYWILNEGO PRAWNEGO, GRUP WIEKU I PŁCI - (15 LAT I WIĘCEJ)	42
TABELA NR 17. LUDNOŚĆ W WIEKU 13 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA	42
TABELA NR 16. GOSPODARSTWA DOMOWE WEDŁUG LICZBY OSÓB W GOSPODARSTWIE I GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA	44
TABELA NR 17. OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE WEDŁUG KATEGORII NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI, PŁCI, EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA ORAZ AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ	45
TABELA NR 18. BEZROBOTNI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, STAŻU PRACY I CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY (STAN NA DZIEŃ 31. 05. 20004)	47
TABELA NR 19. OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW	53
TABELA NR 20. CMENTARZE NA TERENI GMINY	54
TABELA NR 21. INFORMACJE DOTYCZĄCE PARAFII POD WEZWANIEM OPATRZNOŚCI BOŻEJ W KAMIENICY	55
TABELA NR 22. INFORMACJE DOTYCZĄCE PARAFII POD WEZWANIEM ŚW. JANA CHRZCICIELA W KROCZEWIE	56
TABELA NR 23. ODNOTOWANE PRZESTĘPSTWA NA TERENIE GMINY	63
TABELA NR 24. ODNOTOWANE WYKROCZENIA W 2002 I 2003 ROKU	64
TABELA NR 25. FORMY POMOCY REALIZOWANE W RAMACH ZADAŃ WŁASNYCH	66
TABELA NR 26. OGÓLNA LICZBA POSIŁKÓW DLA UCZNIÓW W 2003 ROKU	66
TABELA NR 27. RODZAJE ZADAŃ ZLECONYCH REALIZOWANYCH Z BUDŻETU WOJEWODY W 2003 R.	67
TABELA NR 28. RZECZYWISTA LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ W 2003 R.	67
TABELA NR 29. PODZIAŁ KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z UWZGLĘDNIENIEM POWODÓW TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	68
TABELA NR 30. ZACHOROWALNOŚĆ I ZAPADALNOŚĆ NA CHOROBY ZAKAŻNE NA TERENIE GMINY ZAŁUSKI W 2003 ROKU	70
TABELA NR 31. PODZIAŁ GRUNTÓW ZE WZGLĘDU NA PRZEZNACZENIE	73
TABELA NR 32. WSKAŹNIKI BONITACJI GLEB - UR	75
TABELA NR 33. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG SIEDZIBY UŻYTKOWNIKA	76
TABELA NR 34. POWIERZCHNIA ZASIEWÓW	77
TABELA NR 35. GOSPODARSTWA ROLNE ZAJMUJĄCE SIĘ UPRAWĄ GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW	77
TABELA NR 36. POWIERZCHNIA UPRAWY POSZCZEGÓLNYCH GATUNKÓW DRZEW I KRZEWÓW OWOCOWYCH ORAZ PLANTACJI JAGODOWYCH (DANE Z ROKU 2002)	78
TABELA NR 37. ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE	79
TABELA NR 38. WYPOSAŻENIE GOSPODARSTW ROLNYCH W BUDYNKI I BUDOWLE	81
TABELA NR 39. CIĄGNIKI, SAMOCHODY CIĘŻAROWE I WYBRANE MASZYNY W GOSPODARSTWACH ROLNYCH	82
TABELA NR 40. PODMIOTY GOSPODARCZE NA TERENIE GMINY ZAŁUSKI	83
TABELA NR 41. DOCHODY GMINY ZAŁUSKI W 1999 ROKU	84
TABELA NR 42. DOCHODY GMINY ZAŁUSKI W 2000 ROKU	84
TABELA NR 43. DOCHODY GMINY ZAŁUSKI W 2001 ROKU	84

TABELA NR 44. DOCHODY GMINY ZAŁUSKI W 2002 ROKU	85
TABELA NR 44. DOCHODY GMINY ZAŁUSKI W 2002 ROKU	85
TABELA NR 45. WYDATKI GMINY ZAŁUSKI W 1999 ROKU.....	86
TABELA NR 46. WYDATKI GMINY ZAŁUSKI W 2000 ROKU.....	87
TABELA NR 47. WYDATKI GMINY ZAŁUSKI W 2001 ROKU.....	87
TABELA NR 48. WYDATKI GMINY ZAŁUSKI W 2002 ROKU.....	88
TABELA NR 49. WYDATKI GMINY ZAŁUSKI W 2003 ROKU.....	89
TABELA NR 50/1 SPOSÓB REALIZACJI OBSZARÓW STRATEGICZNYCH - INFRASTRUKTURA OCHRONY ŚRODOWISKA	92
TABELA NR 50/2 SPOSÓB REALIZACJI OBSZARÓW STRATEGICZNYCH - INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA	93
TABELA NR 50/3. SPOSÓB REALIZACJI OBSZARÓW STRATEGICZNYCH - OŚWIATA I WYCHOWANIE	94
TABELA NR 50/4. SPOSÓB REALIZACJI WYZNACZONYCH OBSZARÓW STRATEGICZNYCH - GOSPODARKA I RYNEK PRACY, SFERA SPOŁECZNA I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	95
TABELA NR 51. WYPIS MIEJSCOWOŚCI PRZEWIDZIANYCH DO KANALIZACJI (TRZY ETAPY)	97
TABELA NR 52. HARMONOGRAM REALIZACJI INWESTYCJI	104
TABELA NR 53. ANALIZA SWOT.....	107

21.2. SPIS WYKRESÓW

WYKRES NR 1. RUCH NATURALNY W GMINIE W LATACH 1990-2003	41
WYKRES NR 2. POZIOM WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW GMINY ZAŁUSKI.....	43
WYKRES NR 3. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI ZAMIESZKUJĄCY NA TRENIE GMINY ZAŁUSKI	50
WYKRES NR 4. BEZROBOCIE W LATACH NA TERENIE GMINY W LATACH 31.XII.2000-30.VI.2004R.	50
WYKRES NR 5. ZDARZENIA POWSTAŁE NA TRENIE GMINY ZAŁUSKI W LATACH 2001-2003	62
WYKRES NR 6. UDZIAŁ PROCENTOWY GRUNTÓW W OGÓLNEJ POWIERZCHNI TERENU GMINY	73
WYKRES NR 7. UDZIAŁ PROCENTOWY KLAS BONITACYJNYCH	76
WYKRES NR 8. POWIERZCHNIA ZASIEWÓW ZBÓŻ PODSTAWOWYCH	77
WYKRES NR 9. POSZCZEGÓLNE GATUNKI DRZEW SADOWNICZYCH	79
WYKRES NR 10. ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE	80
WYKRES NR 11. DOCHODY GMINY W LATACH 1999 - 2003	86
WYKRES NR 12. WYDATKI GMINY ZAŁUSKI W LATACH 1999-2003	90

